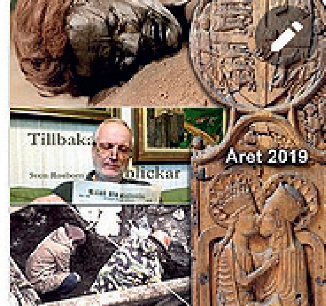
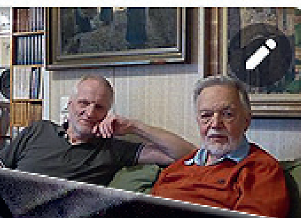

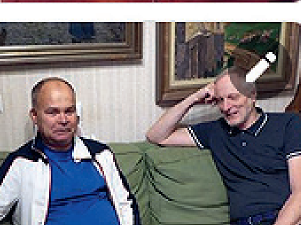
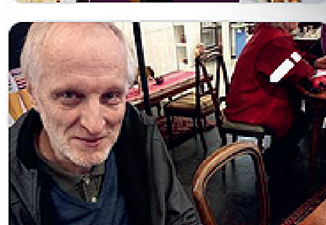
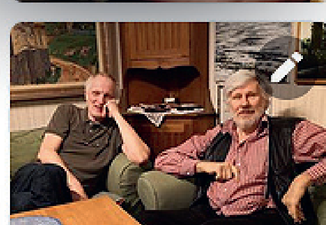
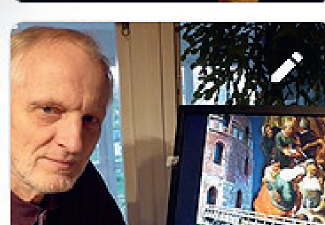
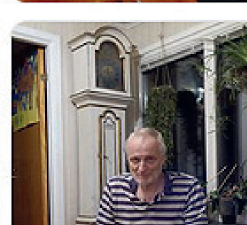

Djävulen under altarbordet

Den märkliga källan i danska Jellings norra gravhög

Sven Rosborns inlägg i FaceBook 2019

Praefatio

2 jan 2019

Har nu använt julhelgen till att börja korrekturläsa manuset till den kommande boken om Harald Blåtands grav och också korrigerat arbetslayouten. Som materialet nu föreligger blir boken på 360 sidor. Det kommer dock att dröja lite innan den ligger färdigtryckt. Det är nämligen viktigt att den samtidigt inte bara kommer på svenska utan också når en internationell publik. Översättningen kommer att ta tid. Boken innehåller fyra större delar. Varje del inleds med en kortare ingresstext. Bilderna visar denna text för det första avsnittet.

2 jan 2019

Fick i dag via Wikipedia det sorgliga beskedet att Erik Cinthio avlidit nästan 98 år gammal. Det har funnits två lärare i mitt liv som jag hållit mycket högt, nämligen Rudolf Hedberg som jag hade i 4-6 klass på Rörsjöskolan som intresserade mig för historia och professor Erik Cinthio som lärde mig mycket om bl.a. medeltidsarkeologi. Tack vare honom fick jag bl.a. åren 1972-1973 leda de byggnadshistoriska undersökningarna av ”Steinhuset på Gran” – ett av Norges äldsta stenhus vilket jag kunde datera till 1210-talet. Fotot visar Erik till vänster och den norske riksantikvaren Roar Hauglid till höger framför Stenhuset 1972. Erik blev för mig sinnebilden för en gedigen humanistisk kunskapskälla.

3 jan 2019

Kväll med bl.a. yngste sonen. Lämpligt tillfälle att påbörja ölprovning. Fick i julklapp ett ölprovningssätt i specialtillverkad kartong med 24 ”adventkalendersluckor” som gömmer 24 flaskor olika ölsorter. Till detta två ölprovningsglas, noteringsbok med instruktioner på franska och engelska, två specialunderlägg, en kapsylöppnare och en penna. Två flaskor avnjöts, ett portugisiskt öl (helt OK) och ett från Baskien (ingen kommentar). 1/12-del av julklappen förbrukad.

8 jan 2019

Jag har alltid varit stolt över att en stor del av min släkt kommer från Göinge. Faktiskt kan jag följa den ner till 1550-talet. Göingar är sedan tidens morgon kloka och vi har vår speciella Göingetomte som med sitt naturliga språk berättar hur allt står till. Jag visste dock inte att han ofta hjälper till i både världspolitiken såväl som den svenska sandlådan. I denna film analyserar

han det politiska läget i huvudstaden långt norrom de göingska skogarna.Klicka här för att se filmen! (OBS: kan ni inte göingska blir det nog svårt att hänga med)

10 jan 2019

Avnjöt i kväll två internationella ölsorter av totalt 24 olika som jag förärades med i julklapp. På bilden ses Pooi Yian hälla upp det kinesiska ölet med glaset i 45 grader lutning, allt enligt experthäftet som följde med detta 24-öl stora provset.

Mats avvaktar lugnt för att i nästa stund kunna njuta drycken, kinesiskt öl av märket ”Boxing Cat” – ”Ring Side” från provinsen Hanyang District, Wuhan City, Hubei Province.

Detta öl jämfördes sedan med ett australiensiskt: ”Brookvale union” – ”Ginger Beer”.

Två intressanta drycker!

15 jan 2019

Jag var på 1980-talet med i den Malmöbaserade föreningen ”Gammeldanskens Vänner”. Höll en gång ett anförande inför de förvånade vännerna om mina efterforskningar om dryckens äldsta historia. Om ni till äventyrs klickar nedan och

Vännerna.

De, som har fantasi nog, kan livligt föreställa sig hur det kommer att gå för dem som, oförskyllt eller inte, hamnar i dåligt sällskap. Med oro i blick och devisen "bättre förekomma än förekommas" ringande i våra lyhörda öron bildade vi därför raskt Sällskapet Gammeldanskens Vänner redan 1984.

I samma lyckliga ögonblick antog vi dessutom stadgar som stakade ut vägen mot målet: "att verka för ett högkulturellt umgänge i allmänhet och dessförutom i synnerhet sprida kunskap om och medverka till större tillgänglighet av Gammel Dansk i Sverige."

Det senare förväntas ske genom "ständig efterfrågan av kulturdrycken på samtliga näringsställen som besökes av Sällskapets medlemmar. "Vi är än idag inte fler än tio muntra medlemmar. För mycket av det goda kan ju skämma allt...

Vännerna från vänster till höger:
Gert Åke Johansson, Göran Lindgren, Gert L. Rosberg, Per Ståhl, Claes Westlin, Sven Rosborn, Lars Viggo Persson, Claes Schmidt, Rolf Sjöström, Ove Agrelin.

läser utdraget från mitt anförande är det på plats med ett varningens ord: Tro inte på allt som är skrivet! Fake News fanns även på 1980-talet.

Klicka för att läsa.

Sara Claes Schmidts kommentar:

Och ditt tack återgäldas härmed. Det var en mycket intressant period när vi i sällskapet fick nöjet och äran att umgås med herr Rosborn och inte minst ta del av den arkeologiska utgrävningen i norra Skåne för att finna dryckens ursprung ...

Tack!

17 jan 2019

I kväll var det åter dags för ölprovning. Min julklapp bestod av 24 olika sorters öl och i kväll

öppnade vi fyra nya flaskor. Det var min son, min svärson, mitt barnbarn (tiden går och de unga blir vuxna) och så givetvis jag själv.

Cerveza Tijuano från Mexiko fick 3.9 på 5-gradig skala.

Osa Golden Ale från Madrid var alltför rökig och fick 1.9.

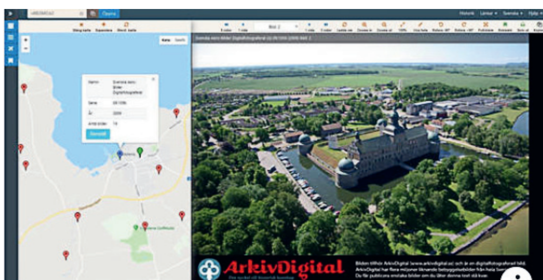
Santa Punch IPA från Italien, en julöl som inhåvade 3.0 poäng.

Madame Rose från Goose Island, Chicago var helt odrickbar - eller som svärsonen sa: ”Detta var något nytt, jag har aldrig tidigare lämnat en uppslagen öl odrickbar!”

16 olika ölsorter kvar att prova.

18 jan 2019

Tips för er som är intresserade av släktforskning. Här har ni en möjlighet att komma igång. Mer info hur ni gör kan ni få genom mina gratisvideor hur man startar sin egen släktforskning. Klicka här och börja på avsnittet C1 (filmerna är på ca 10-12 minuter):

22 jan 2019

Jomsvikingarna saga har kommit ut i nytryck i England. Man har valt att lägga Harald Blåtands guldplatta från hans grav i Polen som omslagsbild. Se video här!

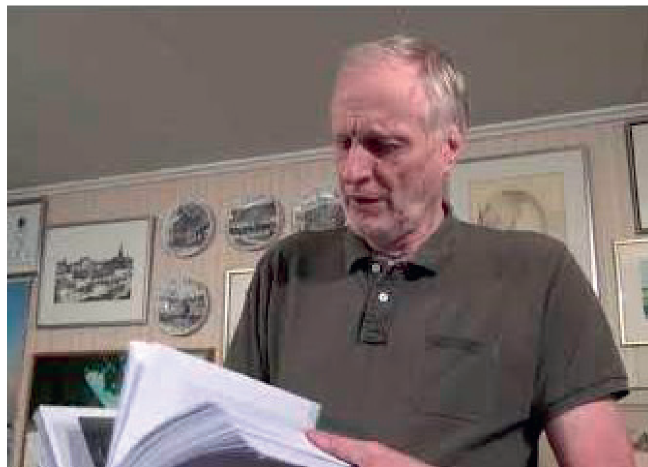

25 jan 2019

Robert Wahlström var på förmiddagsfika i dag och fick samsas i min berömda gröna VIP-soffa med västgötaspetsen Eskil. Det blev ett långt och intressant samtal om inte minst historiska saker och märkligheter både i närområde och i fjärran länder. En verklig inspirationskälla av stora mått. Vikingahunden Eskil höll med.

25 jan 2019

Manuset till den kommande boken om Harald Blåtand och hans grav i Polen har tagit lång

tid men nu ligger merparten som färdigt manuskript i en arbetslayout. Klicka för att se film!

26 jan 2019

När Adam av Bremen skrev sin historia på 1060-talet hade han som intervjuobjekt den danske kungen Sven Estridsen som han personligen haft samtal med. Sven framhöll sin morfars far Harald Blåtand som ett helgon och Adam fick den uppfattningen att han var begravd i Roskilde. Detta är fel. Harald dog av sina sår i Jumne och han blev begravd utanför Wolin.

Sven Estridsen samarbetade emellertid vid denna tid med ärkebiskopen i Hamburg/Bremen i ett försök att få ett eget ärkestift över hela Nor-

den med en dansk ärkebiskop. Då behövde han också ett danskt, kungligt rikshelgon. År 1030 hade nämligen den norske kungen Olof den helige lidit martyrdöden i Norge i kamp mot hedningarna. Varje år drog tusentals pilgrimer till hans grav i Trondheim. Sven behövde en kristen motvikt mot norrmännen.

Sven och Adam gör därför gällande att Harald, den ”gode och kristne” kungen, också dog martyrdöden och därför skulle han också bli Danmarks rikshelgon. Om ärkestiftet över Norden skulle ligga i Danmark behövde man en kunglig helgonmotståndare till Norges rikshelgon. För detta fordrades emellertid en ond motståndare. Detta blev i Adams berättelse kungens son, den fanatiske hedningen Sven Tveskägg som vågat börja krig mot fadern.

Jag tror inte alls på denna roll som Adam tillskrivit Sven Tveskägg. Däremot finns det all anledning att tro att Harald redan innan Adam och Sven samtalade dyrkades som helgon där han låg i sin grav i Wiejkowo. Detta förklarar varför han redan i början av 1000-talet fått sin grav ombyggd till en ordentlig stenkrypta och varför man lagt ner en ”adresslapp” i graven i form av guldplattan med hans namn så att man i framtiden inte skulle vara i tvivel om vem som låg här.

I Tomas Sielskis och min bok kommer vi att berätta mer om detta och om andra saker som alla pekar på att just en sådan lokal helgonförklaring har skett av den danske kungen - men i Pommern, inte i Danmark.

Vill ni veta mer om det norska rikshelgonet Olof den helige och hans död 1030 har jag gjort denna lilla film. Klicka här för att se filmen!

30 jan 2019

Min svärson gillar att spela ”Padel” men det ordet ger mig dåliga vibbar. Året 1970 byggde jag och min kompis Rolf Harnert varsin kajak och vi paddlade sedan nerför Helgeå. Vi skulle dokumentera om bronsålderns hällristningar, s.k. skålgropar, låg där forsarna fanns i den breda ån.

Vi firade min 21:a födelsedag vid åns strand och i gryningen stormade att antal tjurar ner till vårt tält. En ilsken rackare sparkade ett stort hål i den ena kajaken. Bilden visar min ilskna krigsdans med paddeln efter denna vilddjursattack.

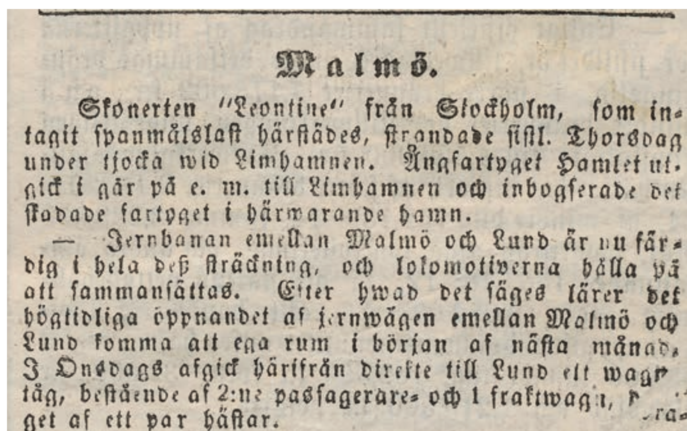
Jag gillar inget som ens med ordet paddel (även om spelet inte har med flytetyg att göra) antyder denna min ungdoms vådliga flodfärd. Sorry svärson!

3 feb 2019

Sorterar och kastar en del av mina samlingar. Hittade ett original av tidningen ”Malmö Nya Allehanda” från lördagen den 25 okt 1856. Tidningen är stor som ett A3-format och på fyra sidor. Typerna är otroligt små och med tanke på att all text sattes för hand, bokstav för bokstav, blir man imponerad.

I en liten notis hittade jag en intressant nyhet. Järnvägen Malmö-Lund, den första sträckan av

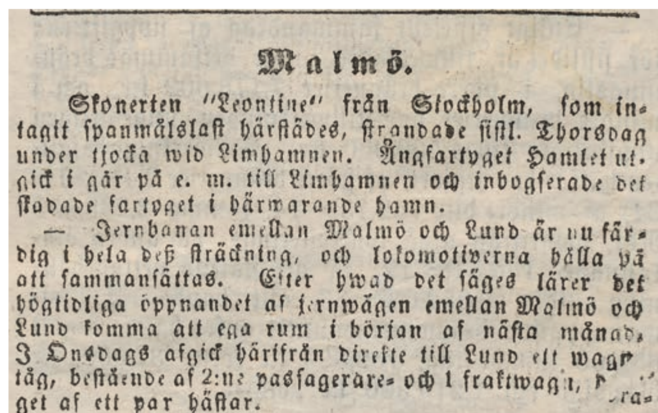

Malmö.

Skonerten "Leontine" från Stockholm, som intagit spanmålslast härstädes, strandade sistl. Thorsdag under tjocka wid Limhamnen. Ångfartyget Hamlet utgick i går på e. m. till Limhamnen och inbogserade det stodade fartyget i härwarande hamn.

— Jernbanan emellan Malmö och Lund är nu färdig i hela dess sträckning, och lokomotiverna hålla på att sammansättas. Efter hwad det säges lärer det högtidliga öppnandet af jernwägen emellan Malmö och Lund komma att ega rum i början af nästa månad. I Onsdags afgick härifrån direkte till Lund ett wagntåg, bestående af 2:ne passagerare- och 1 fraktwagn, [illegible]get af ett par hästar.

Malmö.

Skonerten "Leontine" från Stockholm, som intagit spanmålslast härstädes, strandade sistl. Thorsdag under tjocka wid Limhamnen. Ångfartyget Hamlet utgick i går på e. m. till Limhamnen och inbogserade det stodade fartyget i härwarande hamn.

— Jernbanan emellan Malmö och Lund är nu färdig i hela dess sträckning, och lokomotiverna hålla på att sammansättas. Efter hwad det säges lärer det högtidliga öppnandet af jernwägen emellan Malmö och Lund komma att ega rum i början af nästa månad. I Onsdags afgick härifrån direkte till Lund ett wagntåg, bestående af 2:ne passagerare- och 1 fraktwagn, [illegible]get af ett par hästar.

södra stambanan till Stockholm, var i princip klar och den invigdes officiellt en dryg månad senare den 1 december 1856. Vad jag inte visste var att redan onsdagen den 22 oktober rullade två passagerarvagnar och en fraktvagn för först gången på sträckan mellan Malmö – Lund. Hur de drogs framgår av notisen på bilden. Rätt så kul sätt att göra "invigningsfärden" på.

Jag återkommer med fler notiser om andra saker ur detta tidningsexemplar.

3 feb 2019

Fattigpensionärerna ökar kraftigt i Sverige. Men allt ska lösa sig enligt socialdemokraterna. Från år 2020 ska de fattigaste få 200 kronor mer (före skatt). Vår statsminister står och talar varmt om denna storartade solidaritet i hans nutidsversion om folkhemmet Sverige. I Tyskland ska dessa, samhället utstötta, få ca 4000:- mer i månaden för att komma upp på en rimlig pensionsnivå. Det du - statsministern!

3 feb 2019

Ellstorp, min barndoms älskade hemmiljö. Klicka här för att se filmen!

3 feb 2019

Den här annonsen om en bal på Stattena krog i Fosie stod införd i "Malmö Nya Allehanda" den 25 okt 1856. Kroghuset finns fortfarande kvar invid Per Albin Hanssons väg, tre rediga stenkast från mitt hus. Denna vägkrog omtalas första gången 1799 och ägdes då av den 23-årige krögaren Lars Andersson. Det står emellertid att han fått överta krogen från sin far så detta vattenhål på vägen mellan Malmö och vidare söderut har funnits redan tidigare.

När balen skulle hållas på krogen 1856 var det krögaren Sven Möller och hans hustru som stod för stället. Sven var vid denna tid 39 år gammal och han hade övertagit krogen 1853. År 1876 höjdes det sista offentliga snapsglaset i detta hus. Fosie skolstyrelse hade nämligen köpt in krogen för att här inrätta en folkskola. Det var i denna skola och i denna byggnad som t.ex. Sveriges blivande statsminister Per Albin Hansson fick lära sig skriva och räkna. Det äldre fotot visar den gamla krog- och skolbyggnaden.

I dag ägs det gamla kroghuset invid Per Albin Hanssons väg av min vän Bengt Mårtensson med hustru och familjen driver bakom skolhuset den spännande handelsträdgården TrädgårdsPaletten:

Så här står det i annonsen:

"Undertecknad ämnar anställa Bal för hederwärda Bondeståndet den Förste nästkommande November, som börjar kl 5 e.m. och slutas efter behag Entréen betales med "R:dr för Karl och 1 R:dr allt Banko för hwarje Dame. Fosie och Stattena krog den 24 Oktober 1856. S. N. Möller."

5 feb 2019

Var på Skånska Akademiens möte på Grand Hotel i Lund. 17 akademiledamöter inom olika ämnesområden samlades kring runda bordet för att besluta om årets evenemang. Därefter mat och fler diskussioner. Sista bilden visar medlemmen på stol nr 13 (dvs. jag) tillsammans med vännen, den internationellt erkänt skicklige musikarkeologen Cajsa S Lund. Tala om en givande och intressant kväll.

5 feb 2019

Lite om Latinskolan i Malmö innan den flyttade till sin nuvarande plats vid Amiralsgatan. Klicka här för att läsa den pdf som jag ställt samman!

6 feb 2019

Det står en grön soffgrupp från IKEA i vårt vardagsrum. Den har ofta varit sittcentrum för många historiska diskussioner vänner emellan. Här är några av de VIP som suttit i den under icke avlägsen tid.

6 feb 2019

Den äldsta Latinskolan i Malmö låg vid S:t Petri kyrka. Jag har sammanfattat lite om den skolbyggnadens historia här. Klicka här för att läsa den pdf som jag ställt samman!

7 feb 2019

Som arkeolog har jag alltid varit intresserad av ett så udda ämne som toaletthistoria - att inte sammankopplas med ordet ”toaletthistorier”. Har sammanställt en pdf om detta. Klicka!

14 feb 2019

Det vurmas alltmer för att ta tåget på semestern om man ska ut i Europa. Redan 1896 insåg Malmö att detta transportsätt måste främjas. Egentligen bottnade allting i att det var en överhängande risk att de hemska Lundaborna skulle kunna klå Malmö. Vill du läsa min pdf om detta, klicka då här!

16 feb 2019

De flesta Malmöbor känner säkert till Apoteket Lejonets höga, rödaktiga byggnad vid Stortorget - och också passagen som här går genom kvarteret. Men färre förstår nog varför denna passage finns. Den har att göra med en för oss äldre människor välkänd läskedrycksetikett vid namn *"Apotekarnes"*. Klicka här för att läsa min pdf om detta!

22 feb 2019

Såg att det i dag den 22 feb är det "Alla scouters dag". Dagen instiftades 1926. Var bara tvungen att plocka fram mina eget tagna scoutfoton från 1964 från pingstlägret i närheten av Yddingesjön. Avdelning Draken, patrull Ugglan. Härliga ungdomsminnen. Här några av fotona.

23 feb 2019

På Malmö museer finns sedan många år ingen utställning om Malmöområdets historia före 1400-talet. Var därför tvungen att åka över Öresund och besöka den nya vikingautställningen på Nationalmuseet för att se hur danskarna handskas med sin historia. Redan på långt håll på gatan mötte man en enorm vikingakvinna på

museets vägg. Det lovade gott. Sedan blev det värre. Trots att jag endast kom tjugo minuter efter öppningstid 10.00 var det lång kö för att lösa biljett. I den enorma entréhallen hängde ett stort exemplar av Dannebrogen. Något sådant hade aldrig fått förekomma på svenska museer. Här ska man ju i stället radera ut allt som antyder ordet svensk och Sverige.

Öppnade dörren till den nya utställningen och hann ta foto av de två vikingatida föremål som jag speciellt var intresserade av. Kort därefter var det som om dammluckorna öppnats. Det strömmade in besökare i så stor mängd att det nästan var omöjligt att komma fram till montrarna. Förstummad stod jag i ett hörn och tog del av detta. Utställningen var ju inte ny, den hade stått länge. Men utställningsansvariga hade vågat att göra den kontroversiell och därmed massmedialt känd. Lägg därtill danskarnas uppväckta vurm för sin stolta vikingatid. Man satsar enorma summor på att låta befolkningen känna sitt lands historia. I Sverige är historia numera något som katten dragit in.

Utmed utställningens väggar hängde foton av påklädda vikingar från olika sociala miljöer. Vackra kläder prydde dessa människor. Men detta måste väl vara fel? Var man inte som råa barbarer iklädda smutsiga och enkla kläder? Oj då, här stod plötsligt bilder som inte alls svarade till det enkla, primitiva och vilda samhälle som vi får lära av moderna filmer på TV som serien ”Vikings” etc. Bilder som med stor sannolikhet inte svarar mot verkligheten.

I utställningen fanns ett antal vaxhuvuden som en stark kontrast till dessa på bilderna välklädda nordbor. Här såg man hur TV- och filmmediets i ämnet föga insatta producenter föreställde sig vikingarna. Halvrakade huvuden, märkliga hårsvansar och runstenstexter tatuerade över hela ansiktena. En löjlig men medvetet skapad marknadsföringsbild av ”barbarerna” från norr. Sanningen är dock att endast några ytterst få uppgifter från den tiden berättar om tatueringar och rakade huvuden. Och dessa är dessutom nedskrivna av folk som inte gillade nordborna. Av dessa uppgifter skapar man en totalt dominerande dåtida modetrend. Tala om medveten historieförvanskning!

Utställningsproducenten Jim Lyngvild har inte varit sedd med vänliga ögon hos en hel del av de mera stolta, danska akademiska antikvarierna. Ett museum ska enligt dessa nästan enbart vara fyllt av föremål och en antydan om de dåtida människorna, som en gång var en förutsättning för dessa föremål, ska lysa med sin frånvaro. Inte får man visa foton på människor iklädda vackra kläder som representerar vikingatiden! Vi vet ju inte hur de var klädda? Vilket löjligt resonemang. All historisk och arkeologisk forskning är baserat på tolkningar. Att plötsligt göra de dåtida människorna mera ”levande” som kött och blod verkar dock vara tabu.

Jag tänker osökt på när vi år 1995 skapade Fotevikens vikingastad med innevånare iklädda kläder som dessa troligtvis burit och där innevånarna betedde sig som vi tror de en gång gjorde. De som mest hatade denna vår syn på att levandegöra historien var de som arbetade med tra-

ditionella museer. Vi var inte tillräckligt ”fina” att tillhöra denna krets av utvald modern kulturelit. Samma sak med denna vikingautställning i Köpenhamn. Ska något sådant här få visas i det ”fina” Nationalmuseet”? Mitt svar efter att ha sett utställningen är: ”Självklart”. Och vilket traditionellt museum i Sverige kan uppvisa en basutställning om vår historia där man för det enorma publikhavet inte kommer fram till monterglasen? I Malmö finns det inte ens några monterglas att komma fram till.

24 feb 2019

Söndag. Har börjat samla ihop bildmaterial till mitt föredrag i Hässleholm för Föreningen Norden den 6 mars. Titeln är *”Absalon och hans samtid. Nedslag i skånsk-dansk kulturhistoria.”* 1100-talet är en spännande tid och om ärkebiskop Absalon kan man säga och tycka mycket. Åke Ohlmarks kallade honom ”Skånes djävul” - ett drastiskt påstående som i vissa avseende inte är helt fel. En kyrkans man som mejar ner och dränker en stor mängd bönder vid skånska Dösjebro är inte precis vad vi i dag förknippar med en präst. Kanske han blev arg för att folket på stranden till Helsingborg kastat stenar och fisk på honom när han försökte komma av sin båt. Men att mörda en massa bönder för en sån sak är väl att ta i.

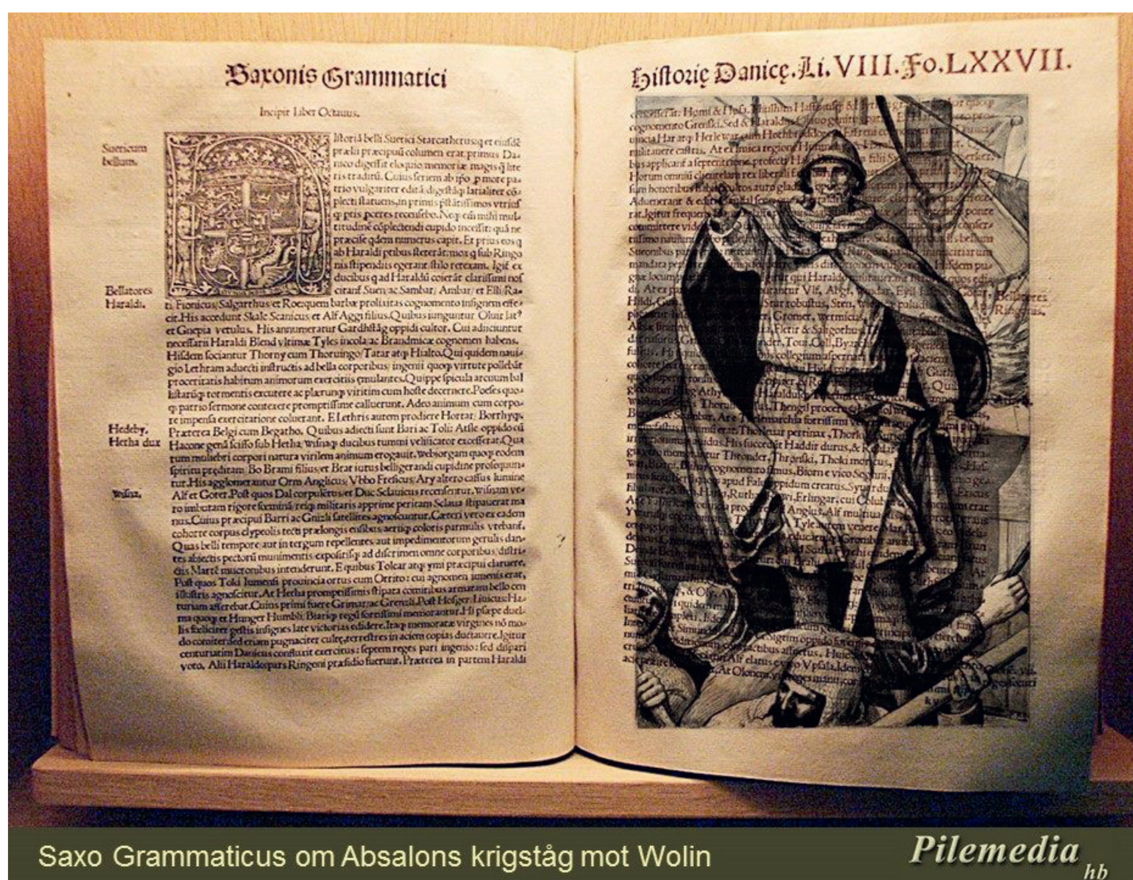
Det är från hans egen anställde historieberättare Saxo som vi kan hämta de mest dramatiska historierna under hans liv. Tack Christian Pedersen för att du räddade Saxos otroliga verk. Christian var nämligen bosatt i Paris fram till 1515 och här tryckte han Saxos omfattande handskrift. Handskriften har sedan, med undantag av några få sidor, gått förlorad. Utan Christians enorma arbetsinsats skulle vår skånsk-danska historia fram till ca 1185 vara tämligen fattig. Att sedan Christian slog sig ner i Malmö år 1532 och här etablerade ett tidigt boktryckeri vid Adelgatan invid Tunnelkomplexet är det nog inte många som längre känner till i den staden. Dessutom: hur många vet att han just i sitt Malmötryckeri år 1533 utgav en av de allra första läkeböckerna på danska, *”Christian Pedersens Lægebog”*.

Tänk om Malmö hade velat sätta upp permanenta skyltar runt om i staden som berättar om stadens spännande historia. Det hade kunnat bli många skyltar.

Föredraget är i Hässleholms kulturhus, Vita salongen onsdag 6 mars 19.00. För icke medlemmar 80:-.

26 feb 2019

Plockade fram en hundraårig bok ur min boksamling och fördjupade mig i en där befint-

Saxo Grammaticus om Absalons krigståg mot Wolin

lig artikel av en av Skånes - och speciellt Österlens - skalder. Var bara tvungen att återge hans vackra text. En text som också handlar om Ale stenar och då passar jag också på att förpassa teorierna om stenarna som en solkalender till papperskorgen.

Vill ni läsa denna hundraåriga berättelse? Klicka då här!

28 feb 2019

I min pågående utgallring av olika handlingar, gamla böcker och historiska tidskrifter hittar jag en del godbitar innan de för alltid förpassas i återvinningens sopcontainrar. Under några dagar har jag t.ex. läst mig genom min samling av danska Rigsarkivets tidskriftserie ”Siden Saxo”.

I nummer 1987:3 hittade jag en artikel om den våldsamma pesten år 1654. Förgäves rannsakade jag mitt minne om jag stött på uppgifter om denna epidemi även i Malmö. Det hela blev till en artikel. Klicka här för att läsa min artikel.

1 mars 2019

Hittade detta urklipp ur Malmötidningen 6 feb 1906. Petter Bager var ägare till Petersborgs fideikomiss vars huvudgård fortfarande finns kvar i nuvarande södra Malmö. Ett av hans barn var Emanuell Bager som var Malmöhistorikern och min gamle vän Einar Bagers farfars far.

Graffynd. Vid fortsatta gräfningar för nedläggande af kloakledningar utanför Petri kyrka påträffades i går eftermiddag tvänne plåtar, den ena af försilfrad kopparplåt, den andra af koppar. Den förstnämnda var mycket ärgig och någon inskrift syntes ej i densamma, under det att den sistnämnda var försedd med följande inskrift:

”Här hvilar Petter Bager, handlande i Malmö. År 1744, gift med Mariana de la Roze. Fader till 13 barn. Död den 27 februari 1808”.

Plåtarna ha tydligen varit placerade å någon likkista.

Peter var son till den legendariske Malmököpmannen Haquin Bager (1711-1782). Han ägde bl.a. den nuvarande Bagerska gården i S:t Gertrudkvarteret vid Östergatan samt Hedmanska gården vid Lilla torg.

Einar berättade en gång för mig att han var med när man på 1950-talet (tror jag det var) grävde inne i S:t Petris koromgång i anslutning till Haquin Bagers gravplats. Graven var förstörd men Einar hittade Haquins stora guldring med bomärke. Han tog hem ringen och här visade han stolt upp den för mig. Journalisten Hans Janstad gjorde senare en artikel i tidningen Arbetet om Einars hem på Fredriksbergsgatan och råkade då berätta om guldringen. Några veckor senare stals ringen vid inbrott och den smältes tyvärr ner av tjuven. Givetvis en tragedi för min gamle vän.

1 mars 2019

Järnvägen Malmö-Lund invigdes 1856. Jag hittade en resenärs beskrivning av en episod på Malmö station år 1868, ingen positiv upplevelse. Du kan läsa min artikeln genom att klicka här!

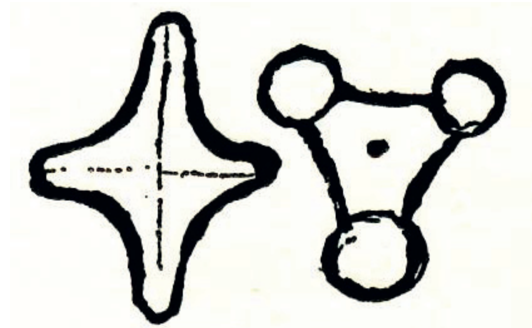

5 mars 2019

I dag den 5 mars är det FASTLAGSBULLENS DAG. Vi befinner ju oss i Skåne och här finns ingen historisk tradition av att kalla en vetebulle med mandelmassa och grädde för ”semla”. Vi är i gott sällskap. I Danmark och i Norge heter det ”fastelavnsbolle”.

Ordet semla fanns långt tillbaka i Malmö men det hade inget att göra med dagens uttryck. Bilden visar en teckning i Malmö stadsbog år 1524 på en *”semla”* och en *”skånerågen”*. En semla var helt enkelt ett vanligt stort matbröd gjort av vete.

År 1524 utfärdade borgmästare och råd bestämmelse pga. gällande dyrtid till alla bagarna i Malmö hur matbröden skulle se ut och till vilket pris de skulle säljas. Bilden är från Malmö stads-

bog 1524 och visar formen på bröden.

Man skiljde på två sorters bröd, *”schonrogen”* av råg och *”semla”* av vete. För semlorna gällde:

”Item naer skeppe huede gielder 3 s., en hwidt mere eller mynde, tha schall symlenn weyge 8 lodt.

Item naer skepe hwede gielder 4 s., 1 hwid mere eller mynde, tha schall symlenn weyge 7 lodt.

Item naer skepe hwede gieller 5 s., 1 hwid mere eller mynde, tha skall symlenn weyge 6 lodt.

Item naer skepe hwede gieller 6 s., 1 hwid mere eller mynde, tha skall symlenn weyge 5 lodt.

Item naer skepe hwede gieller 7 s., 1 hwid mere eller mynde, tha schall symlen weyge 4 lodt.”

Anm: 1 skilling (s) var lika med 4 vitten (hwidt).

5 mars 2019

I dag deltog jag i mitt sista styrelsemöte i Skånes arkivförbund. Det har blivit tio år av mycket fin gemenskap och många härliga minnen bland ytterst kreativa människor, inte minst en framträdande egenskap som finns hos arkivchefen Anna Ketola. Jag valde själv att avgå inför kommande årsmöte, tiden är mogen.

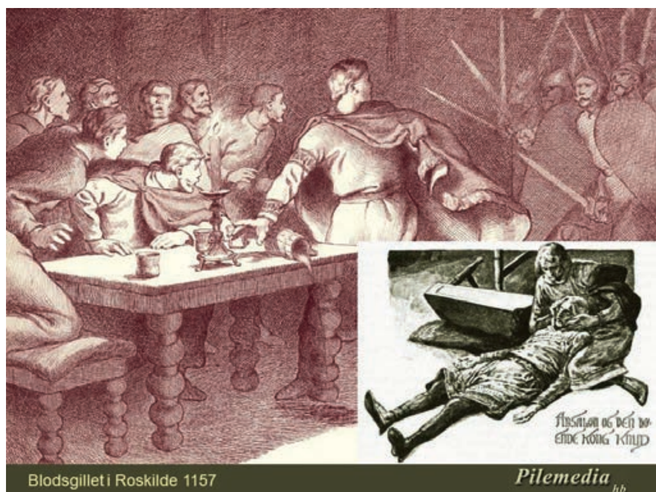
Väl hemma serverade hustrun fastlagsbulle - givetvis som alltid tillverkad i hemmets kök. Vikingahunden och trogne vännen Eskil välkomnade husse med att trycka ner honom under bordet.

5 mars 2019

I morgon, onsdagen 6 mars 2019 kl. 19.00 i Kulturhuset i Hässleholm håller jag ett av mina troligtvis sista föredrag för en tid framöver. Jag brukar säga att Gud Fader måste ha varit på skämthumör när han bara inrättade dygnet med 24 timmar. Ti-

Blodsgillet i Roskilde 1157

den räcker ju inte längre till - har så mycket annat som måste hinnas med, inte minst slutarbetet och utgivandet av boken om Harald Blåtands grav.

Föredraget handlar om den stridbare biskopen Absalon och 1100-talet och det är föreningen Norden i Hässleholm som är arrangör. Det är dock öppet för alla. Ska också bli kul att åter bege sig till trakterna i Göinge där en huvuddel av min släkt verkat sedan åtminstone 1550-talet.

Bilderna ovan är några av de som jag ska berätta om under föredraget.

6 mars 2019

DEN ÄLDSTA BEVARADE NORDISKA KÄRLEKSDIKTEN?

År 844 sändes en arabisk fredsmäklare, al-Gazal, från Sevilla i Spanien till den danske kungens land långt i norr för att sluta fred. Danska vikingar hade invaderat södra Spanien. Han blev väl mottagen av danernas kung och han fann kungens drottning Nud väldigt attraktiv. De två hade många samtal och till slut blev al-Gazal rädd för att det skulle bli problem när han ensam fick sitta långa stunder med drottningen. Så fick man ju inte göra i muslimska länder. Nud skrattade bara åt detta och sa:

”Så är inte våra seder. Här finns ingen svartsjuka hos oss. Våra kvinnor är hos sina män endast utifrån egen fri vilja. Kvinnan blir hos honom så länge det behagar henne och lämnar honom närhelst hon vill.”

Al-Gazal fortsatte då att besöka drottningen och blev nog förälskad i henne. Han skrev följande dikt om vikingadrottningen (Se texten på bilden. Jag har inte velat översätta den från danska. Ordet magus var muslimernas benämning på nordbor). Detta måste vara den äldsta bevarade kärleksdikten från Norden. Om al-Gazals resa

Du er tynget, o mitt hjerte, med trykkende elskhugslengt,
du kjemper i den om seier med en overmektig løve.
Jeg er betatt av en Maǧūs-kvinne,
som nekter skjønnhetens sol å bli mørk,
som bor i det ytterste av Allāhs land, der hvor
den som drar dit, ikke finner noen vei.
O Nūd, du ungdommens friske og skjønne, som
lar fra sine knapper en stjerne gå opp!
O, ved min fader, du som er slik at jeg ikke så
noe for mitt hjerte behageligere, og ikke noe søtere.
Sa jeg en dag at mitt øye har sett
hennes like, jeg kunne ikke unngå å lyve.

kommer jag att berätta mer om i Tomas Sielskis och min bok som handlar om vikingakungen Harald Blåtands grav men också om sociala relationer för mer än tusen år sedan.

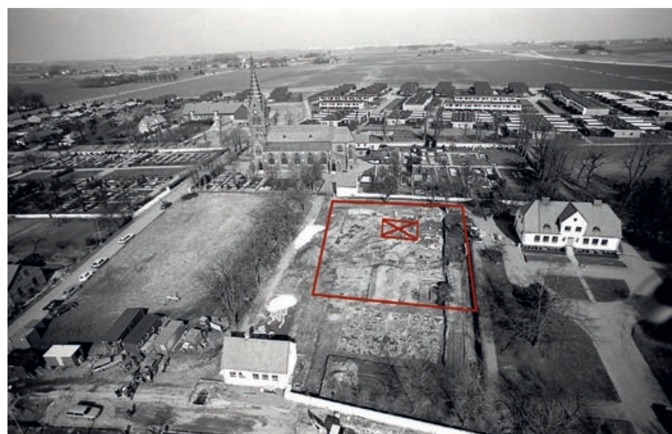
8 mars 2019

Tiden går. I dag är det XLIV år sedan.

8 mars 2019

År 1981 skulle man bygga ett nytt församlingshus direkt söder om Tygelsjös kyrka. Vi var på plats vid schaktningen och fick avbryta den då det plötsligt dök upp kristna gravar.

Dessa visade sig tillhöra den äldsta missionsförsamlingen i Tygelsjö från sent 900-tal – 1000-tal. Den äldsta kyrkan har varit en träkyrka med jordgrävda stolpar (platsen markerad med rött kryss på flygfotot). Kring denna har man sedan begravt sockenborna i lite mer än hundra år (den äldsta kyrkogården markerad med röd ram).

Direkt intill kyrkogården och träkyrkan har det funnits en vikingatida bebyggelse i form av bl.a. s.k. långhus av vilka några skymtar på målningen. Målningen gjordes av min vän konstnären Thomas Strömdahl och den och fynden visades permanent på den medeltidsutställning på Malmö museer som sedan några år inte längre finns kvar.

Senast vid mitten av 1100-talet flyttade man kyrkan och kyrkogården åt norr till den högsta platsen på kullen. Den gamla kyrkogården kom då att ligga orörd söder om den nya och den glömdes snart bort. Detta innebar att de äldsta gravarna aldrig grävts sönder av medeltida gravar. Alltså ett fullständigt unikt fynd.

På vertikalfotot ser ni de döda direkt öster om träkyrkans stolphål. De ligger alla på kristet sätt på rygg i väster-öster med huvudet i väster. På uppståndelsens dag ska de nämligen enligt gammal tro se Kristus uppenbara sig i öster. De har heller inte några gravgåvor med sig. Vi grävde aldrig norr om träkyrkan och därför fann vi nästan enbart gravar efter män. Enligt missionärstidens tro skulle nämligen kvinnor ligga norr och kyrkan och männen söder om kyrkan.

Tråkigt att Malmö stads politiker inte längre vill visa Malmös historia för dess innevånare. Vår spännande historia är uppenbart något väldigt fult som ska gömmas undan. Under flera decennier var Malmö museer den institution i hela Skandinavien som hade de största utgrävningarna. Mängder med otroliga fynd från en tid som spänner om 10.000 år är i dag förpassade till museimagasin – inget visas längre sedan många år tillbaka för allmänheten.

10 mars 2019

I går, den 9 mars 2019, höll Skånska Akademien sin årsfest traditionsenligt på Grand Hotel I Lund. En trevlig tillställning som börjar i Piratensalen med utdelning av diplom till välförkänta profiler som satt fokus på Skåne.

Här ses Tiina Sarap på stol nr 6, professor i landskapsarkitektur. Akademiens motto är ”Kultur och humor” och som akademiämne är Tiina tilldelad ”Bygd och obygd i landskap”. Själv sitter jag på stol nr 13 och har det märkliga ämnesområdet ”Arkeologi & äldreombud”. Detta fick jag av en enig akademi efter det att jag i en av de tryckta årsböckerna tilldelats födelseåret 1849 och inte 1949. Med en så tämligen vital 1800-tals person var ämnet ”äldreombud” givet.

Foto: Robert W. Wahlström Harr.

12 mars 2019

När jag 1985 började planera för den nya permanenta basutställningen om Malmös medeltid på Malmö museer funderade jag på att sätta upp förre museichefen Lekholms sex meter långa modell av strandmuren som han tillsammans med modellbyggare Inga Brita Nordin hade gjort 1959. Strandmuren gick i nuvarande Norra Vallgatan från Drottningtorget till Malmöhus.

Jag upptäckte emellertid att det var så många hus som var antingen felaktiga eller saknades. Jag bad då modellbyggerskan Cecilia Johansson att göra en helt ny modell efter mina anvisningar. Cecilia gjorde ett fantastiskt fint arbete och den sex meter långa modellen stod klar när medeltidssalen invigdes 1986.

Bilden med S:t Petri kyrka visar ett centralt parti av muren med kvarteren runt kyrkan. Här låg mängder med tegelhus och här fanns ett antal portar ut på stranden, från vänster Hans törreväders port, porten norden för tinget och längst till höger Vaskerporten. För att kunna få denna vy över staden ca 1500 hade ni vid den tiden varit tvungna att i en roddbåt bege er ut i Öresund och slutat ro ungefär där Centralstationens byggnad i dag står.

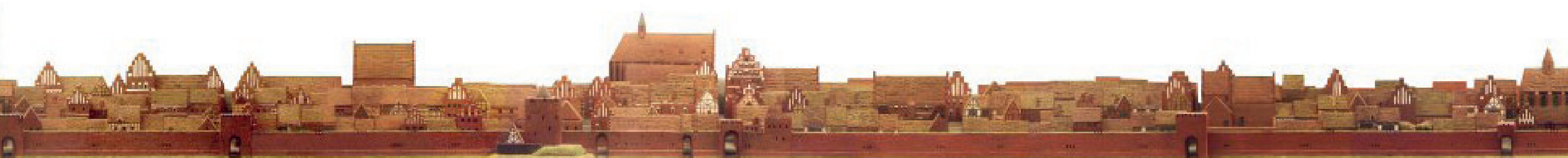
Jag har också nedan lagt in en bild över en lite större del av strandmursmodellen. Denna är lite suddig men det beror på att FB inte är gjord för så långa bilder.

14 mars 2019

Ja, vad är sant i historisk och arkeologisk forskning i dag? Danska Nationalmuseet gick ut med det sensationella upptäckten att den s.k. Egtvedpigen från bronsåldern alls inte var från nuvarande danskt område utan kom från sydtyskt område. Strontiumanalys visade nämligen på att hon levt i detta sydliga område. Nu har andra forskare kommit fram till att hon visst det kom från danskt område - att hon inte var en 3000-årig ”invandrare”. Nationalmuseet hade nämligen glömt senare tiders kalktillsatser i lantbruket vilket förvränger resultaten på mätningarna.

Så kan det alltså gå till i den moderna forskningen!

16 mars 2019

Varning för er som är allergisk mot text: detta är ett längre inlägg!

Enligt dansk tidningsartikel planerar man nu att rekonstruera delar av vikingaborgen Trelleborgen vid Slagelse på Själland i full skala för 80 miljoner danska kronor. Det är ju mycket spännande men det borde minsann också vara tid till eftertanke. Vi ser med ironi på 1800-talets romantiserade bilder när dessa visar vikingar, vikingatida skepp och byggnader. Vi ser skeptiskt på den under andra världskriget uppförda vikingahallen som byggdes utanför Trelleborgen, se foto nedan. Byggnadskonstruktionen är här ett exempel på misstolkningar av de lämningar i jorden som fanns kvar i form av stolphål etc. Hur många "experter" som nu, enligt tidningsartikeln, än samlas och tycker till med vår tids syn på vikingatiden, kommer man aldrig att kunna ge en exakt bild av dåtidens byggnadskonstruktioner. Det kommer att bli en bild inte minst präglad av den tid vi själva just nu lever i.

Vikingaborgen Trelleborgen på Själland

Som arkeolog med specialintresset i byggnadsarkeologi har jag varit med om att uppföra många rekonstruktioner av forntida byggnader. Alla problem börjar någon dryg meter över markytan. Som arkeolog vet man i bästa fall exakt var stolphålen under mark finns men man vet inget hur hela byggnadskonstruktionen i detalj ovan jord sett ut. Ja, vi vet faktiskt inget om hur man ens länkat samman stolparna med hela den övriga bärande konstruktionen. Vi vet heller inget om själva den för helhetsintrycket viktiga detaljformgivningen. Det blir att gissa. Men bara för att "experter" gissar blir det fortfarande bara till stor del endast gissningar.

Den rekonstruerade hallen i trelleborgen

Fornlämningen Trelleborgen i Slagelse är unik där den ligger med sina mäktiga vallar och fyra porthål. Den är unik därför att besökare som ser vallarna och vandrar i området kan använda sin egen fantasi att försöka förstå hur borgen en gång sett ut. Endast borgen Fyrkat i Jylland är så bevarad av Harald Blåtands många borgar att de kan visa upp detta. Husen i Trelleborgen är synliga inne i borgen men endast som låga betongplintar vilka placerats där en gång husens stolpar stod, se foto. Det hela är en gång gjort med klokhet. Det gällde att bevara fornlämningens genuina "äkthet" och samtidigt på ett varsamt sätt bygga upp en grundkunskap om platsen för besökaren så att denne själv med sin kunskap och fantasi kan skapa en bild av hur det en gång sett ut.

Som jag förstått det av artikeln vill man nu förändra delar av denna unika miljö genom att föra upp nutidens sätt att se på hur detta mäktiga byggnadsverk en gång sett ut. Problemet med att uppföra forntida byggnader i full skala är emellertid att den största mängden av besökare tror att så här har det verkligen sett ut. Ska man vara krass är detta en form av vår tids sätt att förfalska historien på. När man går på museer eller läser böcker och ser rekonstruktionsritningar förstår man att så KANSKE det kan ha sett ut. När man kommer in i en återskapad byggnad är det däremot mycket lättare att tro att så här såg det verkligen ut. Skillnaden är stor då man givetvis tror att allt man ser i en tredimensionell fullskalig rekonstruktion är baserat på fakta. Och bygger man ett hus måste man också skapa interiörer, annars är det bara frågan om att visa byggnadsvolymer. Hur dessa interiörer gång såg ut vet vi inte. Visserligen har

vi isländska sagor som i viss mån berättar om inredningar men dessa är skrivna två-trehundra år efter Harald Blåtands tid.

Som ett praktexempel på svårigheterna att rekonstruera en byggnad utifrån ett arkeologiskt material kan jag nämna templet i Uppåkra i Skåne. Byggnaden har totalutgrävts. Vi vet var stolparna stått och vilka dimensioner dessa haft. När experterna i Lund rekonstruerade denna 13 x 6 meters byggnad blev det en väldig skapelse, trots byggnadens ringa yta, se foto. Enormt

höga väggar och portar som var nästan fyra meter höga. Inte ens en domkyrka har sådana väldiga dörrar. Som byggnadsarkeolog väcktes mitt intresse och efter att ha studerat lämningarna närmare i detalj skapade jag en som jag anser mer sann bild utifrån grundläggande konstruktiva beräkningar baserat på stolphålslämningarna. Vilken av dessa rekonstruktioner är rätt? Det är en tolkningsfråga. Själv anser jag givetvis att min kommer närmare sanningen – även om vi aldrig kan återskapa en trovärdig bild av templet. Vi saknar helt enkelt kunskap om väsentliga delar ovan jord.

Att med ett sådant perspektiv på svårigheterna att återskapa en liten byggnad då ge sig på att återskapa en fullskalig rekonstruktion av delar av en vikingaborg blir märkligt. Hur man än vänder och vrider på problemet skulle det bli ett exempel på vår tids historieförfalskning. Men det är kanske så många numera vill uppleva historien!

16 mars 2019

Sitter och sorterar i gamla foton och filmer som jag tagit under min tid på Fotevikens vikingamuseum. Vilka minnen det dyker upp. Vi ska-

pade ju Foteviken som en öppen arena för hela världens vikingaaktörer. Redan 1996 hade vi vår första internationella vikingamarknad. Den växte snabbt och snart strömmade uppemot sexhundra vikingar till oss varje sommar för att under ett antal dagar umgås och återuppväcka en slumrande tusenårig historia.

Lördagen slutade alltid med den stora festen. Då var det tillåtet att ha också ha lite mera moderna saker, som ölburkar etc. Foteviken bjöd alla hundratals deltagare på gratis mat och dryck - också öl. Skåningar är ju både givmilda och matglada. Trots att så många från så många länder och olika kulturer samlades blev det aldrig bråk utan bara glädje. Vi var som en enda stor familj. Som mäktig lagman i vårt vikingarike behövde jag därför aldrig utöva min dömande makt mot sådana som inte höll sig inom de ordningslagar vi skapat för vårt rike.

Hittade denna filmen från en av festerna. Många av mina vikingavänner från när och fjärran ses i filmen. Vilka härliga minnen! Klicka här för att se filmen!

19 mars 2019

Så har man åter gjort en liten hjälpinsats på det internationella planet. Flera gånger om året kör Christina och jag ut med saker till Erikshjälpen i Malmö. Samtidigt köper vi in nya böcker och tar en fika i den stora lokalen och gläds åt alla kunder. Denna gång återvände jag dock hem

med endast en ny bok: *”Starka kvinnor som fört Sverige framåt”*. Två kvällar är nu räddade med läslampan tänd.

21 mars 2019

Har nu börjat att på full tid engagera mig med min släkts historia. Mina många års rotande i släktens gamla källor måste komma ut i tryckt form. Det blir en historia som spänner om mycket. Från nederländska adliga vinhandlare på 1300-talet till valloner i början av 1600-talet och frihetskämpar i slutet av samma århundrade. Det handlar också om en släkt av drängar och pigor, av bönder och soldater, berömda målare, riksdagsmän, backstugesittare, statare och fattighjon. Och mycket annat. Innehållsförteckningen kommer att kompletteras med många fler kapitel. Ska bli kul.

29 mars 2019

Det ringer på dörren och där står min gamle vän Göran Winge, tungt lastad med unikt källmaterial om en av Sveriges stora flygare K. G. Lindner. På plats i min gröna VIP-soffan blir det nästan tre timmars diskussion om denne otrolige man.

Göran har redan tidigare till mig lämnat över mängder med material som han en dag räddat från ett nedbrunnet hus i Limhamn. Ett fullständigt osannolikt källmaterial. Nu planerar vi tillsammans med ett seriöst Malmöförlag och en i flyghistoria väl bevandrad författare att det hela ska komma som i en bok om denne märklige man.

Född 1901, nedskjuten och dödad av tyskt jakt över Nordsjön under kriget. Däremellan en äventyrare, testpilot, kurirflygare och en man som kraschat och också varit tvungen att hoppa fallskärm över mörkaste Småland och under sina fötter se sitt stora plan slås i småbitar. Sicken historia - en historia som mycket handlar om 1920-talet.

Och han bodde ju dessutom i Malmö.

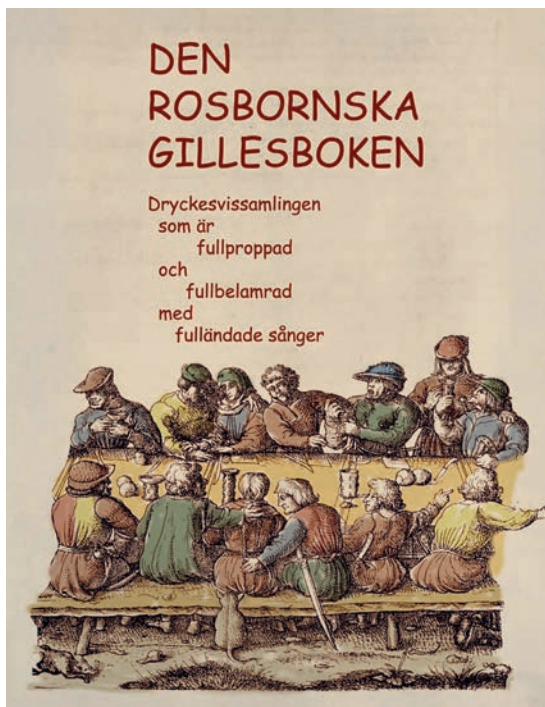

29 mars 2019

I kväll hade vi test av den Rosbornska snapsviseboken. Mike och jag har arbetat hårt med denna under en vecka. Nu ligger den klar för att tryckas. 32 sidor i färg, 59 visor. Här finns snapsvisor ända från från 1944/1945 då F10 hade sin

militärflygplats på Bulltofta. Kära faster, som då var ung och anställd på F10, sparade alla stencilerade snapsvisor som man då sjöng.

Vi har också lite mera moderna varianter som vi burit hem efter glada fester.

För att kvällens test skulle bli så autentiskt som möjligt stod en flaska Skåne (vi smakade denna gång aldrig på OP Andersson) med avskruvad kork på bordet. Det kändes vetenskapligt korrekt när vi under kvällen noterade en viss minskning av innehållet i flaskan. Juryn av enbart kvinnor var mållösa inför vår sångstund.

4 april 2019

På min morgonvandring fladdrade plötsligt skånska flaggan i dubblettversion förbi mig och mina ilande sjumilasteg. Kändes fridsamt att se symbolen för min hembygd.

Apple-konto ditt kreditkort XX-5015 har löpt ut
5 april 2019 | 05:06 | 57 KB
Från:
E-faktura
Till:

Ladda externa bilder

Bästa Kund

Ditt kreditkort XX-5015 E-faktura information Apple-konto har löpt ut

Varning! Som en del av våra säkerhetsåtgärder vi kontrollerar
regelbunden aktivitet konton. att undvika kontinuiteten i
några inaktiva konton. vi skulle få några
information om ditt Apple-konto för att garantera säkerheten för den:

För närvarande har systemet detekterat ovanliga avgifter
utföra ett stort antal transaktioner från en
kreditkort kopplat till ditt Apple-konto.

Klicka här Bekräfta Uppdatera din faktureringsinformation Apple-konto 05/04/2019

Hjärtligt,

E-post-ID: kundeservice@Apple.se

© 2019 Copyright Kundeservice Apple.Store .Alla rättigheter förbehållna.

5 april 2019

Vill man med utländskt intresse och bakgrund få möjlighet att få en stabil inkomst i Sverige är det viktigt att man kan svenska. Fick i går ovanstående mail om att det uppenbart händer något på mitt Applekonto. Det är ju fantastiskt att det finns snälla människor som vill hjälpa mig att rätt bevaka mina pengar.

Men snälla ni - er svenska är knagglig. Vet inte var ni inhämtat er kunskap om mitt språk men ni bör snarast byta lärare. Eftersom ni uppenbart är så vänliga att vilja hjälpa mig ska jag dock inte vara sämre. Jag har därför hjälpt er med att rätta ert mail (se bild nedan) så att er inkomstkälla inte hotas genom att andra som ni i er välgörenhet anlitar inte ska anse er som som oseriösa.

Och dessutom vill jag meddela att jag tyvärr inte har något Applekonto.

~~Bästa~~ Bäste Kund

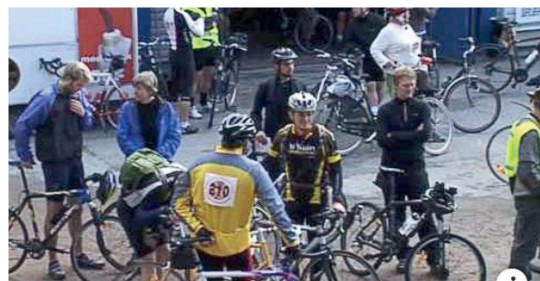
Ditt kreditkort XX-5015 E-faktura information Apple-konto har löpt ut

Varning! Som en del av våra säkerhetsåtgärder ~~vi kontrollerar~~ kontrollerar vi regelbunden aktivitet på konton~~. att~~ för att undvika kontinuiteten några inaktiva konton. ~~vi~~ Vi ~~skulle~~ kan då få ~~några~~ information om ditt Apple-konto för att garantera säkerheten för ~~den:~~ det

För närvarande har systemet detekterat ovanliga avgifter ~~utföra~~ från ett stort antal transaktioner från ~~en~~ ett kreditkort kopplat till ditt Apple-konto.

5 april 2019

I år är det tio år sedan Fredrik Håkansson och jag sjösatte min idé om ett historiskt cykellopp i Skåne. Cykelloppet, ”Christianloppet”, gick från Helsingborg till Malmö och var en hyllning till den danske kungen Christian II. Loppet gick

exakt sex månader efter ”Vasaloppet” som ju är en hyllning till en av de värsta tyrannerna på den svenska tronen.

Vårt lopp hade, liksom ”Vasaloppet”, vatten och matstationer - placerade på alla de platser vi skåningar utkämpat slag på 1520-talet för att återinsätta vår älskade kung Christian II. På Borgeby slott stod Skånska sillaakademien och bjöd cyklisterna på goda ”sillamadar”.

Vi körde loppet tre år med många deltagare. Det var en riktigt rolig tid och ett kul historieprojekt. Ni kan se en film om det första loppet här!

6 april 2019

Noterade på min morgontur att den tretusenåriga traditionen att uppföra stora gravhögar i Malmötrakten fortfarande verkar finnas kvar. Detta gravskicket infördes här redan ca 1400 f.Kr. Här håller man uppenbart på att lägga sista handen vid en sådan hög. Dessa gravhögar uppfördes för att gömma kvarlevorna efter både stormän och mäktiga kvinnor. Kan just undra vilken eller vilka av vår tids potentater som ligger i denna hög i Kroksbäck nära Emporia?

6 april 2019

För tusen år sedan, runt år 1000 e.Kr., infördes plogen här i Skåne. Men jorden var lerig och tung och många dragdjur fordrades. Just här låg Hyllie medeltida bys östra vång med sina många smala och långa åkrar.

Precis här har genom tiderna tusentals människor under mer än fyrtio generationer i sitt anletes svett gödslat, plöjt, harvat, sått och skördat. De färdades inte i 90 km i timmen - de färdades bak plogen och bak oxarnas långsamma lunkande.

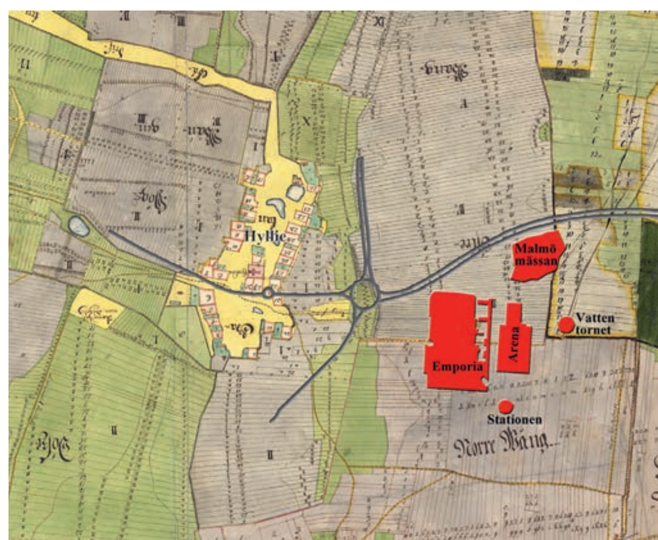
”Fast ej deras öden jag känner,
är jag dock av samma ler
och står på en rot som ränner
i dimhöljda sekler ner.”

7 april 2019

Platsen där köpcentrat Emporia i Malmö och Hyllie station ligger i dag var fram till bara några få år sedan ett tusenårigt odlingslandskap. På dessa fält öster om Hyllie medeltida kyrkby möttes tre sockenbyars marker. I söder Bunkeflo, i väster Hyllie och i öster Fosie. Jag har lagt samman de äldsta kartorna från 1701-1703 för dessa byars marker här ute i den nya ”storstaden”.

Hoppas jag jag gjort det pedagogiskt för er - det kan bli ert första steg mot att bli kulturgeografer vilket är ett spännande historiskt ämne.

8 april 2019

Även om jag inte kan tänka mig ett hem utan väggarna fulla av fyllda bokhyllor måste man bara konstatera att förekomsten av Internet underlättat att dels dela med sig, dels hämta hem litteratur digitalt.

Som en liten information: Jag har haft förmånen att få arbeta med skånsk-dansk och Malmöitisk historia i hela mitt vuxna liv. Brukar därför lägga upp en del av mina trycksaker för fri och gratis nedladdning på Academia och det är lika roligt att då och då se hur många som hämtat hem för att troligtvis intresse för vår gemensamma historia finns.

Jag har till dags datum för fri nedladdning lagt upp 13 böcker i ämnet historia och av artiklar 23 st om Danmarks historia, 47 st om Malmöhistoria, 36 st som handlar om Skånes historia och 3 st om svensk historia.

Ni hittar materialet här:

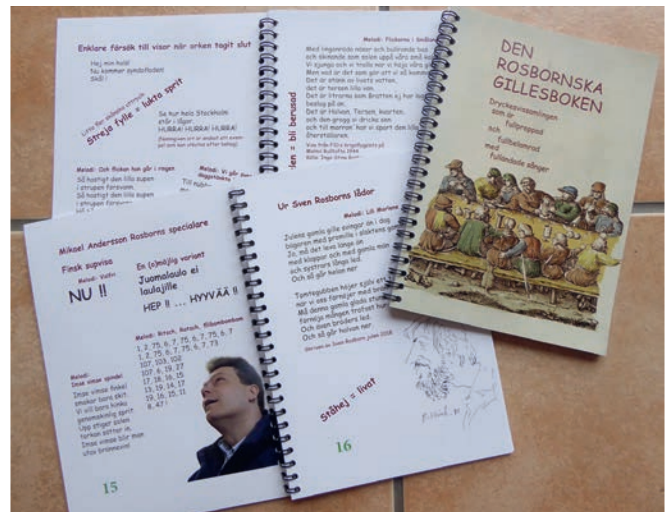
https://lu.academia.edu/SvenRosborn

(Bilden visar vilka man ca 1850 mest trodde skulle trafikera den blivande järnvägen mellan Malmö och kunskapsstaden Lund.)

10 april 2019

Malmö innehade tidigare det fina epitetet ”Parkernas stad”. Så är knappast längre fallet. När jag på mina morgonpromenader ser det nya Hyllie växa upp går ibland mina tankar till grundarna av *”Malmö Förskönings- och Planeringsförening”*. Ett antal personer med pengar grundade föreningen året 1881 för att ge den trångt bebyggda industristaden Malmö luft och grönska. Ett antal parker blev bl.a. resultatet. Var finns dessa idéer i dag?

10 april 2019

Snapshäftet är nu klart. Svärsonen Micke kom med en kartong i kväll. Äntligen har den Rosbornska släkten fått sitt eget sjungarhäfte att användas vid lämpliga tillfällen. 32 sidor som kommer att testsjungas vid Skånesläktens påskfest nästa vecka. Micke har för säkerhets skull försett häftena med genomskinliga omslagsblad. Vore ju inte bra om t.ex. en utspild snaps gör texten oläslig. Han tänker på allt, min svärson.

12 april 2019

Sommaren 1961 besökte jag Stockholm för första gången i mitt liv. Vi åkte upp till faster och farbror. Hittade detta foto från vistelsen. Något Vasamuseum fanns inte då men jag fick en spännande stund med att se hur man bogserat in Gustav II Adolfs stolta men odugliga skepp från förlisningsplatsen.

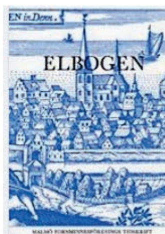

Inte omöjligt att mitt intresse för arkeologi väcktes under detta tillfälle.

13 april 2019

Hösten 1970 ledde jag restaureringen av Hedmanska gårdens praktfulla korsvirkeshus från 1590-talet. Huset i två våningar är ett vackert blickfång utmed Lilla Torgs södra sida. Min uppgift denna kalla höst var att noggrant i skala 1:20 mäta upp varenda tegelsten och trätimra i hela korsvirkeslängans fasad mot torget. Detta blev också början på den restaurering av hela Hedmanska gården som skulle komma att vara i många år.

Malmös bebyggelse före 1800-talet bestod till mer än 80 procent av just korsvirkeshus. År 1982 fann jag i Antikvarisk Topografiska arkivet efter en djupdykning i Stockholm en dittills okänd anteckning om ett korsvirkeshus i Malmö. Huset har legat norr om S:t Petri kyrka. Jag hittade också en notis om det Lembeska huset (som låg där senare Butterickshuset vid Södergatan uppfördes). När jag kom hem från Stockholm skrev jag denna lilla artikel till Malmö fornminnesförenings årsbok. Klicka för att läsa!

ARCHIVE.ORG
Om två korsvirkeshus i 1800-talets Malmö. : Sven Rosborn : Free Download, Borrow, an...
Beskrivning av två äldre korsvirkeshus i Malmö. Från Malmö fornminnesförenings årsbok 1982:1.

14 april 2019

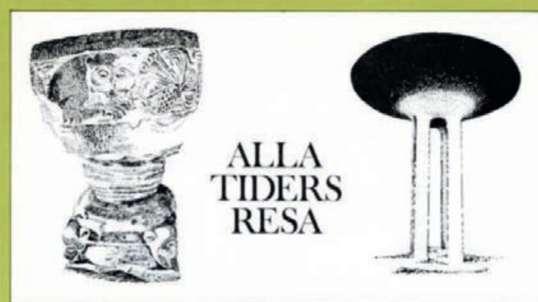
Den här weekenden 13-14 april 2019 har det varit den årliga ”Fotefighten” i Fotevikens vikingastad. Vikingafighters från när och fjärran bjuds in att delta och öva sig i att använda dåtida vapen. Eftersom det hela sker utan publik som ställer krav på full aktion kan det istället bli en trevlig och kamratlig samvaro. Dessutom ger det motion. Blir man träffad får man gå ut genom stadsporten för att genast därefter återkomma och fortsätta kampen.

Noterade i år att bland de många deltagarna var det nästan lika många kvinnor som män med vapen i händerna. En av mina bilder visar tre män som attackerar en kvinna. Hon gav dem en minnesbeta som förpassade några utanför porten!

14 april 2019

Våren 1976 traskade jag upp till Malmös turistchef Carl-Erik Frantzén på Malmö turistbyrå som då fanns i Börshuset. Han ville prata om hur man kunde satsa på Malmös historia både för innevånarna och turisterna. Mitt förslag var historiska bussturer under hela sommaren. Inte bara i innerstaden utan också runt om i kommunen och ut till Torup som kommunen fått köpa.

Historisk bussrundtur i Malmö med omgivningar

Så blev det också. Jag lade upp en resrutt på fyra timmar och min kompis Torkel Möllerström gjorde teckningarna till mina texter i det häfte som varje deltagare fick. Turen döpte vi till *”Alla tiders resa”* och den blev en succé. Året efter utökades den med en engelskspråkig resevariant. *”Alla tiders resa”* startade 1976 och höll på till in på 1980-talet.

Här är häftet på svenska!

Och här på engelska!

15 april 2019

Såg att min bok om Kompanihuset ligger ute till försäljning på www.antikvariat.net. Uppenbart har just detta exemplar av min första bok funnits i Palle Laurings privata bibliotek. Det gläder mig. Palle Lauring skrev boken *”Danmark i*

Sven Rosborn
Kompanihuset i Malmö.
Antikvariatet i Næstved
nae5560
Malmö Museum, Malmø, 1973. 94 sider. Hæftet. Særdeles velholdt eksemplar. Rigt illustreret med tegninger samt fotos. Malmöfynd 1. Bogen har tilhørt Palle Lauring og har hans diskrete ejerstempel.. Svensk

115 SEK
Lägg i varukorgen

Skåne" och den införlivade jag i mitt bibliotek redan 1971. En utomordentligt intressant bok där Palle bl.a. utbrister: *"Men kära skåningar, varför har ni hällt risengröt över alla era medeltida tegelkyrkor!"* I Danmark har man ju inte putsat sådana kyrkor.

15 april 2019

Som byggnadsarkeolog kan jag bara konstatera att branden i Notre Dame är en ofantlig tragedi. Tänker osökt på samma typ av brand i Roskilde domkyrka för några decennier sedan men här lyckades man begränsa elden över koret. När Notre Dames enormt tunga korspira störtade har den krossat valven i långskepp och kor och elden har fått fäste nere i kyrkan. Många kanske tror att stenbyggnader klarar brand utan att murarna blir skadade. Detta är helt fel. Stenbyggnader som Notre Dame är mycket mera känsliga än tegelbyggnader. Kvaderstenarnas hörn spricker och stora flagor av stenytorna försvinner. Jag har själv undersökt tre sådana 1100-tals stenbyggnader/större kyrkor i Gran i södra Norge som brunnit. Otroligt svåra skador på murverken.

När blixten slog ner i S:t Petri kyrkas spira 1560 tände den eld på hela den väldiga spiran. Om spiran störtade in över långhuset skulle valven krossas och hela kyrkan förstöras. Ett antal modiga män tog sig uppför vindeltrappan i tornmuren och började, med fara för eget liv, hugga sönder spirans bjälkar i ena tornhörnet. Tack vare detta störtade den brinnande spiran inte åt öster ut över långhuset. Kyrkan räddades.

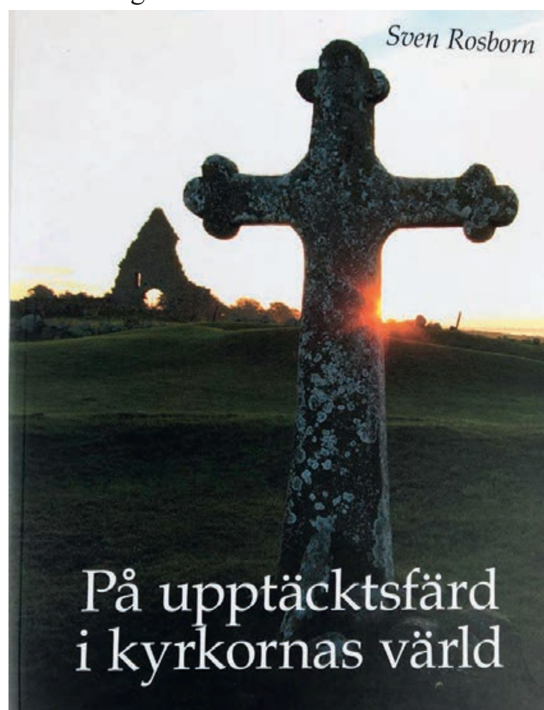
Bilden visar de omfattande brandskadorna på de en gång släta stenkvadrarna i S:t Nicolai 1100-tals kyrka i Gran i Norge efter en förödande brand på 1600-talet. Notre Dames väggar kommer att se än värre ut än dessa, det vill säga de som fortfarande kan räddas.

17 april 2019

Allt blir bättre med en bra bok i handen.

Köp Sven Rosborns bok *"På upptäcktsfärd i kyrkornas värld"*, en fantastisk guide för den som vill förstå mer om vårt nordiska kristna kulturarv och kyrkorummens symbolspråk.

Boken kostar 80 kr + frakt. Kan beställas på Petesso Förlag.

20 april 2019

Upptäckte i dag detta exempel på att vara fattigpensionär i det enligt välmående riksdagspolitiker i Sverige så rika landet som visar solidaritet mot sina medborgare.

21 april 2019

I går kväll den 20 april 2019 testades Mickes och min gilles- och snapsbok. Det var i sanning ett större sällskap som fick äran av att låta sina stämmor bli hörda. Micke kunde meddela att innan tryckfärgen hunnit torka på häftena ville ett antal av hans kompisar på tryckeriet ha sångarhäften för att själva prova i privat miljö. En del av snapssångerna kommer från min fasters

samling. Hon var ju stationerad på F10 i Malmö under kriget och här sjöngs det minsann när pärlorna skulle ner i halsen. Om vår test blev lyckad får ni själva bedöma utifrån denna korta film. Klicka här för att se den!

22 april 2019

Smörhöga by strax väster om Husaby bruk söder om Växjö köptes på 1640-talet av min anfader vallonen Antoni Tourneur från Sedan och hans hustru Margareta Rubens. Gården har sedan dess varit i Tourneurs ättlingars ägo och är det fortfarande. Den nuvarande ägaren Sven Johansson med hustru har öppnat ett lantcafé och ett gårdsmuseum som sträcker sin historia från mina anfädrars 1600-tal till nutid. Har ni vägarna förbi, missa inte detta fina ställe. Se mer här:

http://www.smorhoga.se/

Jag har gjort en film om detta. Klicka här!

24 april 2019

Min gamle vän och bänkkamrat sedan Tekniska gymnasiet 1967-1968, konstnären Torsten Ridell, satt hemma hos mig i dag. Han förärade mig ett oslitet exemplar av den sista PANG-karnevalens tidning. Teknisterna hade varje år en stor karneval genom Malmö och Torsten satt med i redaktionen.

På bilden visar han ett av sina många alster i tidningen, annonsen för Jojjes fik, teknologfiket invid Tekniska gymnasiet, numera Pauliskolan. Här ses den långe Jojje och hans två kvinnliga medhjälpare skickligt fångade av den efter Teknistiden blivande franskinspirerade konstnären. Vad hade Teknis i Malmö varit utan Jojje!

26 april 2019

DET REGNAR! DET REGNAR!

Efter en månad utan en droppe från ovan öppnar sig himlen! Undrens tid är inte förbi!

30 april 2019

En vikingatida ringborg i Skåne! Omöjligt! Från Harald Blåtands tid! Fullständigt omöjligt!

Året 2009 blev jag uppsökt på Fotevikens Museum av Poul Erik Lindelof. Han hade studerat flygfoto och trodde att det kunde ligga en vikingatida ringborg ute på Lilla Hammars näs mellan Höllviken och Foteviken. Mycket riktigt, där fanns en fjärdedels vall. Jag detaljnivellerade området i fält och då framkom ett troligt portläge i norr och ett i öster. Tillsammans med professor Klavs Randsborg lade vi två schakt genom vallen och konstaterade att den var drygt tio meter bred och uppbyggd av grästorvor. Ringborgen var endast påbörjad - man har här lagt ut ¼ av en lika stor ringborg som Aggersborg.

Området ligger strax söder om den trehundra meter långa trä- och stenspärr som hindrat skepp att fritt segla in i djuprännan i Foteviken. Ett sänkt skepp som använts vid byggandet av stenspärren är dendrodaterat till 1023. En påle indikerar genom dendrodatering 980-tal. För att komma längst ner i Foteviken till ett där befintligt troligt hamnläge har skeppen varit tvungna att runda en mindre ö i viken. Eftersom allt material är sand och det är strömmande vatten i Foteviken kan en sådan ö endast existera om den byggts upp av pålverk. Denna befästning måste ha varit avsedd för skydd av själva hamnen. Direkt söder om hamnen ligger en större ensamgård som i äldre källor från sent 1600-tal kallas ”Kungsgården”. En knapp kilometer söder om ringvallen har ett kapell funnits som när det revs 1583 var kunglig egendom.

Torkan förra året har gjort att ringborgen nu syns mycket tydligt på nya flygfoto. För mig är det ingen som helst tvekan om att vi här står inför en ofullbordad ringborg från Harald Blåtands tid. Vem skulle annars ha börjat bygga en sådan borg i storlek av Aggersborg på denna plats? Det finns helt enkelt ingen annan politisk situation genom

historien som skulle ha aktualiserat ett sådant bygge och sådan byggnadskonstruktion. Trots att vi grävde 2009 finns dock inte denna borg nämnd med ett enda ord av danska forskare eller danska institutioner/museer. Öresund är verkligen fortfarande en stor kulturbarriär när vi talar om Skånes danska historia.

Ni kan läsa mer genom att klicka här!

11 maj 2019

Tiden går. Sitter och sorterar i gamla foton. Sommaren 1999 fyllde jag femtio. Passade på att tillsammans med hustrun fira det tillsammans med några hundra vikingar som samlats för vikingamarknad i Foteviken. Lite annorlunda födelsedagsfest som framgår av bilderna. Tio år senare var det dags igen. Mitt bland mängder med vikingar hade vi 2009 bjudit in till ett tusenårigt gille i den stora vikingahallen Tinghöll.

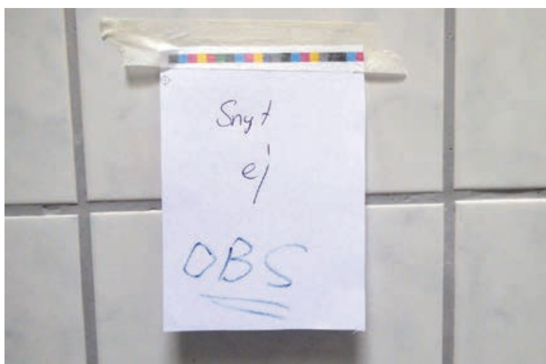
I sommar, ytterligare tio år senare, har dock vikingalagmannen från Foteviken lagt ner sitt lagmanssvärd, krängt av sig sin ringbrynja och lagt järnhjälmen åt sidan. Men minnena är kvar, bl.a. i foton och filmer.

13 maj 2019

Inom Malmö kommun finns en stor mängd byar vars historia går tillbaka till tidig medeltid. Malmös historia är alltså också i hög grad dessa många byars historia. I slutet av 1970-talet fick vi på Malmö museer möjlighet att göra ett unikt allmogemuseum ute i Södra Sallerup. Klicka här för att läsa den pdf som jag ställt samman!

15 maj 2019

Väntar besök av mina goda vänner arkeologen Göran Winge och bokförläggaren Jan Lensinger. På toaletten har hustrun satt upp denna skylt för att påminna tankspridd äkta hälft. Jag fick i går avlägsnat en tand i överkäken och får inte snyta mig på en månad. Roten har nämligen direktkontakt med den stora bihålan.

Ska inte nämna detta för mina gäster. Hoppas givetvis att de går på toaletten. Ska bli kul att se deras miner när de kommer ut.

15 maj 2019

Åter samling i den gröna VIP-soffan i vårt vardagsrum. Göran Winge, Jan Lensinger och ett bihang. Nu är vi igång med planeringen för nästa bok som kommer att handla om en person som var ett flygaress, en Malmöbo, en modig man, en äventyrare och en man vars liv slutade på ett dramatiskt och tragiskt sätt i ljudet av vinande kulor och krossade lättmetalldelar.

16 maj 2019

Jag infogar här en berättelse om ett fotografi som numera inte är helt okänt i Malmöhistoriska kretsar. Fotot är från Triangeln men min tillbakablick handlar också om en arkivarie som är min vän sedan ett halvt sekel tillbaka. Klicka här för att läsa den pdf som jag ställt samman!

16 maj 2019

En del av min släkthistoria. Byn Smörhöga ägdes på 1650-talet av min anfader Antonius Tourneur. Byn, bestående av två gårdar, har sedan dess varit i hans ättlingars ägo. Ett fint och intressant besöksmål.

17 maj 2019

Skåne är ett fantastiskt landskap med mängder av historiska sevärdheter av hög rang. I morgon har jag lovat leda föreningen Nordens Hässleholmsgrupp på en tur ut i vårt vackra Skåne. Bilderna visar några av platserna som vi kommer att besöka. Känner ni dem?

21 maj 2019

På lördag 25 maj har jag påtagit mig rollen att som guide föra ett större antal tjänstemän i Mal-

mö kommun tillhörande min orden TB till historiska platser - i år i sydvästra Skåne. De unika saltängarna och den mystiska ringanläggningen vid Eskilstorp blir ett av flera stopp.

30 maj 2019

Vad gör man på Kristi Himmelsfärds dag? Man åker givetvis till Ullared eftersom inga andra är så dumma att de tar dit just denna dag. Sicken nit!

10:25 gick vi in - inga köer ute men inne var det fullpackat. Jag har aldrig sett så mycket människor i detta varuhus tidigare. Men - helt otroligt - efter att ha strövat där inne en längre tid kunde jag konstatera att inget ont ord, svordom eller liknande hade nått mina öron. Alla besökare var hur vänliga som helst. Det blev faktiskt riktigt kul att trängas.

Lunchen på tredje våningens restaurang. En fyrtio meter lång kö. ”Aldrig”, stönade jag men hustru och son med fästmö höll inte med. Efter endast 22 minuter hade vi fått mat - helt otroligt!

Regnet öste ner när vi lämnade och skulle baxa två vagnar högst upp på den stora parkeringens berg. Lugn, sa jag, det upphör när vi kommer till Lomma. Och vid den höga rostiga skorstenen invid motorvägen i Lomma slutade också regnet.

Köpte jag själv något då? Ja, t.ex. ett paket med tjugo tjockare strumpor till ett hyfsat paketpris på 69:-.

Här berättas om dominikanerkapellet. Men också om Margaretha Bödkers som 1636 torterades i det gamla munkatornet och erkände att hon var en häxa. Hon slutade i elden på Kirseberget.

4 juni 2019

Hade en riktigt trevlig grupp av pensionärer på min sista guidade tur till platserna för medeltidens kyrkor, kloster och kapell innanför den nuvarande kanalen i Malmö. Några av platserna är fångade på bilderna. Inte på en enda av de platser vi passerade finns uppsatta skyltar som berättar om Malmös långa historia. Varför är jag inte förvånad. Undantaget är metallplattan på platsen där Gustav Vasa 1524 drog kniv för att mörda en tysk köpman. Den plattan har en viss person själv stått upphovsman till.

Turen avslutades i Kungsparken på platsen för franciskanernas kloster från 1480-talet. Här fick de höra sanningen om den girige och hemske borgmästaren Jörgen Kock som för egen vinnings skull personligen drev ut munkarna med våld.

5 juni 2019

Satt och bläddrade i gamla personliga handlingar och hittade min första lönelista från juni 1970. Hade läst arkeologi i ett halvt år i Lund och behövde sommararbete. För en halv månads heltidsarbete fick jag den furstliga lönen 550:-. Det var faktiskt rätt så bra på den tiden. Motsvarade exakt den summa som Christina och jag hade att betala i månadshyra tre år senare för en helt nybyggd, stor trea.

Arbetet den där sommarmånaden för 49 år sedan gällde restaureringen av Kompanihuset invid Malmö rådhus. Ur min dagbok läser jag:

”Kompanihuset är ett tvåvåningshus av tegel från början av 1500-talet. Mitt arbete gick ut på att på en dålig träställning rita av husets ytterfasader. Det var mitt första arbete för Malmö museum. Det hade varit svårt att få arbete i sommar men tack vare min ingenjörsexamen blev jag anställd av intendent Bengt Salomonsson. Gertie

Svensson och Inger Lindskog, vilka ritade huset invändigt, vågade sig nämligen inte ut på ställningen.”

När huset var färdigrestaurerat blev det stor, offentlig invigningsfest på Kompanigården. Själv hamnade jag då bredvid Sten Broman och fick en trevlig pratstund med denne. Vårt samtal handlade om de många klockorna i det nybyggda klocktornet invid Kompanihuset. Sten hade skrivit ett musikstycke för klockorna inför invigningen. Malmös ledning hade bestämt att detta inte fick ta mer än ca sju minuter. Sten skrockade bredvid mig och sa lite lurigt till mig något i stil med: ”Nu ska vi se på reaktion”. Hans musikinslag tog nästan tjugo minuter!

6 juni 2019

Det finns en intressant förening för er som gillar Skånelands historia. Föreningen ger ut tidskriften *”Ale. Historisk tidskrift för Skåne, Blekinge och Halland”*. Ni kan gratis ladda ner alla nummer från 1961-2013 genom att klicka här!

I det senaste numret presenterar Leif Johansson, Sven-Olle R Olsson, Tomas Naeraa och jag i en artikel den märkliga run- och bildstenen i Tullstorp vid Skånes sydkust. Vi har länge vetat att den bearbetades i slutet av 900-talet men nu vet vi att den är mycket äldre, så där 1770 miljoner år gammal. Den kommer dessutom från Växjöområdet, alternativt Karlskronaområdet. Men det är ju klart - dessa orter är ju lite yngre.

6 juni 2019

Här några stolpar och 1400-tals citat om krigsskeppet Gribshunden som jag använde mig av i ett föredrag jag höll i Ronneby 2015:

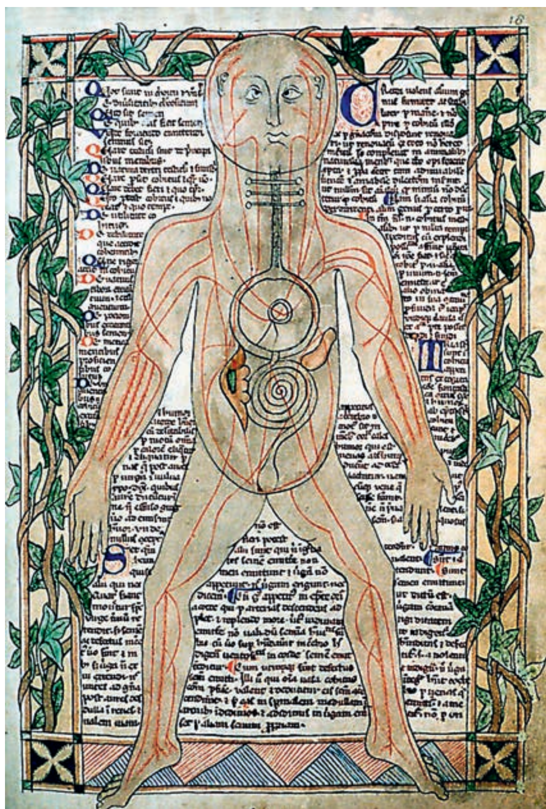
Adelsmannen Tyge Krabbe berättar om sin ungdom för kanslern Herr Hartvig att han som 12-åring kom i kung Hans tjänst år 1486. Året efter följde han kungen till Oslo och hade att därefter att vakta kungens hundar *”vdi 6 eller 7 aar och haffde end mangen fandens daug med dennem vdi moeser och kierde.”*

År 1494 var Tyge Krabbe med när Gribshunden blev lågornas rov nära den då danska staden Ronneby:

”Itemb det aar, mand schreff 1494, da vaar berammit enn herredag at staa i Kalmarn imellem kong Hans, gammel herr Steen Sture och Suerrrigis rigis raad oc da löb kong Hanns affsted med Danmarckis och Norgis raad. Da var jeg hans naades dreng og medfölgede, och vi komb i enn haffnn vden for Rendebye som kaldis Egesund, och der kom ild vdi hans naades hoffuitskib, som kaldis Gribhund, och bleff der mange riddermendtzmend och fattige karle brendt ihiell och der bleff denn bugede doctor med, oc jeg fik og nogen skade der.”

6 juni 2019

Jag är inte speciellt intresserad över att Sverige i dag den 6 juni har en s.k. ”nationaldag”. För mig är dagen betydligt viktigare med tanke på att Eskil fyller sju år.

14 juni 2019

Satt i kväll och kände mig sysslolös. Beslöt då att sätta ihop ett av mina många opublicerade historiemanuskript från 1980-talet. Det blev i kväll min artikel om Henrik Harpesträng. Han dog 1244 och var danske kungens livläkare. Här kan ni i hans manus lära er hur ni på bästa sätt ska åderlåta om ni känner er sjuka. Det märkliga är att i hans manuskript finns också en av Skandinaviens äldsta receptsamlingar.

I Malmö fanns under medeltiden fem badstugor vilka, förutom bastubad, också höll sig med åderlåtning, dvs. tappning på blod. På fotot står jag år 1976 invid resterna efter den s.k. Kuntzes badstuga som omtalas år 1423 då S:t Petri kyrka köpte halva badstugan. Följande år inköpte kyrkan också resterande hälft av både gård och badstuga. Vi kan sedan följa badstugan i S:t Petris räkenskaper från 1532 och framåt. Badstugan låg direkt söder om Själbodgatan, alltså endast ett halvt stenkast från S:t Petri kyrka.

Vill ni läsa min berättelse, klicka här!

15 juni 2019

I dag den 15 juni 2019 firar danskarna att det var åttahundra år sedan Danmarks flagga föll ner från himlen. Ärkebiskop Andreas Sunesen hade fått påvens tillåtelse att med våld kristna esterna och han drog från Skåne i väg med en stor flotta. Vid ett slag höll det emellertid att gå illa för danskarna men då höjde ärkebiskopen sina händer mot skyn och Dannebrogskorset föll ner. Danskarna segrade.

TYVÄRR DANSKAR - ska ni fira den verkliga årsdagen då denna skröna påstås ha hänt får ni vänta till den 26 juni. Förklaringen ges i bildens text.

18 juni 2019

Sommarens första grillning i vår trädgård skedde i söndags. Se filmen här!

18 juni 2019

Agneta Horn var en märklig kvinna. Mycket kan sägas om henne: modig, dumdristig, tuff etc. Genom några sidor i sin dagbok, en bok som hon förde under stor del av sitt liv, möter vi henne i dramatiska situationer ute vid Rosengård/V:a Skrävlinge. Man skrev sommaren 1644.

Klicka här för att läsa den pdf om Agneta Horns vistelse utanför Malmö som jag ställt samman!

19 juni 2019

En kilometer rakt norr om Hammarlövs kyrka nära Trelleborg ligger denna gravhög direkt invid landsvägen. Den kallas ”Tingshögen” och är från bronsåldern. Jag hittade en tidningsartikel, återgiven här på bild, från Stockholms Dagblad den 23/7 1894. Uppenbart har man hittat något så unikt för Skåne som välbevarade urholkade gravkistor från bronsåldern inne i högen. Att man funnit sådana i högar på Jylland känner jag givetvis till men inte att man gjort sådana fynd också i Skåne.

Fornfynd. Vid utgräfning af den s. k. Tingshögen vid Hammarslöf har man, berättar »Södra Skåne», funnit tre stycken kistor af urhålkad ek. Två af dessa öppnades och befunnos innehålla spjut, pilar och dylikt. Ett menniskoskelett finnes äfven bland fynden, liksom aska och kol, tydande på brända lik. Gräfningsarbetet drifves nu med en styrka af 16 man. Hittills har man dock endast undersökt sidorna af ättehögen. Midtelpartiet, der man hoppas finna de största fynden, står ännu outgräfdt.

20 juni 2019

Den 13 nov 1872 drabbades Östersjön och södra Skåne av en stormflod. I denna artikel i Malmö Nya Allehanda några dagar senare, lördagen den 16 november, berättas om katastrofen. Händelsen, där vattenytan plötsligt steg med upp till två meter eller mer, måste ha varit omskakande för invånarna i Malmö och Skåne, ja för alla vid kusten utmed sydvästra Östersjön.

Vad artikeln inte berättar om är att denna händelse, hur otroligt det än låter, faktiskt har en viktig koppling till vikingakungen Harald Blåtand. Svaret på den här, min något kryptiska information, får ni dock först när min bok om Harald Blåtand kommer ut, förhoppningsvis i slutet av året.

— **Den sednaste wäldsamma stormen** har, enligt ingångna underrättelser, anstält swåra härjningar på Skånes södra och sydöstra kuster. I Trelleborg har stormen förorsakat en betydlig öfwerswämning så att fem mindre wid stranden belägna hus blifwit bortsköljda samt några andra skadade. Wattnet steg 6 fot öfwer den wanliga höjden och ett par i hamnen liggande fartyg wräktes mot land och sönderslogos. Flera fartyg lära hafwa strandat å Falsterboref eller i deß närhet. I Ystad steg wattnet ända till 6 fot öfwer det wanliga wattenståndet och öfwerswämmade kajerna, wägen wid sjön och sjöpromenaden. Badhuset war alldeles kringflutet och badmästaren med familj lärer transporterats derifrån i båt. Fyra ångfartyg hade sökt sig in i hamnen och en mängd andra fartyg lågo der förtöjda wid diktaler och jernstolpar. I Cimbrishamn har ångfartyget "Transit N:r 2" drifwit i land och ett mindre fartyg säges hafwa förlist. Hamnanläggningarne i nyßnämnda trenne städer lära hafwa lidit betydligt och det säges att skadan kan uppskattas till många tusen riksdaler. Sannolikt får man snart förspörja åtskilliga andra olyckshändelser, förorsakade af den owanligt starka stormen.

Enligt senare underrättelse har den af stormen förorsakade öfwerswämningen förwandlat den landtunga, på hwilken städerna Skanör och Falsterbo ligga, till en ö, och all förbindelse mellan de twenne städerna är ännu afbruten. I Skanör gick wattnet, enl. S. T. Sn, upp till fönsterbågarne på många hus och i Falsterbo har det warit ännu wärre. Fyrtornet på udden står kringflutet af watten. En mängd farkoster hafwa gått förlorade, deribland twenne större lotsbåtar. Från en mängd andra orter spörjas skeppsbrott och öfwerswämningar till följd af stormen.

21 juni 2019

Fick denna midsommarhälsning från min gamle vän Bengt Fredrikson. Tycker den är väldigt bra. Det är väl just dessa ingredienser som definierar svensk midsommar.

22 juni 2019

Satt och bläddrade i Det Kongelige biblioteks billedsamling och hittade detta foto som sägs förställa Robert Svendsen när han tidigt på morgonen den 17/7 1910 som den förste flög över Öresund. Han startade på platsen för nuvarande Kastrup och landade på Limhamnsfältet klockan 4:34. På det andra fotot som jag lagt till ses han efter land-

ningen och det tredje visar minnesstenen på Ribersborgsfältet.

22 juni 2019

En sommarvänlig grillkväll hemma hos oss. Även vikingahunden Eskil gillade läget.

24 juni 2019

Jag var i dag nere på Fotevikens Museum och satte upp delar till en ny permanent utställning som ska stå klar till den stora Vikingamarknaden kommande weekend 28-30 juni 2019. Utställ-

ningen handlar om Harald Blåtand. Kungen besökte ju själv ca 980 e.Kr. Halör marknad/Fotevikenområdet med sin livvakt. Självklart ska vi därför berätta om Harald, om hans liv och också lite om hans grav som Tomas Sielski och jag funnit i Polen. Den stora boken om graven hoppas jag få ut i slutet av året.

På ett stort översiktsfoto på utställningen har jag också markerat alla intressanta historiska platser som finns runt Foteviken. Förklaring till numren på fotot finns här nedan:

1: Fotevikens Museum.

2: Troligt område för den stora årliga, vikingatida ”Halör marknad”.

3: Platsen för en hednisk, helig plats, ett s.k. ”Vi”. På platsen har Fotevikens Museum grävt ut en båtgrav från vikingatiden.

4: Den gamla kungsgården som troligtvis har anor ner till vikingatiden.

5: Platsen för kungens kyrka, en kyrka som troligtvis anlagts redan under slutet av vikingatiden. Kyrkan revs 1583.

6: Den troliga platsen för den vikingatida skånska krigsflottans vinterhamn.

7: En befäst ö för skydd av den inre hamnen.

8: En ”trelleborg” från Harald Blåtands tid. Endast 1/4 av vallen påbörjades.

9: Ett av Skånes största gravfält från 300- och 400-talen. 141 gravar utgrävdes på 1930-talet men endast en liten del av gravfältet är undersökt.

10: En trehundra meter lång stenspärr under vatten för att skydda krigsflottans hamn inne i Foteviken.

25 juni 2019

På 1860- och 1870-talen fanns det i princip två kategorier Malmöbor som lät en fotograf föreviga sig. En grupp var de rikare borgarfamiljerna, en annan samhällets brottslingar. Brottslingarna är de som man numera kommer väldigt nära. Borgarna ville ofta visa sig i helfigur – för brottslingarna visas närbilder av huvudena. På Malmö stadsarkiv finns en stor samling av fotografier på sådana brottslingar som på 1870-talet satt antingen på straffängelset inne på Slottsholmen (nuvarande Malmö museum) eller också i Länsfängelset som låg direkt utanför slottets vallgrav.

Dessa foton har alltid gett stort intryck på mig. De visar samhällets mest föraktade som hade sin stund på jorden för mycket länge sedan. Ändå sitter de fortfarande här och tittar på mig. Varför hamnade de i denna situation? Hur var deras liv inom fängelsets murar? Vad blev det av deras liv efter fängelset?

En av dessa visar jag här. Anders Johan Pålsson sitter här och stirrar på fotografen i den lilla fotoateljén på fängelset. Han var född i Malmö den 28 januari 1860. Som 13-åring greps han för snatteri. Då han var så ung tog polisen med ho-

№ 140.

Beskrifning rörande Anton Johan Pålsson (ej kunnig i något yrke)
som den 28 April 1876 frigifves från Malmö Länsfängelse, [illegible]

№ 286 i stamrullan samt № 9 i porträttrullan.
Födelseår, månad och dag: 1860 Januari 28.
Födelseort till församling, härad (stad) och län: Malmö
Sednaste kyrkoskrifningsort: Malmö, Caroli församling
Undergått nu bestraffning för: 1sta resan stöld
Utslaget, af hvilken myndighet och när det afkunnats: Malmö Rådhusrätt d. 5 November 1875
Straffet samt tiden, då det började: Sex månaders straffarbete, började d. 12 Novemb. 1875
Förut undergångna bestraffningar: Aga 1873 för snatteri, 1874 2 gånger för stöld, samt undergått 1875 sex månaders fängelse för 1sta resan snatteri.
Förpassningsort vid frigifningen: Malmö.
Beloppet af egna medel och besparad arbetsförtjenst vid frigifningen: Sex Kr. 13 öre.

Fångens fotografi.

Hår: Gult
Skägg: —
Ögon: blå
Näsa: liten
Mun: bred
Hy: Gulaktig
Höjd: 5 fot 2 tum
Kroppsbyggnad: klen
Annat utmärkande kännetecken: ofärdig i högra foten, haltar.

Malmö Länsfängelse den 28 April 1876.

[illegible] Lagerborg
Fängelsedirektör.

* Numern ifylles af vederbörande polismyndighet i den ordning beskrifningarne från de särskilda fängelserna ingå.

nom hem och krävde enligt lagen att föräldrarna i polisens åsyn skulle misshandla honom med ett spö. Jag har för mig att när jag för många år sedan dök djupare ner i fallet visade det sig att han snattat för han varit hungrig. Detta säger något om hans svåra barndom.

Som 14-åring greps han åter när han snattade. Som 15-åring var det 1875 dags igen. Nu var han straffmyndig och dömdes därför till sex månaders fängelse. Vid frigivningen fick han en ersättning av 6 kronor 13 öre för ett halvt års hårt slit bakom murarna.

Vad hände denne 16-åring när han åter blev frigiven den 28 april 1876? Han var ju enligt dokumentet inte kunnig i något yrke. Han var ju dessutom ofärdig i högra foten och haltade. Jag vet inte – har inte sökt vidare i arkiven. Men enligt dödsboken dog han ogift 13 november 1908. Han bodde då i kvarteret Malte på öster i Malmö. Ett säkert mycket olyckligt liv var till ända. Men hans hopplösa blick på ett bleknat fotografi finns fortfarande kvar.

25 juni 2019

Så har jag då satt upp min sista utställning. Nu i dag blev utställningen på Fotevikens Museum klar - nu kan vi vänta på publikinvasionen inför den stora vikingamarknaden på fredag till söndag. Redan i dag var det mycket folk inne i utställningen trots att vi spikade och svettades. Många frågvisa utlänningar och det är alltid lika stimulerande att ge sig i samtal med folk som visar intresse för vår skånska historia. Då utställ-

ningen också handlar mycket om Harald Blåtand blev det väldigt mycket prat om denne vikingakung.

Det har för mig blivit många museiutställningar genom åren. De största var hela den permanenta medeltidssalen på Malmö museum 1986, vikingautställningen i Florens 1989, 1600-tals utställningen ”Spelet om Skåne” 1993 och Koggmuseets utställning 2005. Även om man hade det övergripande ansvaret var det alltid ett teamarbete med duktiga medhjälpare som gav resultatet. Så har också varit fallet i denna Foteviksutställning.

27 juni 2019

I kväll, torsdagen 27 juni 2019, när solen når horisontlinjen i väster innan nattens mörker kommer, finns jag och många andra på plats vid den vidunderligt vackra höjden invid Höllvikens östra strand. Här har vi på Fotevikens Museum sedan länge rest en skeppssättning av stora stenar, ”Hola stenar”.

Årets stora vikingamarknad öppnar i morgon med höjdpunkter under speciellt lördag och söndag. Hundratals vikingareenactors kommer att finnas på plats. Men som traditionen bjuder inleds det hela med en minnesstund för de som inte längre finns bland oss. Alla har vi kollegor, vänner och släktingar som gått över den sista gränslinjen och ”Hola stenar” är rest som en gemensam minnesplats för dessa.

När alla vikingar samlats runt skeppssättningens stenar läser Björn Jakobsen och jag på svenska och engelska speciellt skrivna tänkeord, hämtade delvis från det stora, fornnordiska diktverket Eddan. Därefter får de som vill gå fram till en öppnad liten grop inne i skeppssättningen och lägga ner något minnesföremål eller blomma för en avhållen död vän. Gropen står sedan öppen fram till dess solen i gryningen åter stiger över horisonten. Då sluts den och den öppnas aldrig mer. På detta sätt har Hola stenar genom snart två decennier blivit en plats för minnen och tankar. En vacker plats invid Öresunds östra kust.

28 juni 2019

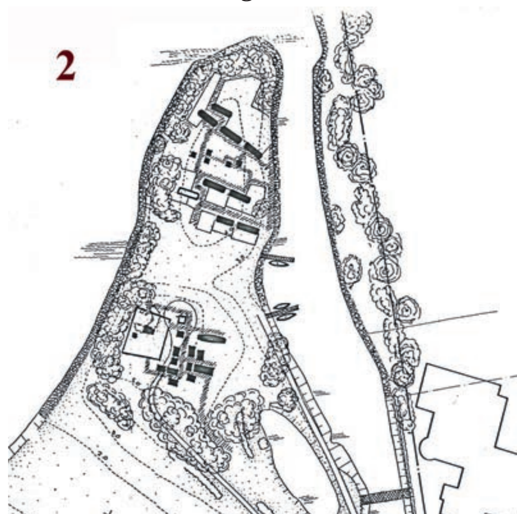
Denna weekend den 29-30 juni 2019 hålls en av Skandinaviens större vikingamarknader vid Fotevikens museums uppbyggda vikingastad. Men hur började denna idé att utifrån arkeologiska resultat bygga upp forntida miljöer?

Året var 1976. Vi hade precis avslutat en fantastisk utgrävning invid S:t Petri kyrka i Malmö city där vi hittat lämningar efter hus med stora bakugnar från 1200-talet. För att levandegöra våra arkeologiska resultat för en större publik arrangerade jag tillsammans med min grävningsledare Lars Andersson en sommaraktivitet för barn vid den gamla Slottmöllan mitt inne i Malmö, bild 1. Här byggde vi upp en av de ugnar som vi hittat. Min tanke var att vi sedan skulle kunna bygga upp några av de påträffade 1200-talshusen på platsen. Jag ville skapa en arkeologisk upplevelseplats mitt i Malmö.

”Ungsbyggarna” med leran i högsta hugg. I den färdiga ugnen skall det bakas både bröd och grillas höns. Allt till festen den andra juli. Leder arbetet gör arkeolog Lasse Andersson (t h). I byggartagen är från vänster Marko Rothe, Anders Månsson och Johan Ragnevad.

Av detta blev dock inget. Istället försökte jag år 1978 lansera en tanke på att inne i Malmö vid stranden av Öresund bygga upp ett arkeologiskt friluftsmuseum i form av en vikingaby. Men var skulle denna ligga? Närheten till havet var en förutsättning. Turistchefen Carl Erik Frantzen blev intresserad. En sommardag företog vi i en liten gummibåt en rekognosceringstur utmed hela Malmö kommuns långa Öresundskust. Söder om

Klagshamn landade vi i en vassrugge och här intogs en medhavd måltid medan vi gick genom resultatet. För vår vikingaanläggning valde vi ett öde område vid Ribersborgsfältet invid det dåvarande Kockums. På min skiss bild 2 ser ni hur jag tänkt mig det hela.

Av detta blev heller intet resultat. Malmö kommun var inte intresserad. Jag gav mig dock inte. År 1980 kunde jag tillsammans med mina arkeologkolleger Göran Burenhult och Lars Larsson lägga grunden för en forntidsby i Skånes djurpark. Göran skulle rekonstruera en stenåldersdös, Lars en jägarstenåldersboplats från ca 5000 f.Kr. och vi från Malmö museum skulle bygga ett långhus från ca 2000 f.Kr. (bild 3).

Efter en lyckad start beslöt dock en ny ledning för djurparken att vårt historiska kulturarv inte var något för djurparken. Man ville istället satsa på moderna inslag, som t.ex. ett bilrally genom djurparken! Sveriges första riktigt stora satsning på att levandegöra arkeologin i uppbyggda miljöer gick därför i graven. Anders Ödman från Lunds universitet beslöt då att bygga upp en vikingaby i Hög utanför Kävlinge, bild 4. Denna anläggning höll ett par år innan andra tog över och gjorde om den till en gokartbana! Man gjorde sedan försök att återskapa några forntida byggnader nära Löddeköpinge.

Åren 1988-1991 grävde man fram en vikingatida ringborg mitt inne i Trelleborg. En fjärdedel av borgvallen rekonstruerades men det skulle dröja ett antal år innan en större museibyggnad

uppfördes och även några vikingahus. År 1995 ringde min gamle vän Björn Jakobsen till mig och ville ha mig med i ett nytt försök att skapa en hållbar arkeologisk upplevelseplats. Vi grundade då Fotevikens Museum och beslöt oss för att bygga en hel vikingastad. Nu, 25 år senare, existerar denna fortfarande. Och den lever i allra högsta grad. Förra året hade man runt 60.000 betalande besökare från hela världen.

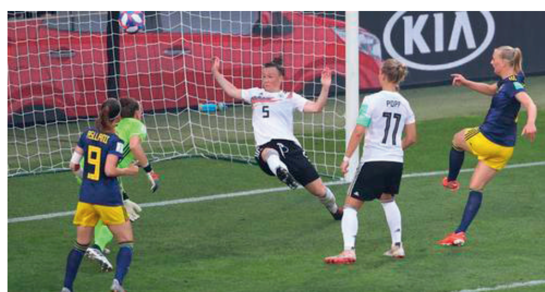
Och alla dessa försök att levandegöra vår kulturhistoria började med Lars Anderssons och min bakugn vid Slottsmöllan i Malmö city en sommar för 43 år sedan år sedan.

29 juni 2019

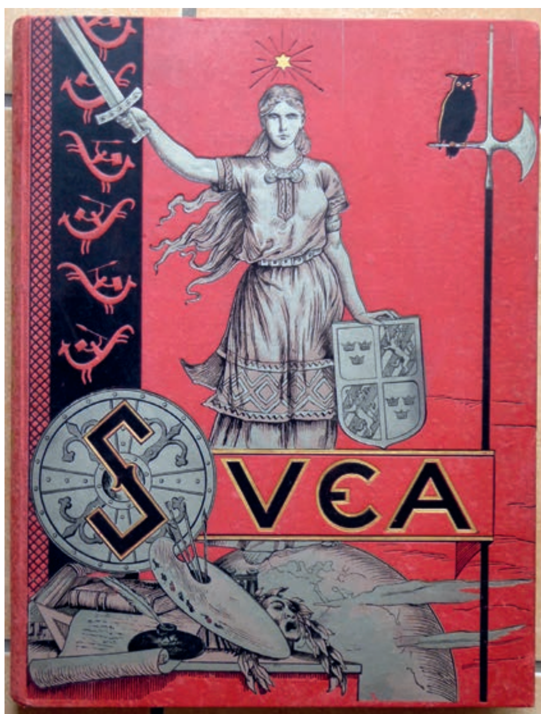
Har följt Sveriges damlandslags kämpaanda i alla deras matcher i pågående VM. I kväll var det som vanligt fantastiskt - de klådde Tyskland - sist var det 1995. Må nu bara det bli så att man behandlar svensk damfotboll efter samma ekonomiska förutsättningar som för herrarna. Det måste bli ett slut på könsdiskrimineringen inom sporten - det är en skamfläck för vårt land.

Tack för att ni finns tjejer - ni skänker spänning och glädje framför TV-rutan.

2 juli 2019

Hittade i några av mina bortglömda samlingar fyra årgångar av veckotidningen Svea. Efter att under lugn, skön och intressant sommarläsning ha

bläddrat mig genom nästan alla 1890-års femtiotvå exemplar kom jag fram till denna illustrerade notis (klicka på bilden för att läsa). Denna gymnastiska övning var jag bara tvungen att utöva. Irritationen blev dock stor. Hur jag än försökte ville inte innehållet högst upp på min kropp lyda min befallning. Kanske ni lyckas bättre.

Ett försök att göra.

Stå såsom figuren härbredvid utvisar, lyft upp det högra benet och böj den högra foten något, så att tårna riktas mot golfvet, samt sträck ut den högra handen något litet med utsträckt pekfinger. Försök sedan att föra pekfingret i en kretsrörelse från venster till höger liksom visaren på en urtafla, under det att det upplyftade benet *samtidigt* föres i en kretsrörelse i motsatt riktning.

Vi vilja icke påstå att det skall lyckas er att utföra de bägge här angifna rörelserna samtidigt; men det kan ju vara nöjsamt att försöka. I synnerhet blir det sannolikt ganska roligt för dem som få åskåda försöken.

Om hvartannat.

Faran af att bo i nya hus är i själfva verket ganska stor, och varningar förekomma ganska ofta i tidningarna, fastän de dess värre alltför sällan åtlydas. Nu har emellertid en tidning, som heter »Landtmannens annonsblad», gifvit allmänheten en varning som bör ta skruf. Den berättar nämligen att Arvid Ödman flyttade d. *1 okt.* in i ett nytt hus, bodde där *en* natt, blef genast hes, »och den hesheten varade i *nära 14 dagar*» — till stor sorg och saknad naturligtvis för alla den store sångarens otaliga beundrare och beundrarinnor. Och allt detta omtalar »Landtmannens annonsblad» i sitt nummer för fredagen den *3 oktober*.

Finns det ännu någon som har mod att flytta in i nya hus?

Ett försök att göra.

5 juli 2019

I denna historiska tillbakablick (klicka på länken nedan för att läsa artikeln) börjar jag en solig sommardag 1985 på en plats i Jylland men slutar i Skåne invid Malmö S:t Petri kyrka. Det handlar om mängder av människoben. Läs artikeln genom att klicka här!

6 juli 2019

Stridsflaggan mot danskarna vajar sedan en tid stolt över mitt hus i Kulladal. Det gäller det danska Nationalmuseets och Rigsarkivets fullständigt

nonchalanta sätt att ignorera vår upptäckt av Harald Blåtands grav i Polen. Trots detta måste jag nu lovorda äldre tiders danska antikvariska företrädare. Utan dessa hade vi nämligen inte haft Malmöhus mäktiga slottsbyggnader kvar.

Stadens praktfulla slott skulle nämligen i början av 1900-talet enligt då drivande krafter i Malmö rivas. Från Stockholmshorisont hade man inget att invända (varför är jag inte förvånad). Då slog danska Nationalmuseet till. Museet bekostade åren 1901-1905 en stor undersökning och detaljuppmätning av det gamla danska riksslottet.Ledare var arkitekt A. Mathiesen och som assistenter hade denne två för mord dömda fångar. Malmöhus var ju fortfarande fängelse.

År 1914 flyttade fängelset ut och nu tog också Malmö fornminnesförening upp stridsflaggan. Slottet invaderade av intresserad allmänhet som kunde ta del av danskarnas arbeten. Proteststormen hjälpte. Slottet och hela dess omgivning fick stå kvar.

Bilderna visar hur man ca 1905, alltså innan danskarnas hjältedådiga motstånd mot historielösa svenska arkitekter och stadsplanerare, ville att slottsområdet skulle se ut. Då hade man delvis ändrat sig och i nåder tyckt att själva slottets huvudbyggnad och två kanontorn kunde stå kvar. Ursprungsförslaget var att allt skulle bort och att det på slottsholmen skulle uppföras ”arbetarkaserner”.

7 juli 2019

En del har frågat hur min ”stridsflagga” ser ut, en symbol som jag ibland ser mig ha anledning att veckla ut, inte minst nu i kampen om Harald Blåtands grav som vi funnit i Polen. Så här ser den ut.För mig tänkvärda ord som jag skrivit i runor i Skånes mest ståtliga monument från Harald Blåtands tid - Tullstorpsstenen. Sorry Klibbe och Åsa - jag har raderat er text över vikingen Ulf. Min nya text lyder: *”Skåning. Stå fast mot okunskapen.”*

8 juli 2019

Tog i dag med vikingahunden Eskil och hustru Christina på en tur på Baltiska utställningen. Eskil visade stort intresse när vi befann oss på olika platser där jag berättade om vad som hände här för exakt 105 år sedan.

Sommaren 2014 höll jag guidade turer för många intresserade deltagare på det forna utställningsområdet i nuvarande Pildammsparken. En tur kostade 140:- och då fick också varje deltagare ett eget 12-sidigt tryckt A4-häfte med tjugo storfoton från utställningen. Under 1½ timme tog jag dem till exakt de platser där fotografen stått och sedan kunde de själva jämföra då och nu via fotona samtidigt som jag berättade om vad som skett på exakt dessa platser år 1914.

Eskil var i dag otroligt historiskt intresserad. Om en hund är så intresserad finns det kanske också människor som är intresserade av Baltiskan. Jag upptäckte att jag faktiskt har kvar ett hundratal fotohäften – kanske man skulle göra en guiderepris i sommar? Men hur organisera något sådant! Dels måste vädret vara bra, dels måste

man veta hur många som faktiskt kommer. Blir nog inte så lätt. Men tanken var kul.

10 juli 2019

Christina och jag tog i kväll en promenad från city hem till Kulladal. Passerade Pildammsscenen. Trots att det var en hel timme till ”Allsången” började såg det så här knöfullt ut. Upptäckte min kusin Bell Stenberg som fixade fram kaffe till en aldrig sinande ström av fikatörstiga personer.

11 juli 2019

Vid denna tid för exakt 30 år sedan blev jag beordrad av Malmös högsta politiska ledning att som chef för Malmö stadsmuseum göra en utställning i Malmös nya vänort Florens. Den skulle öppna i december 1989 och den skulle handla om vikingar. Plötsligt fick jag mycket pengar, något som Malmö museer då verkligen led brist på; nu skulle ju Malmö visa upp sig utomlands. Jag valde arkitekten Ivo Waldhör som utställningsarkitekt och Eva Wängelin och Ingrid Johansson som utställningskommissarier. Tre personer som med sin otroliga kompetens och skaparförmåga såg till att utställningen blev en succé. Jag fick

också ett löfte om att utställningen skulle visas på Malmö museer efter Italienresan.

Jag kontaktade också den skicklige konsthistorikern Britta Allzén eftersom jag för första gången någonsin ville sammanfoga en arkeologisk utställning med en konsthistorisk som skulle visa hur myten om vikingarna växt fram alltsedan 1700-talet. Politikerna tyckte dock detta var strunt och jag fick endast visa konstutställningen i Malmö. Något sådant kunde man ju inte dra ner till Italien med var den allmänna meningen.

Genom mina museikontakter runt om i Norden fick vi en otroligt stor mängd av värdefulla föremål till utställningen. Ivo ville ha en mängd originalrunstenar och det blev i särklass den tyngsta vikingautställning som visats utomlands. Tre stora, fullaste lastbilar sändes söderut. Från Roskilde hade jag fått låna vikingaskeppskopian ”Roar Ege” och detta skepp gick på öppen lastbil genom hela Europa. Allt guld och silver transporterades med vakter via flyg. Från flygplatsen fördes dessa sedan med stor beväpnad motorpolisvakt till utställningen.

Till vårt förfogande hade vi fått ett 1400-tals palats i Florens. Samtidigt skulle Malmö ha en mässa i Florens som visade upp den moderna staden. Denna blev ett närmast fiasko med få besökare. Vår utställning drog emellertid stora människoskaror. När italienarna fick klart för sig att jag inte skulle förlänga utställningen – den var ju, trots politikernas motvilja, av mig planlagd att också visas i Malmö – blev det panik. Polisen tvingades sätta upp kravallstaket på torget utanför palatset för att få kontroll på alla som ville in i palatset.

När vi skulle resa ner och sätta upp utställningen fick jag reda på att Malmöpolitikerna brutit sitt löfte och att de inte ville visa utställningen i Malmö: ”Varför ska vi visa sådant strunt i Malmö” var det exakta svaret jag fick. Jag sände ner ett tiotal personer för att sätta upp utställningen i Florens. Själv åkte jag inte ner i protest mot

politikernas löftessvek. I stället arbetade jag på att, mot politikernas vilja, också kunna visa den i Malmö.

Den 1 maj 1990 öppnade vi utställningen på Malmö museer. Den fyllde upp hela den stora trapphallen och nu äntligen kunde Britta Allzéns stora konstutställning visas i översta våningens stora salar. Min vän, den danske riksantikvarien Olaf Olsen och den svenska riksantikvarien Margareta Biörnstad öppnade utställningen. Politikerna var givetvis sura på mig och jag fick därför noll kronor för att marknadsföra utställningen. Då ställde Sydsvenskan upp efter det att jag kontaktat journalisten Anders Fagerström. I ett antal artiklar berättade man om sakerna på utställningen så att allmänhetens intresse kunde väckas. Samtidigt slog danska tidningar upp stora artiklar. Mängder med danskar kom över för att se vår utställning.

11 juli 2019

I dag är det den första bergturen på Tour de France. Nu gäller det att hänga med så man inte blir hopplöst bak i klungan. Vi kör i dag i nordöstra Frankrikes bergstrakter - i en del av min släkts hembygd fram till början av 1600-talet. Följ mina strapatser framför TV:n genom att klicka här!

12 juli 2019

Malmö stads styrelse beslutade 1989 att man skulle manifestera sin nya vänort Floren med en vikingautställning i Italien. Italienarna hade, liksom de flesta, bilden av vikingen och nordborna som råa barbarer. Genom mängder med utgrävningar som avslöjat vikingatiden i Malmöområdet hade vi emellertid en betydligt mera nyanserad bild. Det var ju kanske bara mindre än tjugo procent av befolkningen som drog iväg till fjärran länder. Hur få italienarna att se historien i detta bredare perspektiv?

På den tiden åkte vi tjänstemän tåg. Jag hade varit upp i Stockholm och förhandlat om vilka föremål från Statens historiska museum vi skulle få ta med till Italien. På tåget mellan Stockholm och Malmö fick jag idén att vi skulle göra ett större bildspel som berättade om livet under vikingatiden. På den tiden var det vanligt att ha bildspel i större utställningar. Ett flertal diaprojektorer kopplades samman och matade in bilder med tonade övergångar och häftiga ljudapplikationer. När tåget ankom Malmö central låg ett utkast till ett sådant bildspel i min ficka.

Kontakt togs med Björn Jakobsen på Malmös då största företag inom denna typ av produktion. Under hans ledning och stora kontaktnät kunde senare förvånade italienare bänka sig för att på stor duk ta del av en nordisk historia som få av dem kände till. Under utställningstiden blev det långa köer till detta bildvisningsrum.

Videon (klicka här) är av den svenska versionen som visades på Malmö museer 1990. Den ger givetvis inte i lite suddig videoform samma magiska känsla som när bildspelet i en mörk sal kördes på storduk med knivskarpa bilder och stereoljud med effekter som skakade golvet. Men videon kan kanske vara kul att se som ett minne från en händelse i Florens och Malmö för trettio år sedan. Videon är 14 minuter lång.

14 juli 2019

Familjen överraskade mig med att fira min 70-årsdag några dagar tidigare än beräknat (31 juli). Platsen blev sommarhuset i Eket uppe på Hallandsås. För exakt 53 år sedan firade min far sin 50-årsdag i detta hus - nu var det min tur (20 år äldre). Tack för två fina dagar.

15 juli 2019

Under födelsedagsfirandet uppe på Hallandsås spelades det ”kubb”. Klicka här för att se filmen!

16 juli 2019

Så kan vi alltså avslöja det. Jesper Rönndahl blev årets skåning 2019. Utnämningen sker av stiftelsen Skåneländska flaggans dag i samarbete med Kvällsposten. Själv sitter jag i stiftelsen styrelse och har med spänt intresse kunnat följa det hela. Jesper tog i år hem det med stor marginal.

Firandet sker i Balders Hage mitt inne i Staffanstorp söndagen den 21 juli med början klockan 13:00. Alla är givetvis välkomna.

16 juli 2019

Jag blir glad när man ser att koggen som vi byggde i Malmö används numera är en historisk raritet på Östersjön. När jag blev tillfrågad

av Malmö om vi kunde skapa ett hållbart arbetsmarknadsprojekt väckte jag och Björn Jakobsen förslaget att rekonstruera världens störst kogg som Björn och gänget i Höllviken funnit utanför nudistbadet i Skanör. Kravet var att det skulle vara ett hållbart projekt eftersom Malmö kommun då kunde få en del av den miljardsatsning som staten satt på sådana arbeten.

Det blev det också - ett av Malmös mest lyckade arbetsmarknadsprojekt enligt deras egen statistik. Att sedan politiker i Malmö kommunfullmäktige yttrade sig med orden ”Sälj skitet till Estland” får ju stå för dom.

Faktiskt lite roligt att ”skitet” från Malmö nu på resa angjort Tallin i Estland. Märkligt att avfall kan göra sådan succé utanför Malmö!

17 juli 2019

Såg i massmedia att fornlämningarna på Birka, Björkö och Adelsö förfaller. Men detta är inget nytt.

År 2007 beslöt Riksantikvarieämbetet att lägga ut driften av Björkö och Birka på privat entreprenör. Fotevikens Museum beslöt att ta sig en närmare titt på denna ö och också lägga ett bud tillsammans med erfarna samarbetspartners i Uppland. Denna film (klicka här) gjordes under de tre dagar då Björn Jakobsen och Sven Rosborn bodde på ön för att i detalj ta reda på detta viktiga fornlämningsområdes tillstånd.

Vår inventering blev till många kritiska frågor hur staten egentligen skötte området. Här ett axplock i en av våra skrivelser till myndigheten:

”Efter det att en delegation från Fotevikens Museum under tre dygn vistats på Björkö/Hovgården för att erhålla en ingående bild av aktiviteter, resursanvändning, marker och fastighetsbestånd har vi uppställt ett antal vitala frågor som vi måste ha besvarade. Svaren är helt beroende på om vi ska inkomma med ett anbud i denna, som vi finner, mycket stimulerande entreprenad men vilken också uppvisar stora frågetecken.”

Vill ni läsa det detaljerade, seriösa förslag vi 2007 lade på hur vi skulle kunna driva Birka/Björkö/Adelsö kan ni se det här:

www.pilemedia.se/pdf/Birka.pdf

Resultatet: efter vår kritiska granskning och anbudsinlämning drog myndigheten in hela sitt aktuella upphandlingsförslag.

18 juli 2019

Min farfar, Robert Rosborn, slutade sina dagar som förvaltare på LV4 i Malmö. Han hade under sitt långa militärliv varit med och gjort insatser för att bl.a. bygga upp luftvärnet i Sverige. Men han var också en mycket skicklig pistolskytt. Hans son Gunnar Rosborn var också en idog tävlingsskytt med mängder av priser på både gevär, kpist och pistol.

På detta foto under en tävling på pistolskyttebanan invid Bödkaregården vid Hohög i Malmö 1952 är Robert sextio år. Bredvid står sonsonen (jag) när jag häromveckan firade min sjuttioårsdag med bl.a. en pistoltävling, dock enbart med luftpistol. Roberts sonsons dotterson Filip Rosborn vann den tävlingen. Tala om en skjutgalen släkt (men bara som tävlingsform)!

19 juli 2019

Denna skrift från året 1917 är intressant. Den jämför stockholmarnas kamp 1470 mot de hemska danskarna i slaget på Brunkeberg med *”det skadliga att dricka kaffe”*. Här är inledningen av skriften:

”I staden mellan broarna i Stockholm står en staty rest över S:t Göran och draken samt den av riddarhelgonet befriade prinsessan, en avbildning i brons av det gamla, i trä snidade mästerverket i Stockholms Storkyrka.

S:t Görans-bilden var ursprungligen av Sten Sture den äldre, som beställde densamma, avsedd att vara ett uttryck av tacksamhet mot helgonet S:t Göran för Sveriges och närmast Stockholms (prinsessans) befrielse från en yttre fiende och förtryckare samt att utgöra ett minne av den stora segern i slaget på Brunkeberg.

Men bilden kan även uppfattas såsom en djup symbol - den kan sägas beteckna vår kamp och - såsom vi skola hoppas - vår slutliga seger över allt det onda, som vill skada det svenska folkets andliga och lekamliga hälsa, fördärva dess framtida lycka.

Vi tänka härvid ej blott på yttre och inre fiender - människor, som vilja skada oss - utan även och ej minst på njutningslystnad och andra dåliga egenskaper, som göra så mycket ont.

En särskild roll spelar härvid begäret efter vissa folknjutningsmedel, framför allt brännvin

och andra rusdrycker samt tobak. Men statistikens siffror och läkarnas vittnesbörd betyga otvivelaktigt, att även ett skadligt missbruk av kaffe förekommer mycket vitt utbrett i vårt land. Och detta är icke någon småsak utan en viktig angelägenhet, ett ont, som måste uppkalla oss till kamp för att avlägsna missbruket och framför allt rädda barnen, det uppväxande släktet, från att skadas därav.

Här pågår ständigt en S:t Görans-kamp mot fördärvets drake, som bland annat i gestalt av njutningslystnad och skadliga missbruk omslingrar de flesta hem, ja så gott som varje människa i vårt land. Det gäller att kämpa med klokhet och kraft och att med det blixtrande svärdet klyva drakens huvud och befria prinsessan, som just är svenska folket."

20 juli 2019

I Malmö och Skåne finns ett stort antal gravhögar från bronsåldern bevarade. Men en del av dessa är plundrade på 1800-talet. Det kan man lätt se eftersom det finns stora urgröpningar i sidan av högarna där man grävt sig in.

I Jelling i Jylland var man på plundringståg redan på 900-talet. I den stora kungliga gravhögen har man här endast fem år efter den kastades upp 958 plundrat den. Men det konstiga har varit att det funnits en vattenkälla uppe på gravhögen. Ett stort mysterium vars fenomen vi inte känner i Skåne. Däremot vet vi att just i Jylland finns förutsättningar att stora mängder av vatten på naturligt sätt sugs upp i gravhögarna. Detta har gjort att träkistorna i högarna på ett unikt sätt bevarats.

Den märkliga källan i danska Jellings norra gravhög

I Jelling i Mittjylland finns Skandinaviens mest imponerande monument från vikingatiden. Här finns två stora gravhögar, en kyrka, ett stenskepp på ca 330 meter, en enorm träpallisad och två fantastiska runstenar, den ene med den äldsta Kristusfiguren vi har i Norden. Jag ska här ta upp ett problem som är knutet till den norra gravhögen där med stor sannolikhet Harald Blåtands mor Thorvi blivit begravd vintern 958/959.

Den äldsta avbildningen, se nedan, av Jellingmonumenten är från år 1591 och här ses en urgröpning i den norra högen. Från denna går en ränna ner till foten av gravhögen. Texten till bilden ger bl.a. denna information om markeringen D:

"En helt ned til bunden stensat brond, fra hvilken de omboendefolk daglig henter vand; i omkreds måler den 47 alen."

Detta är det äldsta belägget vi har för det märkliga fenomen som berättar att det fanns en källa med vatten uppe på denna gravhög. Påståendet saknar all logik. Den enormt stora gravhögen är enligt dendrodatering av trävirket från den stora gravkammaren inne i högen uppförd år 958/959. Graven plundrades ca 964 och tömdes då på innehåll. Detta skedde genom att man ovanifrån grävde sig ner till kammarens trätak och bröt upp en mindre del av detta taks bjälkar. Hålet fylldes hjälpligt igen men i den sänka som uppstått sprang det senare fram vatten i relativt riklig mängd.

I Skåne verkar dessa märkliga naturförhållande inte finnas. När vi gräver i gravhögarna är allt trä förmultnat.

Jag har skrivit om den märkliga vattenkällan i Jelling. Klicka här för att läsa artikeln.

24 juli 2019

Sommartider – Öresund med lockande svalkande badvatten. Men Öresund – eller Eyrasundet – som det hette i tusenåriga källor, är också en historisk plats. Här har utspelats många dramatiska händelser. Under Harald Blåtands tid, under så där ca 960-talet, utkämpades här en våldsam sjöstrid om vi vågar tro på en gammal isländsk handskrift.

Nej, jag talar inte om slaget vid Svolder utan om den kamp där en man med namnet Attle stupade tillsammans med många andra. En av motståndarna hade det annorlunda namnet Ulf otvagen. Månne ordet otvagen betydde "ej tvättad" eller har kanske ordet haft en annan betydelse på den tiden.

Vill ni läsa min artikel klicka då här!

När vikingen Atle stupade i Öresund

Öresund, det vatten som skiljer Skåne från Själland, har varit en viktig sjöled så länge det funnits farkoster som kan ta sig över större vatten. Det stora sillfisket som drog igång här under mitten av 1100-talet och varade under hela medeltiden gjorde att mängder med skepp angjorde sundets stränder.

Men sundet var också ett farvatten som man färdades igenom på långfärder till fjärran platser och länder.

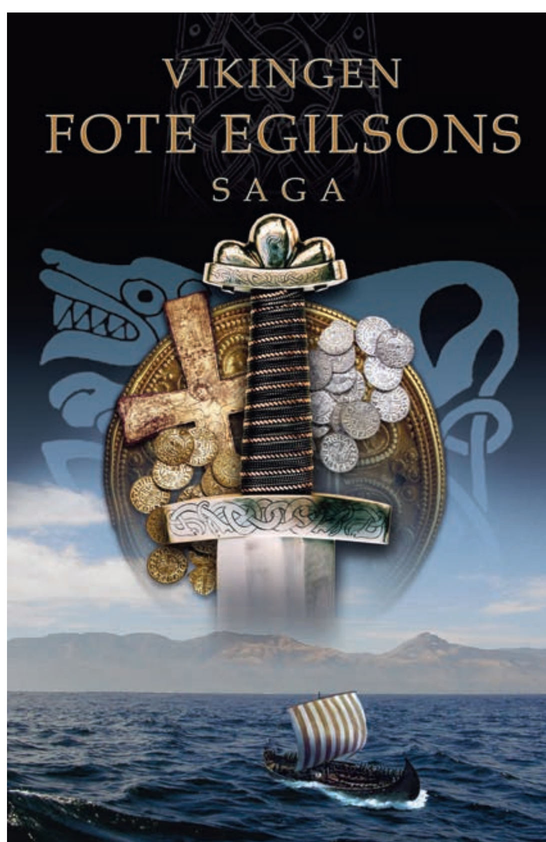
Många var de skepp som slutade som vrak i Öresund. Speciellt i södra sundet fanns farliga områden. De långgrunda stränderna var dessutom inte nådiga för skeppskaptener som ju alla före 1800-talet endast hade segel att förlita sig på. Blåste det plötsligt upp hård storm var risken att stranda stor. Så hände t.ex. med den stora kogg från ca 1390 som Fotevikens Museum undersökt, rekonstruerat och återskapat i full skala. Man hade kommit seglande in i sundet söderifrån. En våldsam storm hade pressat skeppet mot Skanörssidan. Kaptenen försökte att gå fri från den norra udden och komma in i lä i Höllviken. Han hade en knapp kilometer

25 juli 2019

När man läser svenska romaner om vikingatiden handlar det nästan aldrig om 900-talet. Ständigt får man läsa om Birka och om 800-tal och 1000-tal. Men var är 900-talet – och var är Skåne, Ale stenar och flera andra intressanta platser?

Jag beslöt mig år 2010 för att avhjälpa denna brist. Men en helt fritt uppdiktad roman var inget att eftersträva. I stället blev det en s.k. faktaroman – ett berättarsätt som uppstått i USA på 1960-talet. Man sätter in en fiktiv person i ett verkligt

händelseförlopp. Personen kan inte påverka detta men kan själv skapa sig en egen historia med denna som bas.

Jag valde att lägga upp tre parallella tidslinjer från ca 920 till ca 960. Den ena linjen handlar om det politiska händelseförloppet i denna tidsperiod, den andra tidslinjen handlar om episoder hämtade från de äldre isländska manuskripten där dessa lagts in vid den tid där de rimligtvis inträffat. Den tredje linjen blev en uppdiktad persons (Fote Egilson) levnadsöden under fyrtio år. Fote hamnar ständigt i de situationer som finns i de två andra tidslinjerna. Han deltar i dessa händelser, träffar historiskt kända personer men kan inte påverka denna historiebild. Däremot kan hans eget liv ge en spännande historia kopplad till dessa andra.

Min erfarenhet som arkeolog när dåtida miljöer skulle beskrivas var givetvis en tillgång men hur göra med informationen från den enormt stora mängd av gamla handskriftsberättelser från den tiden? Här kom min gode vän Karl-Fredrik Wasén på Fotevikens Museum som en räddande ängel. Under lång tid läste han åtskilliga av dessa skrifter och resultaten kunde jag sedan väva in i boken. Det fina omslaget till samma bok fixade Carl-Andre Bexston.

I de dåtida isländska berättelserna omtalas hur den norske kungen Håkon Adelstensfostre med enbart två krigsskepp kunde slå tillbaka elva danska krigsskepp i en kamp i Öresund. I vår bok får man reda på hur detta lyckades – givetvis med vår fiktive hjälte Fotes hjälp. Klicka på bilderna för att läsa det avsnittet i boken.

31 juli 2019

JAG HISSAR MITT EGET STRIDSMÄRKE. På den stolta Tullstorpsstenen har jag ändrat dess runor till orden *”Skåning. Stå fast mot okunskapen.”*

Exakt tio timmar innan jag föddes, räknat 70 år framåt i tiden, stod jag vid en vindpinad sten, en av ett sextiotal vid ”Ale stenar”. Jag var inte ensam denna kväll på den kala, skånska heden. Ett trettiotal turister hade kämpat sig uppför den enorma branten. Vad visste de om ”Ale stenar” innan klättringen – vad vet de nu efter att ha besökt detta, det kanske mest berömda minnesmärket över skånsk historia?

På statens mark, vid ingången, möts man av två fast förankrade informationsskyltar. På den ena, rest av Statens fastighetsverk, får man i en kortare text reda på att denna skeppssättning är rest mellan 500 och 1000 e.Kr. Samtidigt får man

den häpnadsväckande informationen om att det kan vara en solkalender, alltså från bronsåldern.

På den andra, enormt större skylten, får den okunnige uppgifter om att detta är en solkalender från bronsåldern från mer än tusen år före Kristus. Här ser man en stor planritning över stenskeppet med linjer dragna som ”bevisar” att detta minsann är en unik skånsk kalender där våra forntida anfädrar stått, ivrigt spejade över skeppets stenar för att exakt kunna bestämma årstiderna.

Detta är rena dravlet, skapat av en person som i åratal med sina befängda idéer kämpat mot den akademiska kunskapen. En person som alltså staten numera sätter så högt att vetenskapen får ge vika – ”för alla måste ju få säga sin mening”.

Varför berättar staten då inte hela sanningen? Att detta stora stenskepp inte stått ensamt – att för sin tid erkänt skickliga arkeologer på 1700-talet och 1800-talet i bild och text dokumenterat två hälften så stora stenskepp som legat invid båda relingarna. Men det vill man inte berätta för då blir det inte en astronomisk kalender – då blir det vad det nämligen en gång var – ett av många minnesmärken på en stor begravningsplats från vår järnålder. Varför berättar man inte att den säkra dateringen bl.a. kommer från ett kolstycke framgrävt av erkända arkeologer i nedgrävningen till den grop som man en gång satte en av stenarna i. Stenens uppresande kan alltså inte vara äldre än detta kolet, C14-daterat till ca 550 e.Kr. Varför berättar inte svenska staten att man genom att ge plats för en persons påhittade datering, som är tvåtusen år äldre än de säkra dateringarna, helt struntar i C14 metoden som är allmänt accepterade sedan mer än ett halvt sekel i hela forskarvärlden?

Varför tar staten inte bort sådan total vilseledande informationsspridning på statens egen mark? Därför att man inte vågar sätta forskning före medveten spridning av osanningar. Varför tror jag inte längre på de personer som i detta land utger sig för att vara ”staten”. Som medvetet vilseleder folket för att inte våga ta upp kampen mot okunskapen. Jag ser denna okunskap inom mitt eget fack - hur ser det då ut inom andra områden i samhället? Vad innebär detta för den framtid som jag snart inte kommer vara en del av.

Det blev många tankar när jag för tio timmar sedan stod lutad mot en sten till en mäktig grav som restes för ettusen femhundra år sedan. Detta publicerade jag på minuten 70 år efter det att jag gav till mitt livs första protestskrik.

1 aug 2019

3 aug 2019

Min kompis Jan Lensinger som driver förlaget Petesso hjälpte mig år 2016 när jag kom ut med min stora bok om det medeltida Malmö. År 2017 gav jag ut min bok ”På upptäcktsfärd i kyrkornas värld” på Jans förlag. Jag bidrog sedan med material när förlaget 2018 kom ut med den väldigt fina och innehållsrika boken om herrgården Roslätts historia. Med herrgårdens ägares tillåtelse fick jag bl.a. gå löst med putshammar och mejsel i de gamla murarna. Resultatet blev att herrgården från 1790-talet plötsligt blev minst 250 år äldre.

Med min militärbakgrund i min nära släkthistoria blev jag imponerad när Jan 2018 kom ut med praktboken *”Officersmässen. En kulturskatt att minnas”*. Har dock inte haft möjlighet att avprova de många matrecepten som boken också innehåller. Det gläder mig att den nu kommer ut också på den internationella bokmarknaden.

För bara några månader sedan har jag till Jan överlämnat ett helt unikt historiskt källmaterial i form av text- och gammalt fotomaterial, av mig placerat och väl förseglat i många stora plastbackar. Det handlar om en svensk internationell känd flygare från Malmö som ofta startade sitt mycket

stora flygplan i Limhamns hamn. En man vars liv var fyllt av dramatik och vars liv också ändades på ett våldsamt sätt mitt under brinnande krig. Det är min gamle vän Göran Winge som räddat detta material till eftervärlden. Jan Lensinger har fixat fram en duktig, extern expert på flyghistoria så det kan säkert bli en spännande bok om en del av vår mera dramatiska svenska historia.

4 aug 2019

Denna video talar sitt eget språk om hur Malmö politiker som ytterst ansvariga för stadens mark behandlar bl.a. de sjuka i staden. Klicka här för att se och höra oljudet!

11 aug 2019

Har under några veckor arbetat intensivt med Tomas Sielskis och min kommande bok om Harald Blåtands grav som vi hittat i Polen. Layoutad ligger den nu på 348 sidor.

Har arbetat med detta projekt under mycket lång tid. På något märkligt sätt har det nämligen ständigt kommit ytterligare spännande material som bara måste vara med i boken. I min nu avslutade genomgång av layouten har jag t.ex.plötsligt varit tvungen att reservera ytterligare tilläggssidor eftersom vi i sommar kanske har hittat än mera material. Jag skulle aldrig förlåta mig själv om inte också detta kom med i boken.

Bilden visar ett bokuppslag med Harald Blåtands guldplatta. Plattans text är den äldsta bevarade originalhandlingen där Skåne omtalas.

13 aug 2019

Kvällsarbete i dag. Styrelsemöte på Fotevikens Museum. Även om museet förra året slog rekord med ca 60.000 besökare ligger vi i årets prognos över de siffrorna - trots en het och varm junimånad.

Som pensionär är jag inte längre dagligen aktiv på detta unika museum men det händer att jag kastar mig in och återväcker tjugo fantastiska år där Björn och jag tillsammans med fantastiska medarbetare verkligen kunde känna att vi skapade kultur för många. Fotevikens Museum är ju sedan mycket länge en av Skandinaviens största aktivitetsplatser när det gäller att sprida vår äldre historia.

Fotevikens Museum lever fortfarande upp till det motto som vi beseglade när museet skapades 1995: ”Kultur är kontakt mellan människor - alla kategorier”.

15 aug 2019

En tur och fika på Erikshjälpen i dag. Kvällarna framöver är räddade, två böcker med mycket stor textmängd. Elaine Pagels utredning *”De gnostiska evangelierna”* med utgångspunkt i de unika fynden vid Nag Hammadi i övre Egypten 1945 då ett flertal handskrifter som går tillbaka till 100-talet återfanns. Visar på de många nedskrivna evangelier om Jesus liv som funnits innan den ortodoxa kyrkan med våld censurerade bort många av berättelserna för att endast ge företräde till de som i dag finns i vår bibel.

David Kings *”Drömmen om Atlantis”* är bara en helt underbar berättelse om Olof Rudbeck som på 1600-talet förde i ”bevis” att han hittat den uråldriga platsen för Atlantis, världskulturens gryning. Inte förvånande fann han den i Uppsala där han själv bodde och hade anlagt en stor botanisk trädgård. Tokstollar och personer som blir så hjärntvättade av sina egna fantasier

att de gör allt för att sprida dem har alltid funnit. Se bara på vår tids Bob Lind med hans tokerier om Ale stenar.

Olofs tokerier började när han blev ombedd av Olof Verelius att rita kartor över forntidens Sverige till dennes nya bok om den gamla vikingatida sagan ”*Hervararsagan*”. På kartan skulle sagans platser markeras. Ja - ni förstår kanske själva. Detta blev början till ett enormt uppsaliensiskt falsarium som skulle pågå så länge Olof Rudbeck levde.

16 aug 2019

Organisationen av svenska spårkommunikationer är nu så urusel att en händelse i Hässleholm slår ut tågtrafiken i södra Sverige under åtskilliga dagar. Detta upptäckte nära släktingar till Christina och mig i dag när de skulle från Malmö till flyget på Kastrup. Ingen vettig information gick att få om tågen över bron gick eller inte. Ett besked var att två av tre tåg var inställda. I så fall risk att man inte skulle komma med.

Vi fick rycka ut när Sverige numera uppenbart är i fritt fall, och då menar jag inte bara när det gäller kommunikationer. Med bilen tog vi oss över

bron och levererade två personer i tid. Därefter till gamla kära Dragör för lunch. Upptäckte till vår sorg att vårt stamställe Dragör Bistro hade blivit ett Tai-matställe. Hittade dock ett acceptabelt ”vatten- och matställe” i dansk stil nere bland de gamla fiskehoddorna i hamnen.

En mellanlandning på Bottleshop innan påfarten till bron var ett måste. Så tack vare hopplös inkompetent skötsel och urusel politisk organisation av svenska järnvägsnätet blev dagen ändå lyckad.

17 aug 2019

En bild från Rundelsgatan – en rofylld bild. Men platsen har en hemsk historia som kanske endast få känner till. För här låg Malmö hospital.

Det svartvita fotot nedan visar huvudbyggnaden från 1770-talet. Här placerades de fattiga sjuka – men också de som mer eller mindre förlorat förståndet. Känn skriken och armodet nästa gång du går på denna i dag lummiga öppna mark mitt i Malmö!

Fram till 1675 var Malmö sjukhus inrättat i det gamla franciskanerklostret i nuvarande Kungsparken. När detta revs inköpte Kronan ett stort antal tomter söder om Rundelsgatan och inrättade här ett nytt hospital. Detta bestod av ett antal

enkla envånings korsvirkeshus. Här fanns också den beryktade ”dårkistan”. En sådan hade funnits redan i de gamla klosterbyggnaderna. Här inspärrades de sjuka under de mest horribla förhållanden.

Den 13 september 1847 inspärrades här Hans Bengtsson. Klicka här för att läsa hans berättelse, även hans förklaring på sidan 7. Dårkistan låg mitt emot Kattsundsgatans mynning i Rundelsgatan, exakt där kvinnan står på bilden.

17 aug 2019

Tittade på ett TV-program om Cykelvasan och blev nostalgisk. 2008 kunde jag med mina vänner Fredrik Håkansson och Ludvig Engelbert förverkliga min idé om att göra ett skånskt ”Vasalopp” men på cykel. Detta lopp skulle heta ”Christianloppet” efter den danske kungen Christian II. Vi lade loppet från Helsingborg till Malmö med ett antal mat- och vattenställen på de platser där skåningarna fört krig 1525 för att återinsätta sin älskade kung Christian II, av den otäcke Gustav Vasa kallad ”Christian tyrann”. Christianloppet skulle därmed bli baserat på en riktig historiebild, inte det svammel som Gustav Vasa uppdiktat om hans skidfärd i Dalarna.

Christianloppet gick exakt ett halvt år efter Vasaloppet. Det genomfördes under tre år och tillslutningen var stor med tanke på att vi fick sponsrat merparten och dessutom var det många ideella krafter som ställde upp för att hjälpa till att förverkliga vår idé.

När vi som bäst höll på med planeringen våren 2008 hade man i Dalarna fått nys om vad vi höll på med. Man funderade nämligen då på att ha en sommarverksamhet i Vasaspåret - med just cykel. Man tog kontakt med oss för att få tips om hur vi skulle lägga upp det hela. 2009 - ett år efter Christianloppets premiär - kördes så den första Cykelvasan.

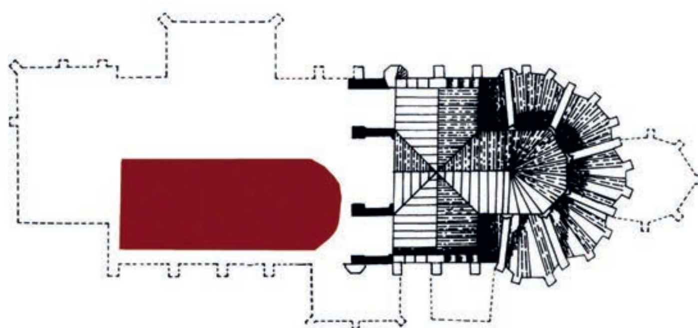

Fotona visar bl.a. starten vid Olympia i Helsingborg 2008. Varje deltagare fick ett häfte med färdkartor och med historisk beskrivning över de platser man passerade.

19 aug 2019

Den 29 september i år kommer man att i S:t Petri kyrka fira kyrkans 700-års jubileum. S:t Petri och Pauli årsdag firades emellertid under medeltiden den 29 juni. Detta datum år 258 bisattes nämligen helgonens ben på den plats där senare Peterskyrkan i Rom skulle resas.

Om kyrkan verkligen invigdes 1319, vilket är troligt, är dock inte den 29 juni relevant. Mer sannolikt skulle kanske vara den 6 december, årsdagen för S:t Nicolaus. Den tidigare kyrkan som stod på platsen var nämligen vigd åt S:t Nicolaus, sjöfararnas helgon. (Se min ritning där den gamla kyrkans troliga plats är markerad med rött.) Vid

den nya kyrkans invigning 1319 var emellertid endast korpartiet i öster klart. Den gamla kyrkan strax väster därom låg alltså fortfarande kvar. På invigningsdagen överflyttades S:t Nicolairelikerna från den gamla kyrkans högaltare till den nyas högaltare. Eftersom vi vet att den nya kyrkas högaltare var vigt till just S:t Nikolaus måste man

1319 ha invigt den nya kyrkan till S:t Nicolai, inte till S:t Petri. (Fotot ovan visar S:t Nicolaialtaret i den nuvarande kyrkan.)

Arbetet med att slutföra den nya stora tegelkyrkan har fortsatt och någonstans på en central plats i kyrkan har ett altare till S:t Petri och S:t Paulus uppförts. Efter detta har denna ståtliga kyrka döpts om till dessa båda helgons namn. Själv tror jag att detta altare uppfördes i långhusets västra del när kyrkan vid mitten av 1300-talet var färdigbyggd. En ny invigning kunde då förrättas av ärkebiskopen. Först då har namnet på kyrkan ändrats till ”S:t Petrus och S:t Paulus kyrka”. Det äldsta kända belägget för detta namn är först från år 1346.

Smart av Kyrkorådet och Malmö stad att lägga invigningsjubileet exakt mellan 29 juni och 6 december. Men frågan är om man varit medvetet om detta drag av historisk konsensus?

21 aug 2019

S:t Petri kyrka i Malmö fyller ju i år 700 år. Det har man tänkt med att fira den 29 september i kyrkan. Själv har jag som byggnadsarkeolog och museiman bara intresserat mig för kyrkan under 49 år av dess många seklers historia. Kan kanske ändå vara på plats att ge några minnesbilder över vad jag gjort och upptäckt i kyrkan under alla dessa år.

Varför t.ex. inte ge er information om den dag då jag fann djävulen i kyrkans högaltare. Klicka här för att läsa min berättelse.

Djävulen under altarbordet

Det hände sig en dag på 1980-talet att jag befann mig i S:t Petri kyrka för att exakt mäta in den skevhet i korets pelare som gör att koret svänger lite åt söder i förhållande till långhuset. En gammal teori har förklarat detta som om att man velat åskådliggöra Jesus där han hänger på korset. Koret blev då huvudet, tvärskeppen som sticker ut blev hans utsträckta armar och långhuset ner mot kyrkans ingång hans kropp. Att då koret är svängt lite skulle förklaras av Jesus på korset hängde med huvudet åt sidan.

Jo, mina mätningar visade att de södra korpelarna faktiskt inte står i linje med långhuset. Vad detta märkliga förhållande beror på är dock svårare, för att inte säga omöjligt, att svara på.

Nåja, när jag som bäst höll på med mätutrustningen kom kyrkoherden och hjälpte mig. Vi kom då också att tala om det stora altarbordet i koret.

"Du vet väl att man kan krypa in i altaret" sade denne kyrkans man plötsligt.

"Har jag ingen aning om", blev mitt förvånade svar.

24 aug 2019

Min hustrus brors sonson Malte behövde något tungt för att lära sig gå. Han fann att tung kunskap i bokform som stöd var bästa vägen till framgång. Är stolt över att min bok om Malmös medeltid kan användas på många olika sätt för att förkovra sig på.

25 aug 2019

Nu när S:t Petri kyrka den 29 september ska fylla 700 år vill jag fästa er uppmärksamhet på hur spännande denna kyrkas historia är. Själv har jag under åren påtagligt kunna konstatera detta. Klicka här för att läsa min berättelse när jag med vapen i hand besteg den höga altaruppsatsen.

28 aug 2019

År 1995 lade Björn Jakobsen och jag grunden för Fotevikens Museum. Museet arbetade med många spännande kulturhistoriska saker. Vi ville t.ex. bygga upp en senvikingatida stad i full skala. Vi beslöt också att från och med 1998 arrangera en internationell vikingamarknad varje år. Redan åren 1996 och 1997 hade vi som test startat upp en vikingamarknad i liten skala med mestadels inhemska aktörer. Nu blev allt plötsligt så mycket större med många internationella deltagare. Marknaden växte snabbt och numera, 2019, drar museet mer än 60.000 besökare per år. Denna film visar hur det hela började 1998.

Klicka här för att se filmen. Filmen är tagen från en multimediaproduktion varför knapparna inte är klickbara.

29 aug 2019

År 1676 började i Skåne ett fasansfullt krig vilket skulle vara till 1680. Se gärna min korta introduktionsfilm genom att klicka här.

Klicka sedan på denna länk för att följa krigshändelserna 1676.

4 sep 2019

Cistercienserna var en klosterorden som etablerades i Skåne 1144 genom Herrevads kloster nära Klippan. Året innan hade man grundat Nordens första cistercienserkloster i Alvastra vid Vättern samt i Nydala i Småland. Gemensamt för dessa kloster var att de låg invid huvudvägen mellan ärkestiftscentrat i Lund och det viktiga svenska centralområdet i Östergötland. Det var således en troligtvis en väl genomtänkt plan som inte minst hade med dåtida kommunikationer att göra.

Klostren såg i princip likadana ut. Med hjälp av en multimedia som Olof Eriksson och jag gjorde redan på 1990-talet kan du besöka Alvastra kloster på 1100-talet. Jag har nu filmat multimediaavsnittet så knappar på bilden fungerar inte. Du kan starta filen med denna länk.

5 sep 2019

I dag var det dags för min gamle vän sedan nästan exakt 50 år tillbaka Göran Winge att ta plats i min gröna VIP-soffa. Med sig hade han de sista delarna av hans räddade material om Malmöflygaren K G Lindner. Denne är en av de stora flygpionjärerna. Är du nyfiken på vad Göran hade att berätta om flygarhjälten K G som så tragiskt mötte döden. Klicka då på länken till min film här.

6 sep 2019

Har ni haft problem med flygtransport med avgång från Malmö/Sturup? Det är säkert inget mot de strapatser som bjöds en färd från Bulltofta i en tremotorig Junker den 3 juli 1925.

AB Flygindustri startades i Limhamn 1925 för att tillverka Junkers flygplan på licens. Här ute på Ön startade bröderna Carl och Adrian Florman flygbolaget AB Aerotransport och här byggdes Junkerplan. Ett sådant tremotorigt plan lyfte denna dag från Bulltofta med destination Amsterdam. Här kan ni läsa rapporten över denna strapatsrika

resa. Man kan nästan utbrista ”Dessa fantastiska män i sina flygande maskiner”:

”Rapport över flygningen Malmö-Hamburg-Amsterdam den 3 juli 1925.

Starten skedde från Bulltofta klockan 8.40 fm. med maskinen S-AAAG. Vid starten fungerade allt utmärkt men då Saltholmen passerats rusade högra motorn upp i ett oerhört varvantal, varför denna ögonblickligen kuperades. Landningen företogs så fort som möjligt på Kastrup. Här visade det sig att samtliga propellerbultar voro sönder, samt att ett bensinrör gått läck på samma motor. Så fort som propeller med nya bultar anskaffats från Malmö samt desamma blivit på monterade och bensinröret fastlödat skedde starten klockan 10.00 fm.

Efter en halvtimmes flygning började högra tillsatskylaren att läcka och motorn måste efter några minuter kuperas, för att ej varmgång skulle uppstå. Landning företogs nu i Rödby där kylaren löddes, varefter åter start skede klockan 2.00 em.

Vid Eutin började emellertid åter vattnet att strömma ur samma kylare. Flygningen fortsattes dock med två motorer till Hamburg, där landning skedde klockan 3.30 em. Nu reparerades åter kylaren och flygningen fortsattes kl. 4.40 em. Strax före Bremen var den åter läck.

Landning företogs nu i Bremen. Här reparerades kylaren på noggrannaste sätt medelst påläggning av mässingsplåt på samtliga hål och skarpa kanter. Start skedde från Bremen klockan 8.00 em. Då vi passerade Zwolle började högra motorn att vibrera så häftigt att den ögonblickligen måste kuperas. Jag kunde dock med två motorer fortsätta fram till Amsterdam, där landning företogs klockan 10.00 em. Här visade det sig att en bult i propellern ännu var hel medan de tre övriga voro brutna, men samtidigt var hela propellern spräckt tvärs igenom från ända till ända. Dessutom var tillsatskylarens fästen fullständigt brutna, så att kylaren endast så att säga hängde i gummiförbindningarna. I Amsterdam borttogs tillsatskylaren då den var oreparabel samt påmonterades ny propeller med bultar. Två av dessa bultar vore på beställning gjorda i Amsterdam.

Malmö den 9 juli 1925
Robert Holmén
Förare”

(Fotot här bredvid visar Robert Holmén under hans flygutbildning)

10 sep 2019

I Malmö kommun finns många spännande fornlämningar. Två personer kunniga i arkeologi drog mig i söndags ut på en spännande sak. Vi befann oss mitt inne i en, med en sannolikhet som gränsar till visshet, kraftigt befäst medeltida sätesgård. Denna sätesgård upptäckte min dåvarande chef Bengt Salomonsson och jag redan på 1970-talet då det i marken svagt avtecknade sig en stor fyrkantig vall.

Efter det har jag påträffat sådana här vallomgärdade sätesgårdar i Hyllie, Bunkeflo, Pile och senast troligtvis strax söder om Husie kyrka. Denna senare har jag skrivit om i Oxie härads hembygdsförenings årsbok så sent som år 2018.

Vad som är anmärkningsvärt för den troliga sätesgård som vi besökte resterna av i söndags är att ett flygfoto över åkern verkar visa en misstänkt tegelmur runt hela gården. Att denna åker sedan så sent som 1805/1809 kallas för *”Fosie gård”* gör det hela givetvis vansinnigt intressant. Den ligger ju inne på Oxies marker, inte Fosies. Varför då namnet *”Fosie gård”*?

Tack ni två som lät mig få vara med på en historisk terrängtur i söndags. Jag gjorde som vanligt en liten film om det. Klicka här!

13 sep 2019

Såg programmet ”Fatta historia” som är gjort av Utbildningsradion för förbättra ungdomars historiekunnande. De två kartorna hämtade jag från programmet. Enligt Utbildningsradion enade alltså Gustav Vasa hela det som nu är Sverige.

Gustav II Adolf var dessutom kung över både Norge och Danmark. Känns tryggt att våra skattepengar går till att sprida rätt historia - eller hur!

21 sep 2019

Den 26 augusti i år avgick jag med omedelbar verkan ur Skånska Akademien. Strax därefter följde Sven-Olle Olsson mitt exempel och dessutom ytterligare två akademiledamöter. Orsaken var att en av akademiens ledamöter, Leif Hjärre, hade allierat sig med en person Bob Lind, som frenetiskt har arbetat med pseudovetenskap när det gäller Ale stenar. Nu skulle hans nya bok presenteras i Höör och Leif skulle hålla anförandet och hylla denna uppfattning som står i strid mot all seriös forskning i fallet Ale stenar. Han hade dessutom skrivet förordet till boken.

I detta förord jämför han Bob Lind med den stackars Galilei Galileo som hamnade i strid med

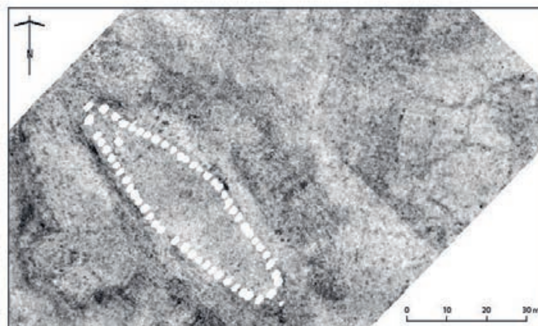

påven 1633 då han vågat påstå att universum inte cirklade runt jorden. Hjärre avslutar med: *”Det svenska Riksantikvariatämbetet tillbakavisar obstinat Linds tolkningar av sina observationer vid Ales Stenar. Frågan är nu om det i Sverige skall ta lika lång tid för Lind att vinna ett erkännande från officiellt håll som det tog för Galileo.”*

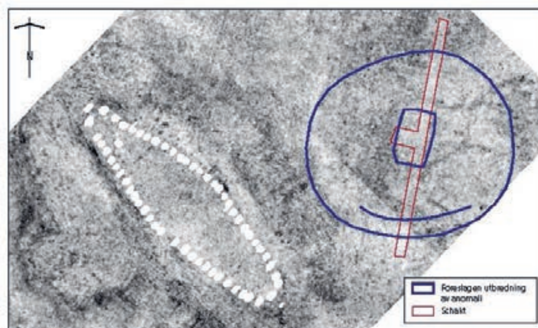
Det är minsann inte bara det svenska Riksantikvarieämbetet som protesterat mot Bob Lind. Forskare och sakkunniga på våra universitet har tagit avstånd från denna framlagda historieförvanskning. Även jag har under många år bekämpat dessa tokerier. Att då höra från en akademiledamot att jag tillsammans med övriga forskare kan jämställas med den dåtida påven och hans galenskaper om att jorden var medelpunkt i universum är alltför magstarkt.

Eftersom Skånska Akademien inte klart tagit avstånd från dessa tokerier, påhejade av en akademiledamot, har jag givetvis varit tvungen att omedelbart avbryta alla kontakter med denna uppenbart i vissa forskningsämnen helt oseriösa akademi. I mitt foto har jag illustrerat en variant på den vision som Skånska Akademien uppenbart numera anser vara helt godtagbar när det gäller Ale stenar.

LITE FAKTA OM ALE STENAR: Ale stenar är säkert C14 daterat till 500-talet efter Kristus, inte till bronsåldern som Leif Hjärre anser. Skeppssättningen har dessutom haft sällskap av två mindre skeppssättningar. Rester efter dessa finns beskrivna och tecknade på 1700-talet och på 1800-talet. Vid markradarundersökningar syns ju

Figur 3. Ales stenar med omfattningen av georadarundersökningen (Efter Trinks m.fl. 2012).

Figur 4. Samma bild som ovan med anomalin markerad samt förhållandet till schaktet för den här aktuella undersökningen.

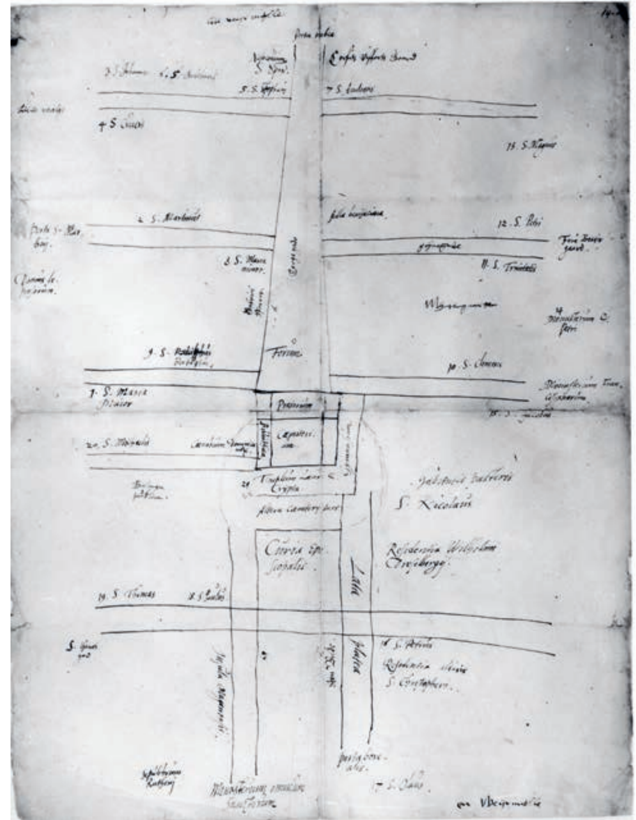
tydligt dessa två skepp på ömse sidor om det som alltjämt är bevarat, se fotot nedan (Trinks, I., Larsson, L.-I., Stark, K. & Karlsson, P. 2012. *Arkeologisk Prospekteringsundersökning Ales stenar.)* De har legat direkt upp mot relingarna till det större skeppet. Dessutom har det vid markradarundersökningarna upptäckts en långdös, en stor stenkammargrav från stenåldern i direkt närhet till stenskeppen. Det är alltså frågan om ett stort gravfält som fungerat under lång tid och definitivt inte ett unikt ensamstående astronomiskt instrument. Men utesluter man medvetet fakta kan man skapa vilken historia som helst.

22 sep 2019

År 1977 arrangerade den mycket duktige chefen för Malmö museums konstavdelning Frans Carlsson den stora utställningen *"Frederik 2 – en renässansfurste"* på Malmöhus slott. I utställningen fanns bl.a. de äldsta skisserna på några av våra skånska städer, däribland en karta över Lund på 1580-talet. Jag arbetade då som intendent på museet och passade på att fotografera av denna karta.

Kartan är ritad med söder uppåt. Den stora, utdragna trekanten överst i mitten är torggatan vilket också framgår av texten *"Torgegade"*. Den når fram till en med byggnader omgiven fyrkant med *"Prœtorium"*-byggnaden längst ut mot torggatan. På ena sidan ligger biblioteket, en byggnad som fortfarande finns kvar. På andra sidan finns *"Gymnasium"* och utmed den södra sidan finner vi domkyrkan *"Templum Laur(*ensius) *& Crypta"*. I fyrkanten står *"Cœmiterium"* dvs "Kyrkogård". Nedanför domkyrkan har vi så *"Altera cœmiteri pars"* dvs. "Den andra delen av kyrkogården" samt nedanför denna *"Curia Episcopalis"*, alltså ärkebiskopens bostad.

Övriga betecknar på kartan anger de olika medeltida kyrkorna. Dessa var ju många i Lund eftersom staden var ärkestiftets stad. Vid tidpunkten för kartans tillkomst hade dock reformationen gjort att många var rivna eller stod som ruiner. När Malmöhus skulle utbyggas med kanontorn i slutet av 1530-talet hämtade man t.ex. stora mängder tegel från rivna Lundakyrkor.

23 sep 2019

Det hände sig att jag i maj 1981 klättrade upp i S:t Johanneskyrkans torn med min Hasselbladare. Triangelområdet var under omdaning och jag ville dokumentera situationen i panoramabilder.

På bilden ses den stora tomma byggytan söder om Triangeln. Denna mark kallades på 1690-talet för *”Kyrkåkern”*. Här låg nämligen kyrkbyn Malmös kyrka, en kyrka som revs i slutet av 1300-talet. Då hade staden Malmö kommit till nere vid Öresund och här nere vid kusten hade man byggt en ny kyrka, S:t Nikolai kyrka vilken efter nybyggnad på 1310-talet döptes om till S:t Petri och Pauli kyrka. Denna kyrka ses i fotots bakgrund.

När man grävde för Domus varuhus i slutet av 1950-talet, den vita byggnaden till höger på bilden, kom man ner på den medeltida kyrkogården. Byggarbetarna fick då order att låta grävmaskinerna gräva på natten ”så att inte museigubbarna hindrar oss”. Även när man i mer modern tid byggde höghuset Sheraton vid Triangeln hittade man skelett men struntade att rapportera till museet.

I en medeltida by möttes alltid ett flertal landsvägar. I Malmö kyrkby kom en landsväg österifrån, nuvarande Föreningsgatan, och en västerifrån, nuvarande Rönneholmsvägen. Åt söder från dessa landsvägars mötespunkt gick två landsvägar, nuvarande Södra Förstadsgatan bakom det långa Domushuset till höger på fotot, och Rådmansgatan till vänster på fotot. Alla dessa fyra gator är alltså urgamla landsvägar med minst en tusenårig historia. Försök känna historiens fläktar när ni går på dessa i dag. Men akta er för bilarna - eller snarare för fartdrullar på eldrivna sparkcyklar. För tusen år sedan fanns inte denna fara.

24 sep 2019

Ytterligare ett av mina foton från Johanneskyrkans torn i maj 1981. Denna gång har jag riktat Hasselbladaren mot väster. Fotot är intressant då det visar Malmös utveckling mot höghusstad. Ni ser den dåvarande Stadsteaterns vita byggnad från 1944 och från denna uppe till höger ses ett antal högre hus vid kusten. Detta är höghusen vid Ribersborg. När dessa byggdes på 30-talet vallfärdade Malmöborna hit på söndagarna för att se på underverket. Man tyckte av New Yorks skyskrapor kommit till Malmö, allt enligt min mor och morföräldrar som då bodde i Malmö. Möllaren i Slottsmöllan vid Malmöhus blev däremot arg eftersom dessa höghus tog vinden från hans vingar.

Blickar ni längre till vänster ser ni nästa etapp för att bygga Malmö på höjden. Det är höghuset vid hörnet Köpenhamnsvägen/Kronborgsvägen. Så uppfördes 1959-1964 den verkliga dåtidens skyskrapa i Malmö, Kronprinsen som ju helt dominerar på fotot från 1981.

Vad man svagt kan skymta om man inte har ett högupplöst foto är att det också längst ut till vänster står några av stadens första riktigt höga hus. Bakom en hög skorsten ligger nämligen de tre höghusen i Lorensborg, uppförda i slutet av 1950-talet med sina höjder på 48-43 meter. Som Frederick Beal på Stadsbiblioteket noterat väckte detta nytänkande i Lorensborg bekymmer:

Byggnadsstyrelsen menade att det rörde sig om: *”en för svenska förhållanden i stort sett ny och oprövad form av bebyggelse, och Byggnadsstyrelsen hyser viss tveksamhet om dess lämplighet ur bland annat bostadssociala och allmänna trevnadssynpunkter”*.

Man godkände trots allt förslaget med förbehållet att det skulle betraktas som ett experiment.

Den dåvarande statsapparaten skulle ha blivit chockad om den sett dagens Malmö. Turning Tor-

so och höghuset vid Triangeln, på samma plats där ni på fotot längst nere till höger ser den dåvarande skolans gymnastiksal.

24 sep 2019

Christina och jag gjorde åter ett besök på Erikshjälpen i Malmö. Bilen var fullastad med saker när vi anlände. Dessa ersattes av sex inköpta böcker.

Mina två exemplar var Magnus Magnussons arkeologibok *”Fynd i Bibelns länder”* samt Piers Paul Reads bok *”Tempelriddarna”*. Även om tempelriddarnas historia inte är helt okänd för mig kan det vara bra att utöka kunskapen. Inte minst då Tempelriddarna fick Wiejkowoområdet med kyrka i norra Polen - samma kyrkoplats som vikingakungen Harald Blåtand ligger begravd på. Detta kommer jag att berätta mer om i min kommande bok om kungen och hans grav.

Några nätter med intressant faktalitteratur är nu räddade.

25 sep 2019

Projektet med Harald Blåtands grav i Polen närmar sig nu publicering. Det blir en omfattande bok om detta unika fynd. Arbetet har tagit mycket lång tid eftersom det finns ett mycket stort källmaterial om graven och fynden, ända från upptäckten 1841 tills Tomas Sielskis farfar och dennes bror var nere i den då dolda stenkryptan i Wiejkowo i augusti 1945.

Det var en tysk som blivit tvångsrekryterad till SS samt den lokale prästen som visade dem vägen till denna enorma skattkammare från vikingatiden. Familjen Sielski fick vid samma tillfälle tillgång till mängder med dokument om hur graven hittades på 1840-talet men också dokument som beskrev andra världskriget. Bl.a. finns

återgivet en omfattande dagbok som täcker hela kriget, från 1939 till 1945. Här berättas bl.a. om motståndsorganisationen mot nazisterna. Bland de på fältet aktiva motståndsmännen finns flera namngivna, däribland Walther Sommerlath, drottningens far.

Vi har nu valt att samla den hittills av oss offentliggjorda, spridda informationen i dels en ny FaceBook-sida, dels en ny Internetsida. Detta material är dock endast en mycket liten del av all den unika information som finns i de bevarade dokumenten. Medel behövs dock för tryckningen av Harald Blåtandsboken men också för efterforskningar och tryckning av nästa planerade bok. Denna kommer att handla om dagboken och för att komma i mål med denna fordras, förutom täckande av tryckningskostnaden också medel för en djupare efterforskning i speciellt tyska arkiv.

Du hittar FaceBook- sidan här.
Och Internetsidan här.

27 sep 2019

I Bob Linds nya bok om Ale stenar som astronomiskt instrument har han nu i sin totala pseudovetenskap hittat forntida observatorier runt om i Sverige och t.o.m. på Bornholm i Danmark. Förnuftiga och kunniga danskar reagerar givetvis på dessa tokerier. Läs mer här.

27 sep 2019

På min promenad i Malmö i går slog jag mig ner vid den rofyllda platsen för det vackra Raul Wallenbergmonumentet. Just på denna plats stod länge den katolska kyrkan i Malmö. De kristna har ju genom vår äldre historia tyvärr inte varit allt-

för vänliga mot personer av judisk religion - detta gäller inte bara katolska kyrkan utan också andra kristna religionsformer.

För mig representerar därför monumentet på denna plats ett försök till en mänsklig tolerans medmänniskor emellan - vilket tyvärr inte längre verkar gälla i Malmö där judar närmast tvingas bort från staden. Det är också beklämmande att Malmö stad endast gjort ett halvhjärtat försök att ta bort den skändning av monumentet som troligtvis någon religionsfanatiker åstadkommit.

28 sep 2019

Jag har haft svårt att förstå varför man köper byxor med hål på knäna. Men de är ju populära. Blev förvånad när jag i dag tog av mig skorna. Strumphålet hade ju t.o.m. en kvarvarande, sammanbindande tråd liksom på byxhålen. Har jag kanske skapat en helt ny modefluga med också strumphål! Hustrun är direkt avvisande och vill kasta strumporna - men jag tvekar. Man kan inte kasta en tänkbar innovation och prototyp.

30 sep 2019

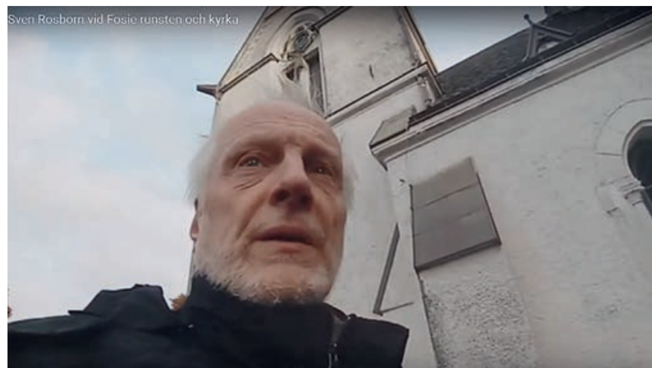
Ni kan ladda ner min danska årtalshistoria 1000-1200 via denna länk.

2 okt 2019

Snart har Öresundsbron fungerat i två decennier. Öresundsbyggarna beslöt att man den 14 juni 2000 skulle ha en väldig fest på Lernacken för att fira den förestående invigningen. Fotevikens museum blev kontaktad för man ville ha en lite annorlunda tillställning. Och det blev det också som ni kan läsa om ni klickar här. Texten är hämtad från mitt komponerade körschema för tillställningen.

3 okt 2019

På min morgontur tog jag vägen om Fosie kyrka. Det blev en liten historisk dokumentär i form av en enkel film. Klicka här om ni vill se filmen.

3 okt 2019

Parallellt med planeringen av publiceringen av Harald Blåtands grav i Polen arbetar Tomas Sielski och jag med ett intressant material från det andra världskriget som bl.a. handlar om hur man räddade judiska flyktingar via falskplomberade svenska godsvagnar till räddningen i Sverige. I detta material, som inte tidigare varit känt, har vi t.ex. tillgång till innehållet i en hittills okänd dagbok som berättar om bl.a. räddningsaktioner som motståndare till nazisterna genomförde. Vi försöker nu få kontakt med judiska anhöriga till de som i sista stund räddades till livet genom hjältemodiga insatser.

Läs mer på vår sida genom att klicka här.

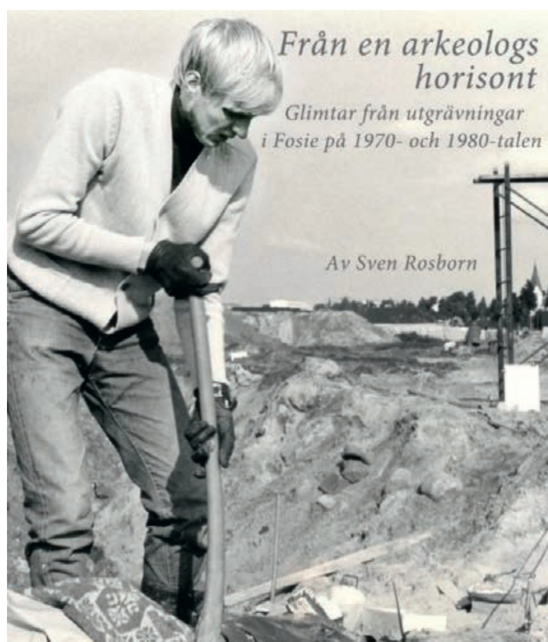

4 okt 2019

Fördjupade mig i kväll i några medeltida dokument från Malmö. Det ena handlade om repslagarämbetet vars äldsta bevarade stadgar är från året 1412. Blev också lite funderingar på kvinnor i historien. Ni kan läsa min text genom att klicka här.

5 okt 2019

Under 1970-talet och 1980-talet skedde många arkeologiska undersökningar i Fosieområdet. Jag har i denna längre artikeln gett några glimtar från dessa utgrävningar och avslutar också med lite be-

rättelser om lite senare bebyggelser och om vilka stränga lagar som gällde när man på 1800-talet skulle festa i Fosie.

Klicka här för att öppna artikeln. (Ni kan sedan förstora eller ta in helskärm via knapparna längst ner till höger på skärmen. Ni kan också ladda hem artikeln gratis till er dator).

6 okt 2019

Det är något visst med weekender - även om man är pensionär. Som det står i någon av våra gamla medeltidslagar:

”När solen går ner bakom skogen om lördagen, då är inne söndagshelgen, och ute, när solen på nytt går ner bakom skogen.”

I går lördag gick inte solen ner bakom skogen hemma hos oss i södra Malmö, snarare bakom grannens kedjehus. Men lördagsfriden var inne vilket framgår av detta foto där t.o.m. den alltid vaksamme västgötaspetsen Eskil fann angenäm avkoppling.

Att sedan denna lördagsfrid några timmar senare stördes av att ånyo en stor bomb exploderade

inte långt från vårt hus är ju numera vardagsmat i Malmö. Då tänker man osökt på fortsättningen av den medeltida lagparagrafen som berättar att när söndagsfriden förr gick in fick man inte begå några våldshandlingar, slagsmål eller onyktert leverne.

Men det var då det. Nu lever vi ju i ett mera så kallat civiliserat samhälle.

8 okt 2019

År 1994 blev jag inbjuden som museichef för Malmö Stadsmuseum som föredragshållare under ett stort museimöte på Kulturen i Lund. Malmö museer hade då en relativt nybyggd medeltidssal. Mitt föredrag med titeln *”Utställning, Vadå då!”* blev en hård kritik rörande museikulturen i både Malmö och i Skåne. Är någon intresserad finns det att läsa här.

9 okt 2019

Jag var ju med och grundade tidskriften ”Populär Historia” på 1990-talet. Under flera år fick jag dubbletter av varje nummer. Klok hustru tyckte att det var onödigt att vi skulle sitta med dubbla upplagor. Hon har därför nu i kväll lagt ut årgångarna 1998-2008. Nästan alla ligger fortfarande olästa i den plastinpackning som de en gång sändes med posten. Lite tråkigt att säga farväl till en sådan samling, sprängfylld med intressant historia men jag har ju ändå fortfarande kvar ytterligare en komplett samling.

10 okt 2019

Det finns flera kungliga danska slott i Skåne. Malmöhus är ett av dem. Jag har sammanställt lite uppgifter om livet på slottet, hämtade från länsherren Sivert Grubbes omfattande dagbok under åren 1602-1613.

Klicka på denna länk för att läsa eller ladda ner.

13 okt 2019

Det var 2012 som jag deltog i en historisk matlagningskurs med den duktiga Bi Skarup som lärare. Vi, ett stort antal personer från skånska museer, samlades för att under några timmar i Malmö laga mestadels medeltida, dansk mat (även med något lite inslag av 1700-talets kök). Min filmkamera förevigade händelsen. Klicka här.

14 okt 2019

Var på styrelsemöte på Foteviken i kväll. Spännande saker händer på detta museum. Till museet är ju kopplat ett kulturcentra med Höllvikens bygdegård. När portarna slås upp här när värmen återkommer kommer mycket att ha skiftat utseende i området framför själva vikingastaden. En fröjd att se för mig som varit med och i två decennier tillsammans med eldsjälen Björn Jakobsen kämpat för att göra Foteviken till en av

Vellinge kommuns verkligt stora kulturattraktioner.

Kommer man med bussen är det tio minuters gångväg till museet. Man passerar en lång tunnel och här möts man av stora väggmålningar som berättar om det stora Foteviksslaget som stod här den 4 juni 1134. En berömd konstnär fick uppdraget. Här är en film där jag beskriver de olika scenerna i slaget.

15 okt 2019

Passerade S:t Pauli kyrka i dag på mina strövtåg i Malmö. Var bara tvungen att gå in och slå mig ner på samma bänkplats där jag som elev i Rörsjöskolans tredje klass satt vid skolans avslutning

1959. Kunde återkalla bilden av prästen Mårten Werner när han från predikstolen höll ett tal om att vi skulle hjälpa de nödställda i världen. Mårten kämpade ju mycket för detta och han fick också en sten att stå på på Södergatan när han i tal och gester samlade in pengar till nödställda. Stenen finns kvar än i dag.

Jag hade hoppats att få komma ner i kyrkans källare men kyrkovärden hade inte tid i dag - det

skulle snart bli begravning. I källaren finns nämligen en stor och okänd Malmöskatt. Hit förde man mängder med gamla gravstenar från 1500-talet och framåt från S:t Petri kyrka. Här ligger alltså Malmös historia, staplade i tunga högar - åtminstone gjorde de det när jag besåg dem för mer än tjugo år sedan. Kyrkovärden kunde bekräfta att det fortfarande finns många stenar där nere.

Jag har väl mina vägar förbi en annan gång och förhoppningsvis kan jag då återse denna historiska stensamling.

15 okt 2019

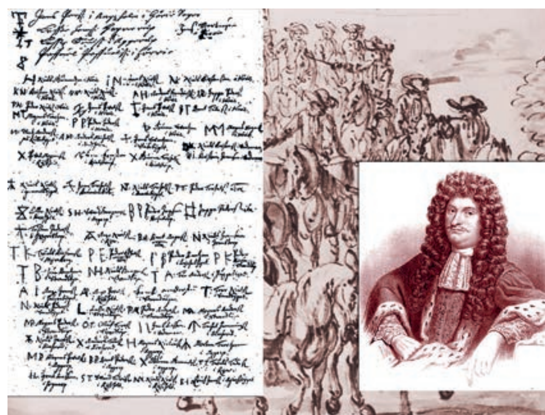
Sonen Mats kom hem i kväll på tillfälligt besök och västgötaspetsen Eskil visade genast att gammal vänskap rostar inte.

19 okt 2019

Det händer att jag gör djupdykningar i släktens historia. På min farmors sida kan jag följa åtskilliga släktled i tre socknar i Göinge bakåt i tiden, vissa t.o.m. ner till mitten av 1500-talet. Socknarna ligger strax väster om nuvarande Hässleholm. Denna vecka har ett nytt kapitel i min kommande släktbok blivit till. Det handlar om livet på bl.a. gården Jontustorp i Hörja socken.

I dag läser vi om krigsherrars förtryck och mord på civilbefolkningen i norra Syrien. Hur många känner till den terror och det våld mot befolkningen som också var en realitet här i Skåne i slutet av 1600-talet. Speciellt Göinge, området invid den gamla riksgränsen mellan Sverige och

Danmark drabbades av både den svenske och den danske kungens illgärningar.

Klicka här om du vill läsa ett litet utdrag ur min framtida bok.

19 okt 2019

En bondgård som hatade söner

I min släktkrönika fann jag i kyrkböckerna i går kväll en dramatik som gjorde att forskarlampan släcktes först vid 2-tiden. Att barndödligheten var hög förr i tiden är ingen hemlighet men det som vid 1700-talets mitt drabbade en gård i min släkts ägo är märkligt.

Bonden Eskil Månsson gifte sig i juni 1761 i Hörja kyrka i Göinge med Marina Jonsdotter, en tjugofemåring brud. Eskil var en 32-årig bonde från Övre Galthult i grannsocknen Röke. För Eskil var det andra gången han lovade tro och kärlek. Åtta år tidigare hade han gift sig med den 18-åriga Karina Hansdotter. Deras första barn Boel hade fötts två år senare men när Karina skulle föda nästa gång blev det dramatik och olycka. Den 14 augusti 1756 hade det varit dags. Bodil var med tvillingar och hon gav livet åt en son men komplikationer tillstöter. Den andra sonen dog odöpt vid födseln. Hjälplöst har man i gårdens sängkammare också fått ta farväl av Karina. Hon dog samma dag i sviterna av förlossningen. Mindre än två månader efter födseln dog också sonen Måns.

Efter att ha varit änkeman i fem år verkar lyckan åter kommit in genom gårdens dörrar. Eskil för sin nya brud Marina hem till gården Övre Galthult. Ett drygt år senare väntar de sitt första barn. Nu upprepas emellertid samma tragedi. Sonen Måns dör samma dag som han föds, den 22 november 1762. Han nöddöps och får då samma namn som Eskils tidigare son. Vilade det en förbannelse över gården? Varför har tre söner dött? Det är inte svårt att föreställa sig denna tragedi på gården Övre Galthult.

Trots motgångarna är Marina snart åter gravid. Hur märkligt det än låter är det nu åter tvillingfödsel på gång i Övre Galthult. Hon föder den 16 november 1763 döttrarna Karna och Elna. Viss dramatik kan man skönja då prästen konstaterat att de nöddöpts vid födseln pga. deras svaga hälsa. Båda överlever dock. Karna Eskilsson kommer att bli min farmors farfars mormor. Fyra år senare föds dottern Boel. Fyra flickor finns nu i gården. Ska då Eskil Månsson inte få några söner? Svaret är nej. Det hemska är att åtta dagar före julafton 1771 föder Marina en son. Även denna får namnet Måns för att hedra de två som tidigare döpts med detta namn. Två dagar efter samma julafton dör Måns *”af okänd barnsjukdom”*. Året 1774 är Marina åter gravid. På sommaren föder hon en dödfödd son.

På 1700-talet måste det ha vilat en förbannelse över gården.

20 okt 2019

Undersökte i dag min gamla släktklocka. Ville ha reda på tillverkare och varför den inte fungerade. Jag har faktiskt aldrig hört den gå eller slå. Tyvärr blev det en missräkning. Efter att ha listat

ut hur man kommer in i själva urverket ställde sig min intelligens på hård prov. Nu i efterhand kan jag konstatera att ämne för att vara urmakare har jag inte.

Däremot fick jag klart för mig klockans ursprung. Klockan är tillverkad i Amerika. Etiketten med texten *”Time is money”* och *”trade-mark”* är försedd med en örn med en banderoll som bär texten: *”E Pluribus Unum”*: Detta är Amerikas motto och pryder Amerikas stora sigill. Fritt översatt ”En av många”.

Enligt min farmor fick hennes mor Christina Johansdotter Hurtig klockan i fästegåva när hon lovade Martin Johansson sin hand för livet sommaren 1885. Den stod sedan hela hennes liv på torpet Röshult i Göinge.

Klockans etikett användes av många tillverkare ifrån amerikanska inbördeskrigets början och därefter. Klockan är av något som kallas för *”cottagetyp”* vilken tillverkades från mitten och andra halvan av 1800-talet.

Hur osannolikt det än låter slog klockan tre slag tio minuter efter det att jag satt tillbaka den på hyllan. Den är nämligen inte uppdragen och pendeln har jag tagit bort. Den gillade nog att jag dammade av den!

21 okt 2019

Året 1971 läste jag två betyg i etnologi i Lund och det hände sig då att vi skulle lära oss intervjua äldre personer om deras liv. Jag tog min bandspelare och gick till min mormor. Hur glad är jag inte i dag att jag gjorde denna intervju. Hon hade nämligen tjänat som piga på Ven åren 1904-1908. Vilka fullständigt annorlunda livsvillkor jämfört med i dag. Tror t.ex. inte att någon lantbruksarbetare i dag skulle vilja bo i stallet hos hästarna.

Ni kan ladda hem kapitlet om Annys liv på Ven via denna länken (intervjun startar på sidan 91).

23 okt 2019

Var på Outlet i Åkarp i dag (TMP Outlet, Gamla Lundavägen 87). Christina och jag ekiperade oss där redan för tre veckor sedan men nu hade vi dottern med. Egentligen är denna stora affär uppdelad på två fastigheter med hundra meters mellanrum. I ett stort växthus som en gång tillhörde Plantagen, har man utförsäljning. Dotter fick tag i ett på fina skor för 390:- vilka hade kostat 1090:-. Hyfsad rabatt.

Sedan till den egentliga Outletaffären hundra meter bort, inrymd i en stor lada. Här blev det flera fynd av prima kvalitet till mycket lågt pris. Nej, sydvästen på bilden blev aldrig inköpt. Den satt alltför tajt. Jag, som normalt hatar att handla kläder, kan rekommendera denna affär i norra utkanten av Åkarp.

25 okt 2019

På 1970-talet hade jag många kontakter med Bertil Widerberg, Sydsvenskans orädde kulturjournalist. Vi delade ett gemensamt intresse, att försöka stoppa rivningsraseriet. Vi var tre som hade många möten i detta ämne, Bertil, Malmöforskaren Einar Bager och jag. Efter Bertils död fick jag från honom överta en gatuskylt från 1800-talet från S:t Tomasgatan vid Caroli kyrka.

Bertil hade själv monterat ner den innan grävskoporna förintade det hus som skylten en gång hängde på. Skylten hänger i dag bredvid min dator, påminnande om min gamle vän.

25 okt 2019

När jag mönstrade 1968 försökte jag komma till LV4. Kände att mina militärrötter fanns där eftersom min farfar och min far arbetat där. Men nejdå, man satte mig på LVSS! Vinterhalvåret i Norrtälje sedan ute på Väddö. Först under mina många repövningar fick jag komma i kontakt med livet på LV4.

Norrtälje är ett av Mellansveriges verkliga köldhål. Då var det uppmuntrande att få brev hemifrån. Här ett som min far sände i februari 1969 för att uppmuntra mig vad det gällde LV3:s krubb. Maten var dock inte dålig i Norrtälje – och definitivt inte ute på Väddö. Men förslagen på maträtter som min far skickade mig såg jag aldrig i matsalen.

Jag har för mig att han besökte lyxkrogen "Kystens Perle" tillsammans med danska miltärkamrater. LV4 startade ju direkt efter kriget ett nära samarbete med danskarna och detta höll i sig länge på det personliga planet. Intressant med priserna – inte minst då de är i danska kronor som på den tiden t.o.m. stod lägre än den svenska kronan.

MENU

Supper *Soups*

CHAMPIGNONSUPPE 6,00
Cream of mushrooms

ASPARGESSUPPE 6,50
Cream of asparagus

BISQUE D'HOMARD 10,50
Hummersuppe

ÆGTE SKILDPADDESUPPE 8,75
Genuine turtle soup

KLAR OKSEKØDSUPPE 6,50
med boller
Clear soup made of beef with dumplings and meat balls

HOMARD A LA CARDINAL 27,00
hummerkød, champignons, muslinger, sc. Cardinal tilsat cognac, gratineret
Meat of lobster, mushrooms, mussels, sc. Cardinal with cognac, gratinated

Fiskeretter *Fish*

GRILL. LAKS.......................... 18,50
ristet persille, fransk smør og pommes frites
Grilled salmon, fried parsley, French butter, French fried potatoes

SØTUNGEFILETTER PARISIENNE 19,50
monteret med piskefløde, løg, carry og hvidvin. Hertil tomatconcassé, rejer, persillefrites og ris pilaw
Filets of sole in creamsauce, onions, curry and whitewine. Served with tomatoconcassé, shrimps and rice-pilaw

½ SØTUNGE SAN REMO 19,75
smørstegt, garneret med mandelfiletter, persillefrit og citron
½ Sole meuniere with almonds

RØDSPÆTTE A LA DONAU 16,50
fyldt med ragout af hummer, champignons og asparges i hummersauce
Plaice à la Danube, stuffed with a ragout of lobster, mushrooms and asparagus, lobster sauce

RØDSPÆTTEFILETTER BONNE FEMME 14,75
dampet i hvidvin med hakkede charlotteløg og champignons, legeret med sc. hollandaise og gratineret
Filets of plaice Bonne Femme

SCAMPI FRITTI 17,50
med ris, carry, chutney og persillefrit

Stegretter *Roasts*

T-BONE STEAK 23,00
Maitre d'Hotel

TOURNEDOS BEARNAISE 19,75

CHATEAUBRIAND A LA MAISON 23,00
med slikasparges (mindst 2 couv.)

SVINECOTELET CLAMART 13,75
med ris peberronata og carrysauce
Porkchop rice and currysauce

KALVEMEDAILLON OSCAR 19,75
Poch. æg, hummer, sc. Béarnaise, carry

LAMMECOTELETTER MARÉCHALE 21,00
med palmemarv og hummerhaler
Lambchops with lobster

MIXED GRILL 17,75
lamme-, kalve- og oksekød, nyrer, lever, bacon, pølse, tomat, champignons, hummer, pommes frites, sc. Béarnaise

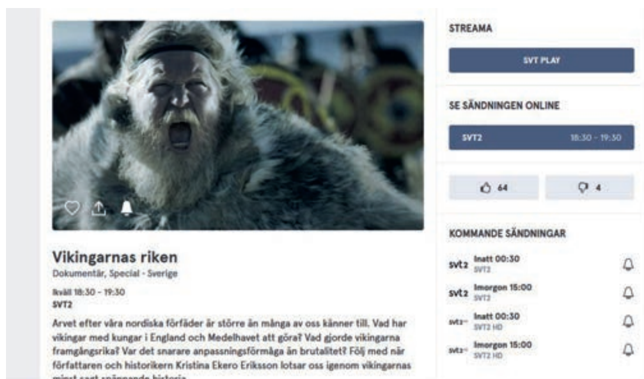
Vildt- og Fjerkræretter *Poultry*

AND SAN DIEGO 18,50
garneret med ½ carryristet ananasskive med andelever, champignons a la creme. Saucen tilsmagt med koriander

POULARDEBRYST MARGUERY .. 18,75
gåselever, trøffel, sc. Madeira

DYREMEDAILLON CALIFORNIA 17,50
3 små dyrefiletter med champignons, tomatkød, mandariner i flødesauce tilsmagt med portvin, chips
3 medaillons of venison with mushrooms, tomato, mandarins in Oporto-wine, chips

KYLLING BORDELAISE 14,50
med gratinerede løgringe og artiskokhjerte

28 okt 2019

Tittade i kväll på SVT:s film *”Vikingarnas riken”*. Många scener var hämtade från Fotevikens vikingastad. Gamla vänner dök därför upp som dåtida nordbor. Så t.ex. Per som också fanns på SVT programtablå, se bild.

Kändes skönt att man flera gånger redovisade skeppssättningen Ale stenar som det gravmonument från yngre järnåldern det är. Man spred alltså inte de irrläror som Skånska Akademien numera står för där en akademiledamot i bokform med akademiens namn menar att det skulle vara ett astronomiskt bronsåldersinstrument. Något som övriga i akademien med sin tystnad tydligen accepterat. Tack SVT!

1 nov 2019

År 2011 var den nordiska föreningen för arkeologiska friluftsmuseer på besök i Middelalderscentrat i Nyköbing Falster i Danmark. Här fick man lära sig hur man skjuter med en s.k. ”blida”.

Med dessa maskiner krossade man under belägringar borgmurarna. Troligtvis använde sig tyskarna av sådana när man t.e.x. på 1360-talet belägrade Helsingborgs slott under en längre tid. Kanske den svenske kungen Albrekt av Mecklenburg använde sig av en sådan under belägringen av Lindholmens riksborg utanför Svedala 1368-1369.

När man skjuter med sådana här farliga vapen gäller det att någon har kommandot. Deltagarna i föreningsmötet fick verkligen veta att den danska museiledningen har bestämda åsikter när det gäller hårt museiarbete. Själv slapp jag eftersom jag filmade. Alla överlevde dock och stämningen var hög. Klicka här för att skjuta.

2 nov 2019

Så var det skånska gåsagillet över för detta året. Som traditionen bjuder var vi på Hurva Gästgivaregård. Åter fick vi så mycket goer mad att vi trots desperata försök inte orkade äta upp all gås. Tack Hurva Gästgivaregård med sin otroligt vänliga personal. Ni är bäst!

4 nov 2019

Boken om Harald Blåtands grav har tagit lång tid att sammanställa. Ständigt har nytt material dykt upp som bara måste vara med. Inte minst gäller detta uppgifter om Skåne under Haralds tid. Det är alltså inte enbart frågan om den textplatta i guld och andra föremål som legat i graven som återfanns hos familjen Sielski i Oxie i Malmö.

Allt detta har givetvis inneburit fler efterforskningar. Boken ligger nu klar i en färdiglayoutad s.k. dummy. Vill ni se bokens innehållsförteckning kan ni klicka på länken nedan och sedan klicka på ”Lite om innehållet i den kommande boken”. Jag har dock varit tvungen att svärta vissa rubriker. Dessa ska avslöjas först i den färdigtryckta boken.

Det dröjer dock innan boken finns på bokdiskarna. Läs mer här.

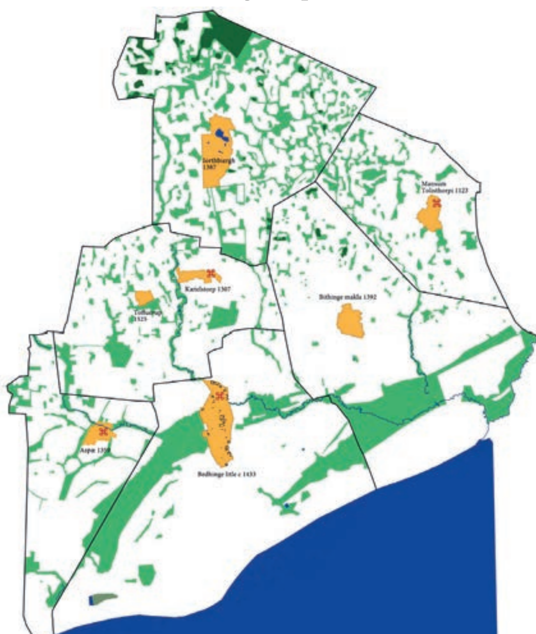
5 nov 2019

I eftermiddag hade vi åter besök som fick ta plats i vår gröna VIP-soffa. Sven-Olle Olsson med sin Ann-Marie passade på att att dricka te med goda tilltugg som Christina stod för.

Det blev många intressanta diskussioner, inte minst historiska sådana. Jag fick t.ex. tillfälle att redovisa lite av min kulturlandskapsanalys över byarna Stora och Lilla Beddinge, Källstorp, Äspö, Tullstorp och Jordberga. I första steget har jag sammanställt bygränser, ängs- sankmarker och medel-

tida bygator i en sammanhängande karta utifrån 1700-tals kartor. Kartan ger underlag för många historiska frågeställningar som täcker vikingatid och medeltid. Flera av dessa diskuterades. Sånt är alltid kul. Sorry Ann-Marie och Christina, mitt foto av er blev för dåligt att publicera.

8 nov 2019

Hade i dag åter en intressant gäst i min gröna VIP-soffa. Aravin Chakraverthi, till Skåne inflyttade biolog från Indien. Nej vi talade inte om hans doktorsavhandling vid Lunds universitet som handlade om insekter och bi utan om vårt skånska kulturarv. Aravin har tagit fram ett spännande sätt att levandegöra detta kulturarv på. Det blev till

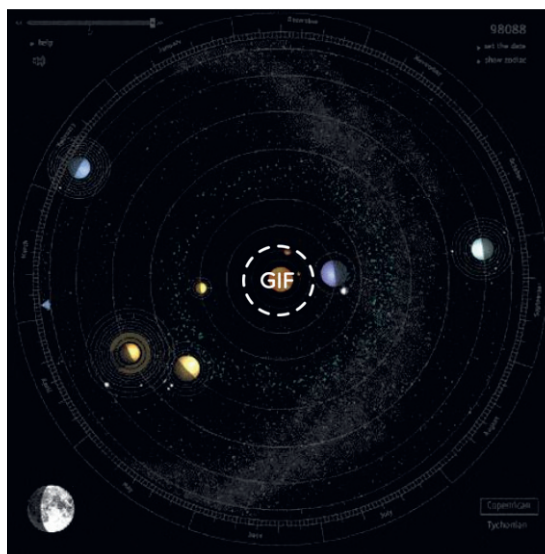

två timmars intressanta diskussioner. Han har mitt fulla stöd för att vidareutveckla sitt koncept som enligt mitt förmenande har stor potential framöver.

Vad det hela går ut på? Det är än så länge en hemlighet.

9 nov 2019

Här ser man tydligt det som alla vet - att jorden inte är universums mittpunkt. Skånska Akademien genom en av sina ledamöter påstår i sitt förord till Bob Linds verklighetsfrämmande bok om Ale stenar att jag och andra arkeologiska forskare har fel

när vi inte accepterar att skeppssättningen är ett astronomiskt instrument från bronsåldern. Det påstås i förordet, undertecknat med ledamoten och akademiens namn, att vi har en kunskapsnivå som är så låg att den motsvarar påven som på 1600-talet gick emot Galilei när denne vågade påstå att jorden kretsar runt solen. I stället är det Skånska akademien som genom som ledamot motsvarar påvens ovetenskapliga åsikter. (Ale stenar är en grav som med C14-metoden säkert daterats till 500-talet efter Kristus)

12 nov 2019

Var i kväll på styrelsemöte på Fotevikens Museum. Egentligen satt jag på tre helt olika möten efter varandra. Först träffade jag Robert Lindberg från Höllviken. Jag har av honom fått ta över ett antal gamla foton av Månsagården mitt inne i Malmö som tillhört hans familj. Vetgirig som jag är fick jag nu till en på mobilen bandad inspelning av vad han mindes om denna gård.

Sa ”Hej då” till Robert och genast inleddes ett långt inspirationsmöte om en spännande och mycket annorlunda publikaktivitet på Foteviken i april. Verkligen roligt att få spåna fram helt nya idéer som garanterat kommer att sätta sina spår

i det kulturhistoriska medvetandet hos många aprilbesökare på museet. Ett förslag var sådant att jag blir förvånad om inte vi inte i april blir invaderade av Vellinges många barn.

Sa efter en timme ”Hej då” till några av kreatörerna och snabbt fylldes lokalen på Fotevikens museum med dess många styrelsemedlemmar. Fantastiskt att möta dessa personer med en enorm erfarenhet inom inte minst näringslivet. Nu blöttes och stöttes Fotevikens Museum och dess framtid under två timmar. Här saknades verkligen inte initiativ och framåttänkande.

Underbart med så mycket kreativt kulturarvstänkande under en enda kväll.

13 nov 2019

Hade i går ett möte på Fotevikens Museum med Robert Lindberg från Höllviken vars farmor och farfar ägde den s.k. Månsagården i Malmö. Det hela blev till den här artikeln som ni kan läsa om ni klickar här.

13 nov 2019

Efter att ha varit ute på kvällsrundan och busat med Kulladals hundar får man lov att koppla av lite - eller hur Eskil?

14 nov 2019

Jag har haft en mycket trevlig kväll på La Couronne tillsammans med Gammeldanskens Vänner i Malmö. Tillhörde själv denna glada herrklubb under flera år för länge sedan. Nu ville de att jag skulle berätta om Harald Blåtands grav och om

vår kommande bok om drottningens far och hur han hjälpte nazisternas offer att fly till Sverige. Här är ett kort filmklipp när jag presenterar guldplattan som legat i Harald Blåtands grav.

17 nov 2019

Pooi Yian and Eskil, two friends in the green sofa.

20 nov 2019

Hade idag ett intressant möte med Aravin Chakraverth och mina kollegor på Fotevikens Museum. Aravin presenterade sitt projekt om hur man kan göra kulturutbudet mera förståeligt och mer spännande för besökare och turister. Alla var mycket intresserade och övertygade om att detta var något att satsa på. Förhoppningsvis kan man se resultat relativt snart. Vad det hela går ut på? Det får ni vänta och se.

20 nov 2019

Vid mitt och Aravins besök på Fotevikens museum idag kollade vi den helt nya restaurang som snart står klar. Med speciell rök för kött. Här kan läsa mer om detta unika restaurangkoncept:

https://www.smokeyfood.se/

22 nov 2019

I september 1968 tog jag tåget från Malmö norrut. Slutmål Norrtälje och LV3. Min ettåriga utbildning vid luftvärnets skjutskola i Norrtälje och på Väddö hade börjat. Hittade några blad från en gammal dagbok från tiden tillsammans med några foton. Här är en dag i mitt liv för mycket länge sedan. Klicka här för att läsa.

Här är också en film jag tog på Väddö.

En dag på Luftvärnets skjutskola, (LVSS) på Väddö

Måndagen den 2 juni 1969

Jag väcktes tio minuter över sex och steg upp tio minuter senare. Föregående kväll hade jag städat i mitt skåp och det var verkligen uppmuntrande att se en sådan fin ordning när man skulle ha tag i sakerna på morgonen. I dag var jag verkligen hungrig, fyra smörgåsar med leverpastej, en tallrik filmjölk, en tallrik risengröt och en mugg mjölkchoklad. Kompisarna tittade stort när jag satte mig vid bordet och man sa några skämtsamma ord. Jag tackade mig själv senare att jag ätit en så bastant frukost för nästa mål skulle vi inte få förrän halv två.

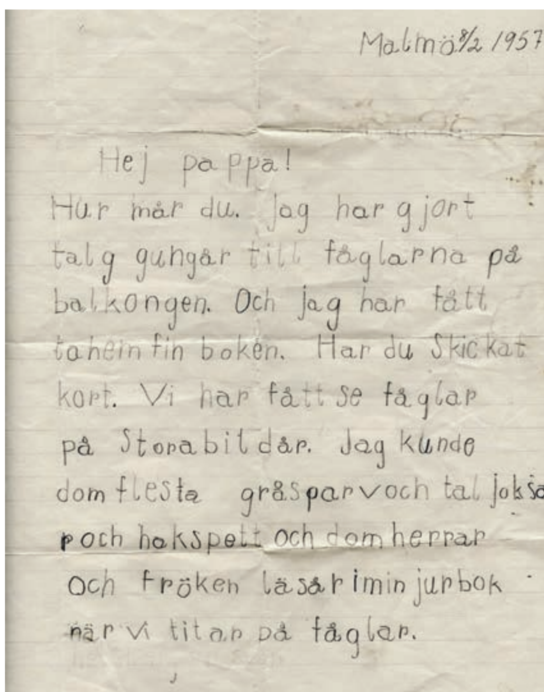
I dag hade vi en så kallad beställning; det var en grupp reservofficerare som skulle öva sig som kompanichefer och plutonschefer. Bilarna var redan lastade. Det hade vi gjort på fredagskvällen eftersom övningen skulle börja redan klockan åtta i dag. När vi fick våra order för grupperingen kunde man tydligt se att "reservarna" var nervösa, men det gick snart över. Det var flera officerare från LV4, särskilt en liten tjock figur lade jag märke till. Namnet har jag glömt men han var en verklig komiker. Min pjäsgrupp fick gå som efterpatrull tre

Morgonavlämning framför barackerna på Väddö. Författaren vid markeringen.

22 nov 2019

Detta är mitt äldsta opus som blivit bevarat, skriven av en uppenbart fågelintresserad 7-åring. Det har blivit många skrifter efter denna. Jag kommer nog att komplettera min bibliografi med detta alster som första post.

Malmö 8/2 1957

Hej pappa!
Hur mår du. Jag har gjort
talg gungar till fåglarna på
balkongen. Och jag har fått
taheim fin boken. Har du Skickat
kort. Vi har fått se fåglar
på Storabitdar. Jag kunde
dom flesta gråsparvoch tal joksa
poch hokspett och dom herrar
och fröken läsar imin jurbok
när vi titar på fåglar.

24 nov 2019

I går var Christina och jag på släktkalas. Vi firade en ettåring, Christinas brors barnbarn. I dag var vi också på släktkalas, en hundraåring. Alice Rendin, min mors kusin tog emot ett stort sällskap. Kul att träffa släkten men tyvärr, i morgon är det inte inbokat något födelsedagskalas.

25 nov 2019

Det börjar närma sig jul. Under vikingatiden hölls, om vi får tro de isländska sagorna, alltid stort julgille hos stormän och kungar. År 2001 beslöt vi oss för att återuppta denna tradition på Fotevikens vikingamuseum. Vi hade vår stora gilleshall i vikingastil klar och vi hade ett nybyggt, stort restaurangkök. Men hur skulle vi få fram något som liknade den tusenårig julgilleskänsla som sagorna berättar om? Jag fick uppdraget att skriva ett progam till detta gille. Ni kan läsa det genom att klicka här.

25 nov 2019

Nära Bellevuegården vid Lorensborgsgatan står denna skeppssättning, dvs. den har en form av ett skepp. Den är riktad nordost-sydväst som må betraktas som en slump eftersom den ligger paral-

lellt med och mitt i Lorensborgsgatan. Skapad av Sten Ove Persson år 1993.

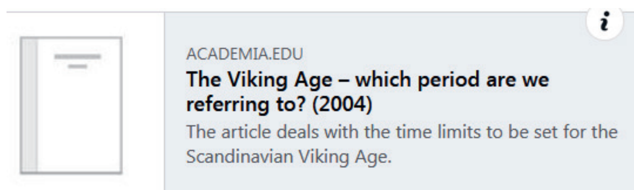
När jag tog detta foto i dag kom jag givetvis att tänka på striden om Ale stenar och om Bob Lindhs tokiga åsikt om att Ale stenar är en astronomisk kalender från bronsåldern, en uppfattning som någon i Skånska Akademiens tydligen inte har något emot.

Må dom bara inte också göra Bellevuemonumentet till en forntida astronomisk kalender! Kan man sätta Ale stenar tusen år äldre än den är kan man kanske med friska vindar av fantasi våga göra samma sak här i Malmö.

25 nov 2019

I samband med den stora vikingautställningen i Florens 1989-1990 som jag ansvarade för angav jag en delvis annan tidsindelning för vikingatiden än den som tidigare varit mer accepterad. I stället för 793-1066 (1050) satte jag i boktrycket om utställningen perioden från 700-talet till 1103. Detta slutdatum markerar året då Lund blev ärkestift över hela Norden. Det svarar bättre till en övergång till nordisk medeltid med ett årtal då vi var accepterade i den europeiska/västerländska kulturgemenskapen än ett slag vid Hastings långt borta i England.

Ni kan läsa mer genom att klicka här.

26 nov 2019

Hittade en gammal artikel som jag en gång skrev om Fotevikens Museum och om den årliga, internationella vikingamarknaden som vi startade 1996 och som fortfarande drar stora mängder besökare vid månadsskiftet juni-juli varje år. Som pensionär kan man glädja sig över att detta mu-

seum fortfarande efter två och ett halvt decennium i allra högsta grad utvecklas och drar stora besöksskaror. Läs mer genom att klicka här.

27 nov 2019

År 1974 blev jag intendent på Malmö museer och började bygga upp medeltidsarkeologin på museet. Tidigare hade stora schaktningar förstört ovärderliga lämningar från Malmös äldsta tid utan att någon brydde sig trots att de var skyddade enligt lag. År 1975 var det dags för den första stora utgrävningen i Malmö city baserat på vetenskapliga grunder. Detta skedde i kvarteret Neptun mellan Slottsgatan, Fiskaregatan, Norra Vallgatan och Västergatan där hela kvarteret raserats. Björn Rosenberg och Eva Lissinger blev de första jag anställde för uppdraget.

Dessa följdes sedan av fler unga och mycket duktiga arkeologer. Jag kan lugnt konstatera att jag hade ett av Nordens främsta arkeologisk ut-

grävningsteam på plats i Malmö under 1970-talet och framåt. Inte en enda schaktning innanför kanalen lämnades åt slumpen. Även om mycket redan var utschaktat i city fick vi möjlighet att i detalj dokumentera stora kvartersområden invid Södergatan, Själbodgatan, hela kvarteret Tranan på väster m.m. Plötsligt hade dessa idogt arbetande arkeologer gett Malmö en detaljerad historia tillbaka till det tidiga 1200-talet. En historia som helt hade saknats tidigare.

För mig själv var det en kamp mot oförstående politiker, tjänstemän på Malmö stadshus och närmast hatiska byggföretag. Då kändes det tryggt att ha en elitkår av fältarkeologer bakom ryggen.

År 1975 publicerade jag en liten artikel i Malmö fornminnesförening om grävningen i kvarteret Neptun, den grävning som startade det hela. Ni kan läsa den genom att klicka här.

År 2016 kom jag ut med en större bok som sammanfattade många resultat från denna utgrävningsepok som varade under en lång tid.

Ni kan gratis ladda hem hela boken här.

I samband med boksläppet, där många av arkeologerna var samlade, höll jag detta lilla kritiska anförande om hur Malmös styrande helt nonchalerat medeltidsarkeologin som en vetenskapsgren:

https://youtu.be/BSV4yFKVrMU

Jag visade då också ett stumt bildspel över en del av de arkeologer som genom hårt slit i regn, snö och stekande hetta öppnade upp Malmö äldre, tidigare okända historia. Ni fick inget tack av dåtida styrande i Malmö men ni förtjänar det tacket allesammans. Du kan se bildspelet här:

https://youtu.be/lybAlN90TD4

27 nov 2019

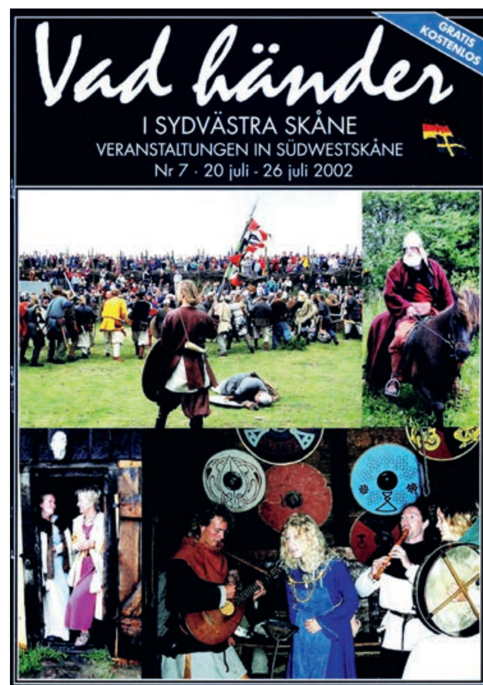
År 2016 råkade det komma ut en bok om Zlatan samtidigt som min bok om Malmös medeltida historia gavs ut. Vi hamnade på samma hylla i en bokhandel. Gillade det inte. Har nämligen aldrig gillat Zlatan, speciellt inte efter det att han var förnedrande mot damfotbollen och svenska damlandslaget. Den årliga fotbollsgalan i TV har jag sett som ett stort skämt. Även om man är en bra spelare är det löjligt att man kan få pris varje år bara för att man upphöjts till någon form av helgon.

Nu har MFF-fansen uppenbart fått upp ögonen för sin store Hammarby-fan. Man vill ha bort hans staty, samma staty som man så sent som i går uppenbart älskade. Faktiskt en intressant situation.

28 nov 2019

Att nå ut med information till blivande besökare på våra museer är viktigt. På Fotevikens Museum etablerade vi nära kontakter med Per-

Erik Sjösten som var en drivande kraft att föra ut den skånska kulturen, inte minst genom hans redaktörskap i gratistidningen *”Vad händer i sydvästra Skåne”*. Denna tidning vände sig till både svenska och tyska turister men också till inhemska skåningar. Under åren 1999 fram till och med 2003 publicerades ett flertal artiklar om just Fotevikens Museum. Jag har sammanställt dem i denna pdf. Klicka här.

28 nov 2019

Res en staty över Malmö MFF:s store spelare Markus Rosenberg. En som till skillnad från en annan statykändis har betytt något ordentligt för Malmö och himmelsblått. Vilken avslutningsmatch du gjorde i Malmö - tack Markus för dina år i MFF (Foto Wikimedia Common: Anders Henrikson)

30 nov 2019

Vintern 1968-1969 gick jag tre gånger högvakt på Stockholms slott. Jag hade då en speciell upplevelse med Karl XII som jag bl.a. berättar

När Karl XII drabbades av två luftvärns-skåningars slarv

Nej, detta är ingen återgiven berättelse från den tid då Karl XII levde och verkade. Den går bara tillbaka till vintern 1968-1969. Men platsen var den samma som den unge kungen en gång stampade på. Stockholms slott. Fast han hade inte känt igen sig. Visserligen brann det medeltida slottet år 1697 men det nuvarande hade inte hunnit resa sig ur ruinerna innan kungen år 1700 för utomlands för att aldrig mera återkomma till Stockholm.

Min berättelse handlar i stället om när LV3:s luftvärnsregemente skulle gå högvakt på slottet mitt i Stockholm. Jag hade blivit inkallad i början av september 1968 till Norrtälje. Nu, jag har för mig att det var i slutet av oktober, ansåg man oss vid 5:e kompaniet så skickliga att det var dags att visa upp oss inför huvudstadens publik. Vi övade hemma på LV3:s asfalterade exercisplan. Här hade man skalenligt målat upp olika riktpunkter som svarade till slottets yttre borggård. Här drillades man i hela scenariot, bl.a. att inte tappa bajonetten när den skulle sättas på AK4:an enligt noga bestämd ritual.

Yttre borggården. Författaren, som står i mitten bakom kaptenen, kommer snart att stega över borggården i livs första officiella framträdnade inför publik.

om här. Klicka här om du vill läsa min berättelse om vad som hände på Stockholms slott.

2 dec 2019

Har samlat ett antal artiklar jag skrev 1992 i en pdf. Bland artiklarna finns en del Skåne- och Malmömaterial, t.ex. om sliprännor i Gantofta, om Gumlösa kyrka, om Jörgen Kock i Malmö och det stora sjöslaget i Öresund 1658.

Ni kan ladda hem pdf-en här. Klicka på länken här, sedan på blå ”Download” och sedan på texten ”No thanks ...”):

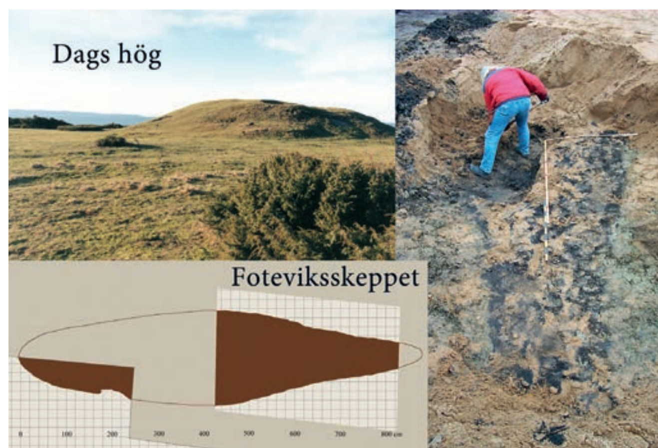
2 dec 2019

Hustrun har varit i Stockholm i fyra dagar. Eskil västgötaspets och jag har fått klara oss själva. Eskil ville fira hennes hemkomst i kväll så jag fick traska iväg till grannen ”TrädgårdsPaletten” här i Kulladal i Malmö. Träffade min gamle vän Bengt Mårtensson som tillsammans med den yngre generationen driver detta handelsväxthus. Det blev en tur i de stora drivhusen för att inspektera alla exotiska växter och träd som ryms i denna otroliga anläggning. Några bananträd hade t.o.m. bananer.

Blev Eskil tillfreds när jag kom hem? Efter kritiskt nosande på orkidén blev den godkänd. Det hade inte varit helt lätt att välja. ”TrädgårdsPaletten” har ju alltid många olika sorter. Några syns på den ena bilden. Den jag bar hem var en mycket sällsynt sort enligt Bengt. Jag tror honom. Det den mannen inte kan om växter är inte heller värt att veta. ”TrädgårdsPaletten” kan rekommenderas.

7 dec 2019

Hur många skeppsgravar finns det i Skåne? Finns det några över huvud taget? Jag har länge undrat över vad som gömmer sig i Dags hög vid norra stranden till Skälderviken. Denna monumentala hög menas vara från bronsåldern men jag har alltid varit tveksam. Den har aldrig blivit undersökt. Kanske man borde göra en georadarkörning över högen.

Själv har jag bara grävt fram ett vikingaskepp av betydligt mindre dimension invid Fotevikens museum, se bilderna på föregående sida. Skeppet var ca åtta meter långt och allt trä var uppruttet men det visade sig som en mörk, kletigare fyllning. Keramik visade på en ålder i slutet av 900-talet.

7 dec 2019

Återhämtad efter en irriterande förkylning kunde jag tillsammans med övriga familjemedlemmar göra den traditionella Dragörfärden inför den stundande julen. I år fick vi överge vårt tidigare stamställe Dragör Bistro. Här hade man nämligen blivit Thaimatställe. Man åker till Dragör för att spise dansk juleplatte - basta. Efter långt sökande på Internet fann jag denna rätt på Dragör golfklubbs utmärkta restaurang.

Efter 1½ timme hade vi arbetat oss genom den här menyn:

To slags sild med løg og kapers

Rødspættefilet med hjemmelavet remoulade og citron

Hjemmelavet gravad laks med rævesauce

Tarteletter med høns i asparges

Lun leverpostej med champignon og bacon

Julemedister med sennep

Flæskesteg med sprødt svær, surt og rødkål

Brød og smør

Ris a la mande med kirsebærsauce

Tack Birgitte Dahl Nielsen för en mycket god juleplatte, trevlig miljö och trevlig personal.

Därefter den traditionella juleturen i Dragörs centrum med julmarknad och inhandlande av diverse livsmedel. Som alltid avslutades färden på Bottle Shop i Kastrup. Den danske julölen med tillbehör är därmed räddad. Nu kan vi med tillförsikt se fram mot julen 2019.

8 dec 2019

Det hände sig vid denna tiden att min gamle vän Mikael Neumann ringde mig och behövde min hjälp. Hans gamla kompisar behövde lite historisk förkovran. Han tänkte sig en berättelse om Karl XII, tolkat på mitt alldeles speciella sätt. Givetvis skulle vi stå ute vid Stavsstensmonumentet vid Skånes sydkust. Detta var ju platsen där Karlen gick i land antingen den 13 december 1715 eller Lillejulafton 1715 beroende på vilken tidräkning man går efter.

Detta kunde nu inte låta sig göras. Halv storm och ösregn! Men Mikael löser ju alla problem. Plötsligt hade vi den närliggande golfklubben helt till vårt förfogande – med utsikt över monumentet. Och så kom hans kompisar. Ett glatt gäng av idel kändisar inom den svenska musik- och underhållningsbranschen må jag säga. Jag själv hade kul under ett anförande som varade en timme och minsann hördes också en hel del frustande skratt. Kunde detta bero på att den omtänksamme värden inledde med att bjuda hela sällskapet på Gammeldansk?

8 dec 2019

När jag sökte i äldre dagboksanteckningar inför mitt anförande i dag om Karl XII:s liv och leverne inför ett vetgirigt sällskap hittade jag plötsligt en intressant detalj i fänriken Olof Stiernhööks dagbok från år 1700 som rör S:t Petri kyrka. Jag var bara tvungen att offra några timmar på att sam-

De döda i kyrkopelaren

Hittade en uppgift i Olof Stiernhööks dagbok som väckte mitt intresse. Han var fänrik vid Livgardet och han var med den 17-årige kungen Karl XII när denne år 1700 på sitt första krigståg drog ut ur Stockholm mot Skåne. Sverige var hotat av danskar, ryssar och polacker och nu ilade kungen i förväg ner till Skåne för att försvara sin farfars vunna landskap mot den otäcke kungen av Danmark, Karl XII:s kusin Frederik IV.

Olof lämnade Stockholm med sitt regemente Stockholm den 30 april och en dryg månad senare var man i Malmö. Och nu kommer det för mig mest intressanta i dagboken. Stiernhöök besökte S:t Petri kyrka *"som var gammal. Där såg jag en munk inmurader, som har gjort hor i kyrkan. Huvudskålen synes ännu av honom."* Detta är mig veterligen den äldsta uppgiften om den märklighet att en inmurad människa skulle finnas i ett från kyrkans kor utskjutande kapell, det s.k. Dringenbergska kapellet.

Nästa bevarade uppgift om denne inmurade kärlekskranke munk kan vi läsa om i Carl Linnés dagbok från sommaren 1749. Vi läser: *"Bakom altaret var ett avstängt rum med gamla katedralmunkstolar, på vilkas pulpeter lågo 47 stora volumina, vardera med järnkedjor fästade i stolarna. Desse*

Dringenbergska kapellet låg direkt invid koromgången på bilden.

manställa bifogad artikel som handlar om inmurade människor i S:t Petri kyrka. Håll till godo om ni vill läsa om vad som kan döljas i väggar och pelare. Klicka här för att läsa min text.

8 dec 2019

Ta väl vara på dessa. De är rariteter. Säger han som kom på idén att göra dessa avgjutningar. De gjordes för försäljning på Stadsmuseets årliga arrangemang ”Jul på slottet”, dvs. på Malmöhus. Jag fixade fram originalsigillen och sedan gjorde vår konservator Tomas Lindell en s.k. patris av varje sigill. Denna användes sedan för att gjuta kopiorna i tenn. Allt gjordes av Tomas för hand och därför finns det endast ett begränsat antal. De numrerades på baksidan och de såldes slut snabbare än blixten hinner slå ner.

10 dec 2019

Jag var i går kväll på den årliga festen i Lukasgillet i den pampiga gillessalen på Grand Hotel i Lund. Så har det för mig varit i snart tjugofem år men gillet skapades redan år 1898. Åter träffas gamla vänner för att avnjuta Grands enorma julbord – med betoning på enormt. Eftersom Lukas är målarnas skyddshelgon avslutas kvällen med avtäckning av stora, humoristiska/tänkvärda målningar med motiv från årets händelser.

Varje år lottas det ut en speciell kopia av en av gillets praktfulla målningar. Gamle vännen Hampus Cinthio blev i år den lycklige vinnaren.

10 dec 2019

Under rubriken ”Tillbakablickar” har jag skrivit ett antal artiklar i år 2019 vilka många lagts ut här på Facebook. Jag har nu samlat alla i en pdf

som ni kan läsa på skärmen och som ni också gratis kan ladda hem till er egen dator. Klicka här för att läsa.

10 dec 2019

Som gammal luftvärnare har jag många gånger siktat på flygplan men tack och lov har jag som soldat bara skjutit ner ett, och då av misstag. Det hände 1969 när vi skulle skjuta mot bogserat mål uppe på Väddö. Plötsligt ”skenade” våra pjäser och innan vi hann släppa eldknapparna hade två skott farit iväg. Två sekunder senare small spränggranaterna - men tack och lov långt framför planet. Piloten fick dock nödlanda på en väg i Roslagen med lite splitter i motorn.

I går under Lukasgillet fick jag ett litet paket av vännen Torkel Möllerström. Innehållet visas på bilden. På baksidan står att läsa ”JAS 39 Gripen Horsasjön 2018”. Torkel och hustru Ann äger ju stora skogsmarker norr om Ronneby. Förvånat noterade de en dag förra året att ett av Sveriges stridsplan valt deras skog som ofrivillig landningsplats. Planet slogs i spillror men piloten klarade sig i fallskärm.

Tack vare gåvan är jag alltså nu ägare till en liten bit av Sveriges flygförsvar. Tror dock inte flygvapnet vill ha tillbaka den. Men den väckte lite slumrande minnen om två skräckfyllda sekunder i mitt tidigare liv.

12 dec 2019

En spännande dag. Först körde min dotterdotter Tindra (i mitten av studiobilden) och hennes två kompisar dirkektsänd webbtv i fyrtio minuter från Latinskolan i ett insamlingsprojekt med temat ”Sex är inget vapen”. Man hade valt att föra fram kvinnoförtrycket i Syrienkriget. Bra jobbat tjejer.

Sedan dök dotter, dotterson Filip och dotterdotter Tindra upp här hemma för att se MFF klå Köpenhamn med 1-0. En fröjdestund även om dottern Anne, som ses på bilden tillsammans med MFF-fanset Filip, plötsligt skulle ändra min julbelysning inomhus. Eftersom MFF vann hela sin serie genom kvällens seger förlät jag henne.

13 dec 2019

Var i eftermiddag på IKEAS julbord. Har blivit tradition att Christina och jag bänkar oss där när det lackar mot jul tillsammans med kompisarna Lisbeth och Kjell Arne. Kjell Arne har jag varit vän med ända sedan den dag 1956 då vi hamnade i samma skolsal i första klass på Rörsjöskolan. Gammal vänskap rostar inte.

14 dec 2019

I samband med reformationen i Malmö, Skåne och övriga Danmark på 1530-talet försvann här helgondyrkan. Bara i Malmö fanns ett sextiotal olika altare i kyrkor och kapell, varje vigt till ett helgon. I Skåne dyrkades många lokala helgon. Här hittar vi sankta Magnhild av Fulltofta, sankta Sissela i Borrby, sankt Arvid i Arild, sankta Tora av Torekov, sankt Åke av Tullstorp och sankt Sven i Hagestad.

Vad nog inte många känner till är att bara sex mil från Malmö på andra sidan Öresund fanns en helgongrav som varje år under medeltiden besöktes av tusentals människor. Här botades sjuka och här återuppväcktes döda till liv. Blev ni nyfikna kan ni se min berättelse genom att klicka på denna länk (ni kan sedan ladda hem den som gratis pdf genom att klicka på ”Get PDF”, välj sedan ”No thanks”)

14 dec 2019

I kväll var Christina och jag på glöggfest hos vännerna Susanne och Bengt som ju driver TrädgårdsPaletten nästan granne med oss på Kulladal. De hade bjudit in ett stort antal vänner.

Deras handelsträdgård i Kulladal är en verklig oas för intresserade av växter från hela världen. Givetvis tog vi oss en tur i dessa verkligt sevärda Malmöitiska drivhus. Ingen annanstans i Malmö kan man uppleva något sådant här.

Under efterföljande inmundigande av glögg och andra godsaker träffade jag sonen till den förra ägaren av Fosiegård. Samma gård som jag vid utgrävning på 1970-talet kunde konstatera vara en befäst gård för en medeltida adelsman. Han hade också minnen om Hindby mosse, en enormt stor stenåldersboplats där jag ledde den arkeologiska utgrävningen 1970.

Hade också ett intressant samtal med ägarna till aprikosodlingen i Håslöv i Vellinge kommun. Åke Truedsson driver växtförädling men skriver också böcker, har en tomatklubb och en vitlöksklubb och är också ordförande i Riksförbundet svensk trädgård. Skörden i Håslöv i år har varit storartad. Jag visste inte om denna odling och denna gårdsbutik invid möllan i Håslöv. Dröjer nog inte länge förrän Christina och jag ska besöka denna annorlunda skånska sevärdhet.

15 dec 2019

Nutid möter dåtid - Fredsgatan 7 på Öster. En bild säger mer än tusen ord. I detta hus växte min mor upp på 1920-talet. Hon har själv berättat om

livet i 7:an. Ni kan läsa lite av hennes berättelse här:

”I en byggnad på vår gård fanns ett tunnbinderi. Christersson och Olsson hette de två tunnbindarna. När de gjorde stora tunnor fick dom tillverka dom ute på gården. Vi var många barn som lekte tillsammans på denna gård. Dagarna före midsommarhelgen gick vi till Segeån och plockade ”sävor”. Av dem byggde vi en koja i ena hörnet av gården. På midsommar aftonen satt vi där inne och berättade för varandra. Ute på gården dukades långbord och det dracks kaffe och hembakta kakor. Efter detta gick vi till ”Järnvägshuset” och trådde dansen kring midsommarstången.

Under vackra sommardagar gick vi barn till Sandsjön och badade och där lärde vi oss simma och dyka. Ibland på eftermiddagen kom Mor och Moster dit och hade kaffe och bullar med sig.

Mitt emot vårt hus låg en gräsäng som ägdes av åkare Malmberg som också bodde i vårt hus. När han slagit gräset och körde in det till logen och stallet som han hade på Backarna fick vi åka ”hölass” med honom. Det var roligt för oss att få känna på lantliv fast vi bodde i stan.

Mor var underbar; jag kan fortfarande känna den trygghet och glädje jag kände när jag en vinterkväll åkte kälke ner för viaduktsbacken och fick se mor hänga upp nystärkta vita spetsgardiner i rummets två fönster. Tänk att efter alla dessa år denna känslan fortfarande finns kvar. Likaså kan jag höra Fru Anderbergs vackra röst, när hon stod framför diskhon som fanns framför köksfönstret och sjöng så det hördes ut över gården. Men en dag varje vecka hördes även fiskaregummornas röst på gården. Det var Limhamnsfiskarnas fruar som ropade: ”Fin vacker sill, torsk och spättor, ål och makrill”. Även brödbilen kom en gång i veckan. På kvällarna vid mörkrets inbrott kom ”lycktetändaren”, reste sin stege vid varje lyktstolpe och tände gatlyktorna.

Ibland kom också en man med en stor slipsten och vi fick då slipat våra knivar och saxar. Mor var mycket snäll och när där kom någon och tiggde bredde hon smörgåsar och gav dem. Satt vi och drack kaffe så hände det att hon bjöd dem att slå sig ner vid köksbordet. Ingen gick förbi vår dörr utan att bli hjälpt. Några gånger på året kom en liten man som de kallade "halte Hansson", slog sig ner på kökssoffan och lade på bordet de saker han hade att sälja. Det var sybehör (knappar, trådrullar, gummiband osv.). Det var hans födkrok så att säga."

16 dec 2019

I går kväll var Christina och jag bjudna till barn, svärson och barnbarn i Hyllie by. Efter en god måltid vandrade vi runt i denna by med anor tillbaka till sen vikingatid. Tre hundar ledde sällskapet. Målet för vandringen var dock inte baserat på historiskt intresse. Vi ville se hur man ljusexponerar sig inför julen. De två fotona visar dels det Rosbornska hemmet i Hyllie med ljusdekorationer, dels ett hus med överväldigande ljusarrangemang.

18 dec 2019

Nu 15 år efter kan det avslöjas – det var jag!

Under 11 månader hade en stor fjärrvärmegrop stått öppen i Kulladal. Ingen arbetade med den. Boende ringde kommunen och protesterade – många gånger. Inget hände. En natt gick jag ut och spikade upp en egentillverkad sevärdhetskringla och en skylt med text enligt bifogade bilder. Två dagar senare kom en artikel i tidningen om Malmös nya fornminne. På förmiddagen samma dag passerade jag gropen med min hund. En man stod och arbetade i sitt anletes svett med skyffel. I gropen låg mina skyltar som tydligen skulle döljas för all evighet.

"Vad gör du?"

"Det är en djävla idiot som satt upp skyltarna. Nu ska gropen fyllas."

"Men det är ju en stor grop. Varför inte grävmaskin?"

Kulturminne nr 103

Hålförekomst

Malmö stad, Velandergatan (tidigare Fosie sn)

Detta hål övergavs redan 1998 och har bl.a. en unik växtföljd av botaniskt rara örter. Det öppna och oisolerade fjärrvärmerör som pryder hålets botten är en mycket viktig kulturexponent över det energislösande 1900-talets byråkratiska samhällsskick. Omgivande gränsmarkeringar i form av färgglada träkonstruktioner uppburna av lättmetallstänger är speciellt typiska för det sena 1900-talets ständiga och till synes ologiskt förekommande reparationsarbeten.

De bevarade skånska hålen kan ha tillkommit under olika unika omständigheter. Alla är de dock en viktig kulturföreteelse i det postmoderna, urbana samhället. För att ett hål ska anses skyddsvärt som kulturminne måste det ha stått öppet så länge att en naturlig, perennartad växtföljd uppstått, både nere i hålet såväl som i de jordmassor som uppkastats runt den historiska lämningen. Har hålet dessutom naturligt avsatta kulturlager i form av bottentäckande artefakter, vilka speglar den materiella kulturen i det omgivande samhället, är lämningen att räkna som särdeles viktig för den skånska kulturen.

Detta hål är troligtvis skyddat genom §156b av den skånska birkerätten. Skada på kulturlämningen bedes genast inrapporteras till vederbörande.

"Fanns ingen inne. Men gropen måste fyllas genast. Order från högsta ort. Djädra tosserier!"

Ibland kan det vara bra med den fria pressen – men bara ibland! Och plötsligt var Malmö ett fornminne mindre.

Peabs grop utnämnd till fornminne

Den öppna gropen har väckt förbipasserandes funderingar. Nästa vecka ska den fyllas igen.

Av Milan Djelevic

KULLADAL. En fornlämning? Eller bara ett fult och missprydande hål i marken?

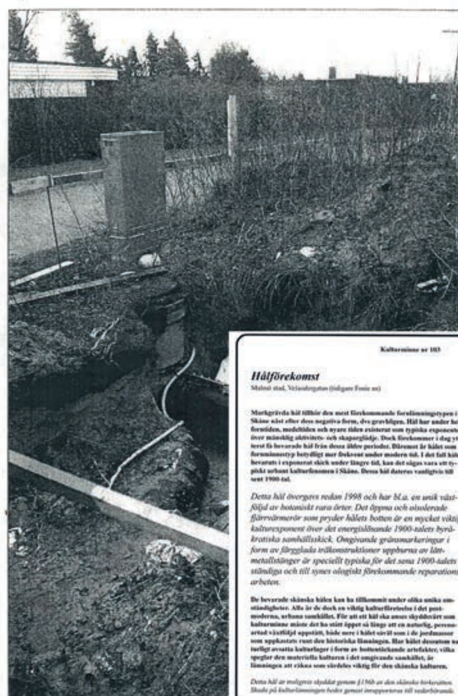
Gropen med blottade fjärrvärmerör på Velandergatan i Kulladal både irriterar och roar.

– Jag har promenerat förbi den här gropen sedan 1998 och varje gång undrat varför kommunen inte gör något åt den, säger Börje Svensson, boende i området.

Men det är inte bara han som reagerat över gropen. Under jul- och nyårshelgen har någon spikat upp en skylt i anslutning till gropen. Budskapet andas lika mycket sarkasm som humor. Texten inleds med informationen:

"Markgrävda hål tillhör den mest förekommande fornlämningstypen i Skåne. Dock förekommer i dag ytterst få bevarade hål från dessa äldre perioder. Däremot är hålet som fornminnestyp betydligt mer frekvent under modern tid."

Och fortsätter med en beskrivning av den aktuella gropen:

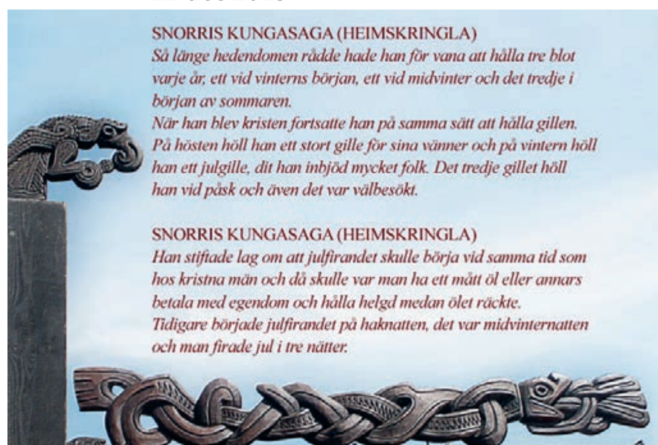
18 dec 2019

Vi var i dag uppe på Hallandsås för att kontrollera fritidshuset inför vintern. Det blev dock inte någon skogspromenad i vildmarken här uppe. Det var nämligen väldigt blött. När vi passerade Rön-

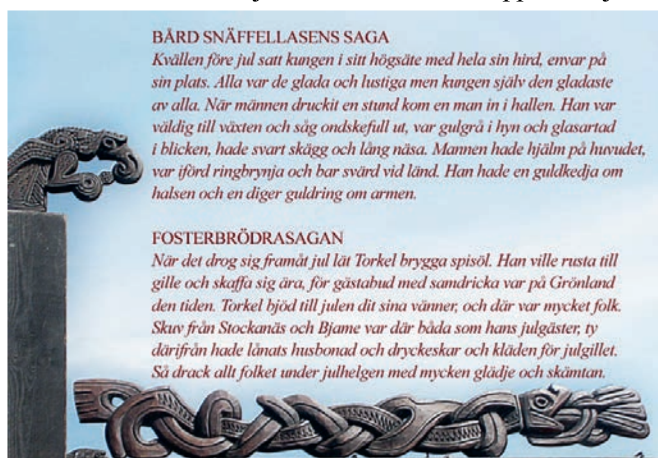
neå nedanför åsen noterades att den årliga översvämningen i år var kraftigare än vanligt. Det var som om Rönneå låg omgivet av hela Östersjön. Skönt att huset ligger uppe på åsen.

21 dec 2019

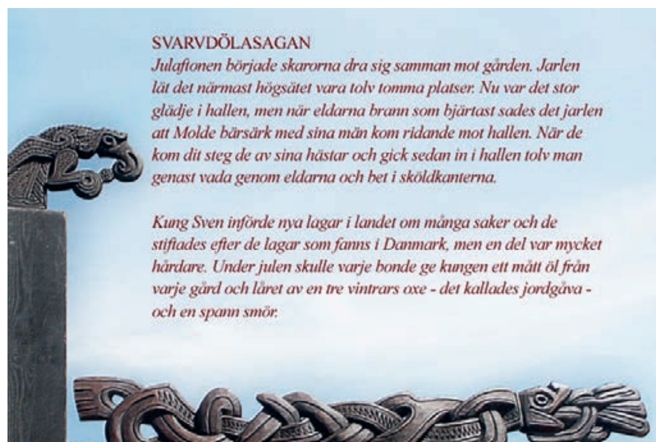

Nu stundar julen åter. Julen firas som en kristen högtid men den fanns faktiskt redan innan Vite Krist nått hit till Norden.

Mitt liv har under senare år ständigt handlat om djupdykningar i vikingatidens bevarade källmaterial. Familjen Sielski i Malmö upptäckte ju att

de hade unika vikingasaker i sitt hem. Detta ledde till att Tomas Sielski och jag fann vikingakungens Harald Blåtands grav och i samband därmed också hittade uppgifter från en unik, ej tidigare känd nästan tusenårig krönika, den s.k. *”Gesta Wulen-*

sis” som handlar om bl.a. denne kung och hans släkthistoria. En historia med många detaljer som inte tidigare varit kända.

I den krönikan berättas dock inte om vikingatidens jular. Jag förmedla därför en bild av hur julen firades för mer än tusen år sedan här i Norden genom texterna på bilderna. Tack till min forskarkollega Karl-Fredrik Wasén som hämtat fram dessa uppgifter under vår tid på Fotevikens Museum söder om Malmö.

23 dec 2019

Till min jultradition hör att lämna plats för lite eftertanke på lillejulafton. Och platsen för detta är Östra kyrkogården i Malmö.

